BS

198 | BRABANT STRIP MAGAZINE

Stripwinkel Adhemar
Kammerstraat 25, 9000 Gent

Stripwinkel TISTJEN DOP
www.tistjendop.be

Patersstraat 96 - 2300 Turnhout
0475.379968 - info@tistjendop.be

Ruime keuze in Engelstalige strips:
graphic novels, klassiekers, manga, humor
en underground.

De Striepclub
www.striepclub.be
Regelmatige updates met een stripveiling, promoties, acties, activiteiten, speciale uitgaven, posters en prentkaarten, enkel te verkrijgen in of via De Striepclub.
BAM
VROOAAARRRR
TWEEWEKELIJKSE STRIPVEILING!
Schrijf je in op onze wekelijkse nieuwsbrief via info@striepclub.be
De Striep Brugge, Katelijnestraat 42, 8000 Brugge
De Striep Oostende, Paulusstraat 36, 8400 Oostende

STRIPWINKEL WONDERLAND

wonderland productions
Paardsdemerstraat 19
3500 HASSELT
✆ 011/22 82 00

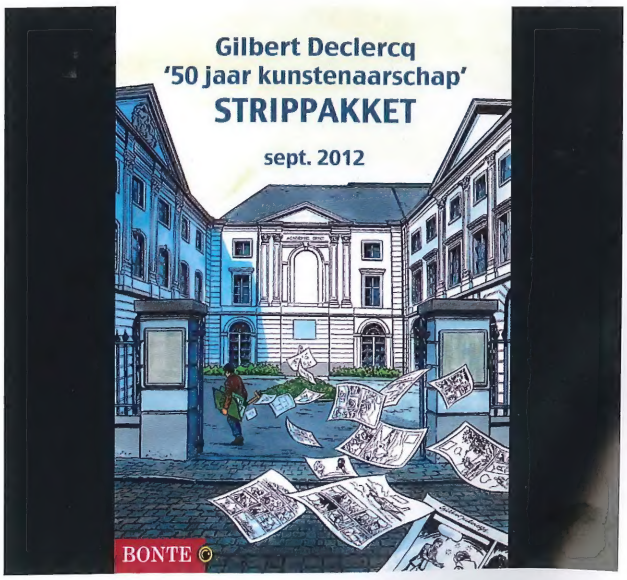

BS
BRABANT STRIP MAGAZINE

nr 198 (5) van 5/12/2013

Gratis voor leden van Brabant Strip vzw, vereniging van stripliefhebbers van 9 tot 99, en van de Reclamestripclub.
Wordt niet los verkocht.

Bestuur
Joeri Delamane, Etienne Hauwaerts, Yves Kerremans, Jean Smits

Werkgroep
Joppe Broeckhoven, Marc de Lint, Kurt Morissens, Philippe Mouvet, Hendrik Neyts, Jozef Peeters, Roger Philippot, Yves Pieters, Bertrand Van Herp, Johan Van Ransbeeck, Patrick Vranken

Redactie en medewerkers
Gert Bussens, Karin Ceulemans, Yves Declerck, DannY De LaeT, Felix Dekeye, Léon den Hartog, Jeroen Denters, Willem Gay, Willy Geets, Wim Huygens, Jean-Pierre Legein, Jan Magito, Chris Mouton, David Steenhuyse, Marc Van Lint, Ine en Martin van Meenen, Tom Vermeeren, Stephen Windross

Eindredactie
Kurt Morissens

Layout
Jeroen Denters

Cover
Jean-Pol

Auteursrechten
Overname van artikels of illustraties, zelfs gedeeltelijk, is niet toegelaten zonder uitdrukkelijke toestemming van de uitgever. Copyright van afbeeldingen of foto's berust bij de diverse auteurs en uitgeverijen.
Alle Kuifjeafbeeldingen:
copyright Hergé/Moulinsart 2013

Lidgeld
Lidgeld 2013 B & NL: 25 euro
Rest van de wereld: op aanvraag
(B): 001-2980926-95
BIC GEBABEBB
IBAN BE76 0012 9809 2695
(NL): Giro 7616528
(altijd deze naam gebruiken:
Brabant Strip vzw)

Verantwoordelijke uitgever
Brabant Strip vzw, Dewandelaerstraat 8, 1930 Nossegem

NIEUW E-MAILADRES
brabant.strip@gmail.com

www.brabantstrip.be

Oplage
1.500 exemplaren

Sinterkerst

Er viel even een stilte op de redactievergadering. Die meteen opgevolgd werd met zenuwachtig gelach en geroezemoes. Een van de redacteurs besloot over te gaan tot actie en nam het woord. "Sinterklaas op de cover zetten, vinden we absoluut een goed idee", zo startte hij voorzichtig om meteen daarna het probleem op tafel te gooien. "Maar gaan we daar niet veel te laat mee afkomen? De kans is groot dat onze leden ons magazine pas na Kerstmis in de brievenbus zullen krijgen." Hij had het gelijk aan zijn kant en de knikkende hoofden van zijn mederedacteuren bewezen dat hij niet alleen stond met zijn vraag. Grote kans dat u zich bij het toekrijgen van dit magazine dezelfde vraag stelde. Maar evengoed zou ook u de kans niet voorbij laten schieten om zo'n sfeervolle cover van Jean-Pol niet ten volle tot zijn recht te laten komen. En daarom geen kerstboom vol gekleurde ballen of een hoho-roepende kerstman die de cover siert maar een ouwerwetse Sinterklaasprent die het grote talent van Jean-Pol op een lekkere manier benadrukt. Na het tonen van de Sinterklaascover viel er overigens weerom een stilte op de vergadering, gevolgd door geroezemoes waaruit bewondering klonk. Bij u ongetwijfeld ook.

Fijn eindejaar en een wonderlijk 2014 gewenst,

Uw Sinterklaasliefhebbende hoofdredacteur

Kurt Morissens

Inhoud

4 In de schijnwerper
6 Jean-Pol
16 Doedelzakkenbal
19 Koffieklets
25 Robbedoes 75
31 Yakari
45 Acte de Présence
56 Matha Tonga
58 Uitgelezen
66 Nero
68 Scheepsjournaal
72 BS Nieuws
74 Striparcheologen
76 Boedhha
78 Bibiotheken en strips
79 Agenda

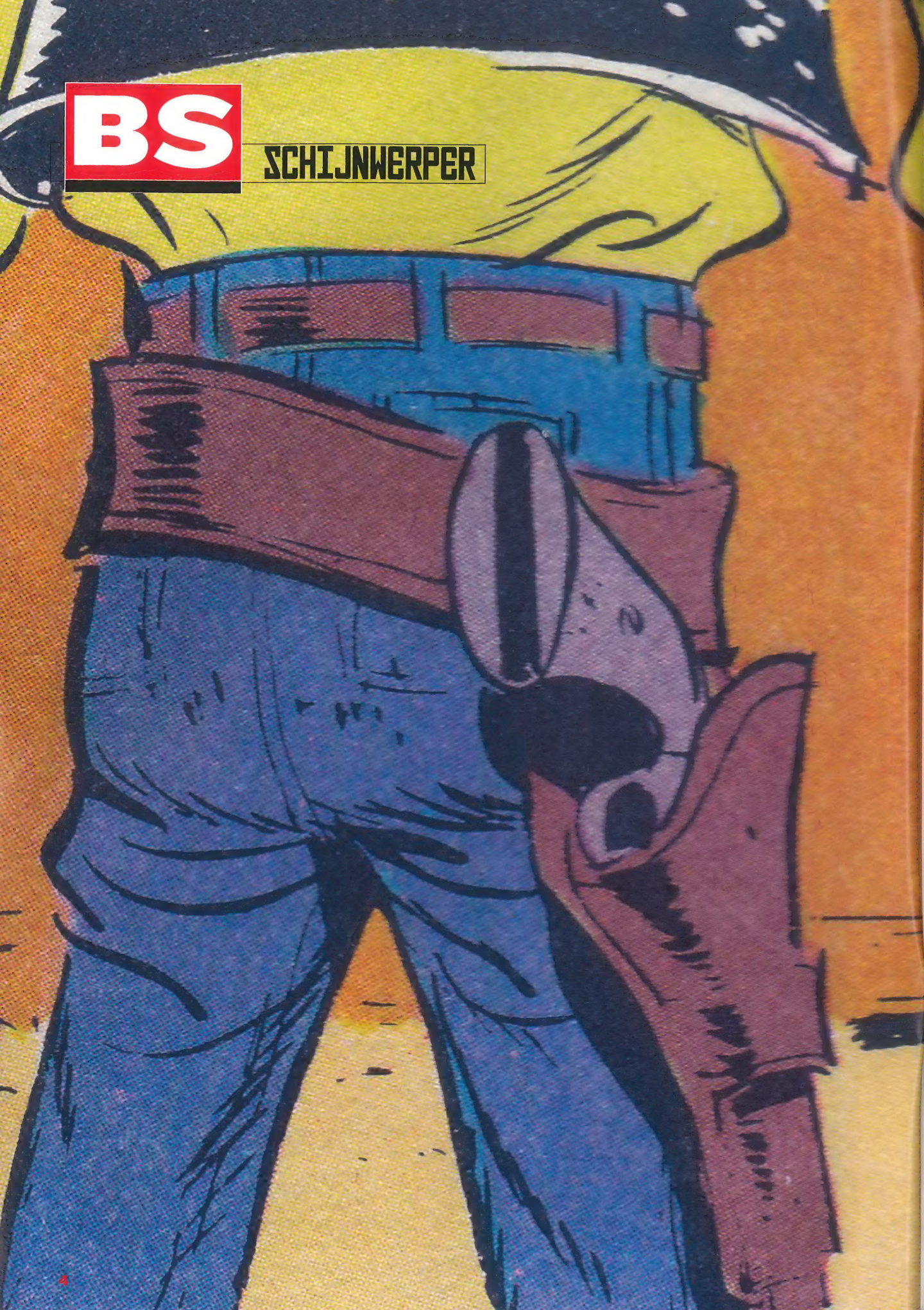
BS
SCHIJNWERPER

LUCKY LUKE UIT DE SCHADUW

En plots staat de meer dan bekende cowboy van Maurice De Bevere volop in de schijnwerpers. Jawel, want de burgervader van Kortrijk heeft plots door dat de roots van Morris, de geestelijke vader van *Lucky Luke* waarvan iedereen ondertussen al wel weet dat hij sneller dan zijn schaduw schiet, in de West-Vlaamse centrumstad ligt. Meer zelfs, het is de droom van burgemeester Vincent Van Quickenborne om een heus museum te bouwen rond de Belgische stripauteur, die voor hij de artistieke kant koos gewoon als Maurice werd aangesproken.

"Al sinds de dood van Morris in 2001 speelde ik met het idee om iets te doen rond de striptekenaar en *Lucky Luke*. Ik was toen nog gemeenteraadslid. Dat plan kon toen op weinig enthousiasme rekenen", zo legt de Kortrijkse burgervader het laattijdige idee uit. Maar of het idee rond een Lucky Luke-museum nu laattijdig is of niet, het is een prima idee. Of Van Quickenborne zijn bijnaam – Quickie – eer zal aandoen en het museum snel uit het stadium van het plannen zal raken, hangt dan ook weer niet alleen van hem af.

De burgemeester wil gesprekken aanknopen met Francine Blanckaert, de weduwe van Maurice De Bevere, die sinds kort terug in het Kortrijkse komen wonen is. "Ze heeft een enorm rijk archief, en ik wil haar ervan overtuigen om haar collectie te ontsluiten. Ik zie het als een absolute must voor ons internationaal imago. Denk maar aan het succes in Brussel met Kuifje. Een museum zou een absolute troef zijn voor Kortrijk", droomt Van Quickenborne hardop.

Een Lucky Luke-museum, het zou mooi zijn en misschien dat de Kortrijkzaan een kijkje heeft genomen op de Turnhoutse expo rond Lucky Luke waarin de Vlaamse striporganisatie Stripgids op zoek gaat naar de wortels van Lucky Luke, 'de zingende cowboy uit Vlaanderen'. Mocht hij dat nog niet gedaan hebben dan kan hij nog tot 19 januari 2014 naar het Turnhoutse cultuurhuis De Warande snellen. Wie weet doet hij er nog ideeën op?

Laten we stilletjes hopen dat de Kortrijkse burgervader niet de man wordt die sneller ideeën laat schieten dan zijn schaduw. (KM)

"IK HAD GEEN ZIN OM SINTERKLAAS BELACHELIJK TE MAKEN"

EINDEJAARSNOSTALGIE MET JEAN-POL

QUALITY FIRST

In het in 2002 verschenen decembernummer van *Brabant Strip Magazine* lieten we u, naar aanleiding van Jean-Pols 40-jarige carrière, kennismaken met zijn veelzijdige tekentalent en zijn samenwerking met vele collega-tekenaars. Dit alles werd gebracht met een prachtige en sfeervolle kerstcover. Jean-Pols handelsmerk zijn de gags, grappige illustraties, de humoristische strips waarin de jeugd de hoofdrol speelt. Zijn eigen jeugd is dan ook een belangrijke inspiratiebron geweest doorheen zijn lange loopbaan. Met de eindejaarsfeesten in het vooruitzicht vonden we het dan ook de ideale periode om Jean-Pol opnieuw aan het woord te laten en op zoek te gaan naar zijn jeugdherinneringen. Zijn jeugddromen zijn niet alleen de bron van zijn hobby's maar ook van zijn talent om zeer sfeervolle taferelen te tekenen. Het zijn dan ook de vele tekeningen, affiches, raamdecoraties, wenskaarten en reclamewerk rond het thema Sinterklaas en Kerstmis waarover we Jean-Pol met een nostalgisch gevoel aanhoorden.

DOOR **WIM HUYGENS**

Wat is jouw vroegste herinnering aan Sinterklaas en Kerstmis?
Als kleine jongen, eind jaren '40, leefde ik zeer intens naar de komst van Sinterklaas toe en droomde ik van het speelgoed dat ik zou vragen aan de Sint. Doorheen het jaar kregen de kinderen weinig geschenken, de periode van Sinterklaas was dus de enige periode dat kinderen duurder speelgoed kregen. Ik droomde van een echte Mecano en een Marklin trein. Mecano was toen zeer duur speelgoed en dus kreeg ik van de Sint een doos met wat leek op 'n soort Mecano waarmee ik toch heel gelukkig was. Die doos heb ik trouwens nog steeds. Sinterklaas kwam niet op bezoek op school of thuis maar hij kwam wel naar Brussel. Jaarlijks ging ik met mijn moeder vanuit Overijse naar de Innovation in Brussel (*huidige warenhuis Inno in de Nieuwstraat te Brussel, nvdr.*) om de Sint te ontmoeten en hem een handje te geven. Weken op voorhand keek ik uit naar dat moment en deed het in mijn broek van de zenuwen. Het grootwarenhuis was prachtig versierd met in de etalages sinterklaastaferelen met mechanische poppen die bewogen. Er reden elektrische treintjes door 'n landschap van Zwitserse bergen en overal zag je een overvloed aan speelgoed, te vergelijken met de grot van Ali Baba. Binnen was het drukkend warm en stonden veel kinderen aan te schuiven langs een decor van een piratenboot dat geanimeerd werd met lichtflitsen en geluid van kanonschoten. Na lang wachten kwam ik bij de Sint, mocht ik op zijn schoot zitten en werd er een zwart-wit foto getrokken.

Heb je gelijkaardige herinneringen aan de kerstman?
Kerstmis was vooral een familiefeest met kleinere geschenken voor iedereen. Als kind dacht ik dat de kerstman ver weg in Amerika zat, terwijl wij hier in Europa Sinterklaas hadden die in Spanje woont. Voor de meeste kinderen – en dus ook voor mij – was de komst van Sinterklaas veruit de meest magische periode. In ons dorp was er geen speelgoedwinkel en dus was de jaarlijkse uitstap naar de Innovation een bezoek aan het aards paradijs. Thuis zette ik mijn schoen klaar, met een wortel, een raap en

?!
©JEAN-POL '84

“Ik ben blijven dromen van mijn elektrische trein en vele jaren later heb ik er ook twee gekocht voor mijzelf.”

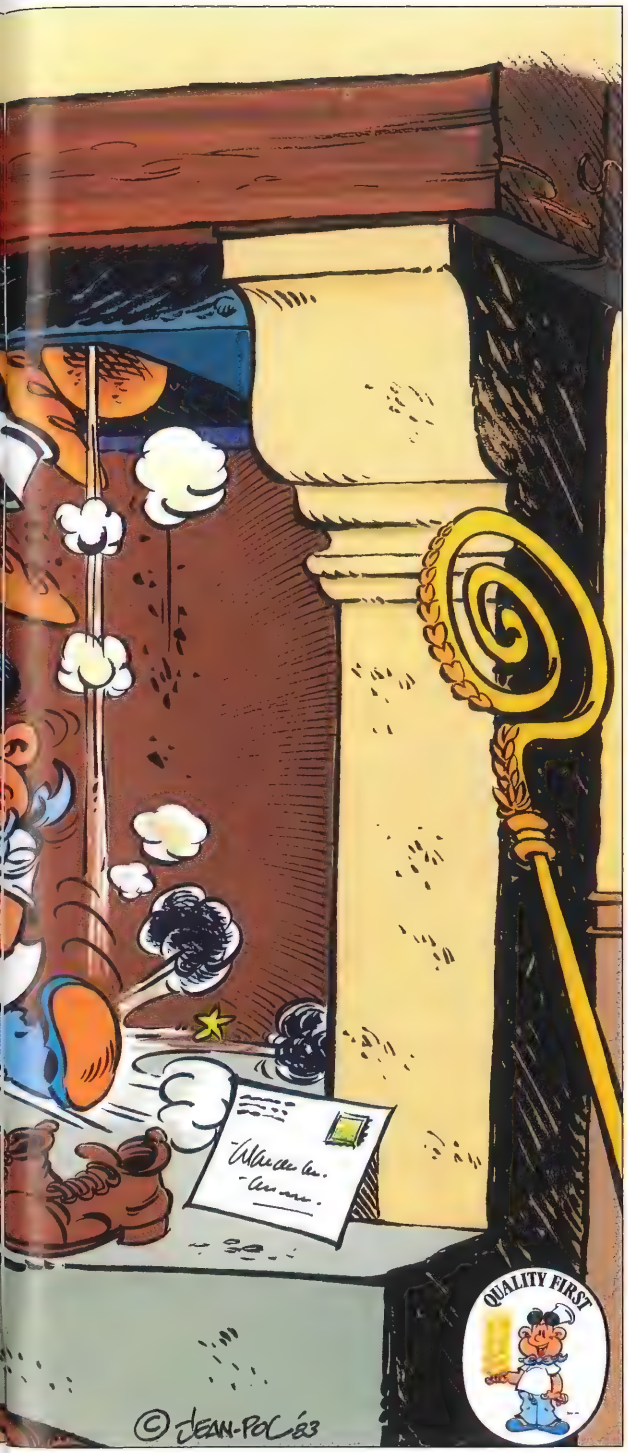

mijn brief voor de Sint. De volgende morgen, na een rusteloze nacht, vond ik dan mijn geschenk en een zwart beduimeld briefje geschreven door Zwarte Piet. De wortel was half opgegeten door de ezel van de Sint en Zwarte Piet had in de raap gebeten. Op onze tafel lag marsepein, chocolade, speculoos en strips van *Jo en Zette* (*Jo, Suus en Jokko van Hergé, nvdr.*) en van *Kuifje*... en mijn treintje. Het was er wel eentje om met een sleutel op te winden. Tijdens het jaar kreeg ik wekelijks het *Robbedoes weekblad* en af en toe een album van *Suske en Wiske*, maar de duurdere gekartonneerde albums kreeg ik enkel van Sinterklaas. Wat een verschil met nu; kinderen worden wekelijks verwend met snoep en speelgoed. Ik vind het dan ook spijtig dat kinderen vandaag niet meer die éénmalige periode van intens verlangen, spanning en tenslotte de explosie van intens geluk kunnen beleven.

Op welke leeftijd werd het dan duidelijk dat het niet de Sint maar wel jouw moeder was die het geschenk kocht en klaarzette en in de wortel beet?

Pas rond mijn veertien jaar durfde ik aan mijn moeder te vragen of het klopte wat andere kinderen beweerden over Sinterklaas. Wij hadden thuis geen open haard maar wel een kachel, dus hoe kwam de Sint binnen? In ons dorp stonden veel huizen niet tegen elkaar, dus hoe kan de Sint over de daken lopen? Lange tijd heb ik deze vermoedens genegeerd en bleef ik zoals vele kinderen liever naïef omdat de droom, het verlangen en de geschenken zo mooi waren. Ik ben blijven dromen van mijn elektrische trein en vele jaren later – toen ik reeds getrouwd was en een Marklin trein kocht voor mijn petekind – heb ik er ook twee gekocht voor mijzelf. Een kinderdroom die in vervulling is gegaan, héhé...

Als tekenaar heb je ook tekeningen gemaakt over Sinterklaas en de Kerstman.

Tijdens mijn periode bij Averbode kreeg ik van Nonkel Fons o.a. de opdracht om mee te werken aan kerstalbums en andere themanummers. Er waren jaarlijks enkele werkvergaderingen met alle tekenaars, Nonkel Fons, enkele leraars en onderwijsinspecteurs. Hierbij werden de illustratie- en stripopdrachten voor een heel schooljaar besproken en verdeeld. Deze vergaderingen eindigden steeds met een feestje en vervolgens ging iedereen naar huis en kon het tekenwerk beginnen. Wanneer ik enkele platen had afgewerkt, sprak ik terug af met Nonkel Fons in zijn bureau in Averbode. Dat bezoek ging bijna altijd gepaard met whisky en sigaren. Bij Nonkel Fons was het altijd een leuke bedoening. In het begin van de zomervakantie was er dan opnieuw een algemene 'werkvergadering' met eten en drinken en een groepsfoto. Na mijn periode bij Averbode kreeg ik allerhande opdrachten voor de eindejaarsperiode. Voor de bakkers heb ik verschillende affiches met Kramikske getekend, en meegewerkt aan vele raam-

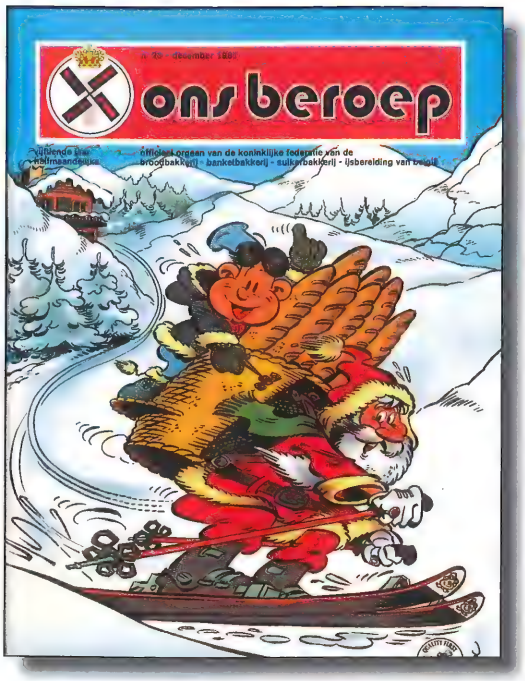
ons beroep
officieel orgaan van de koninklijke federatie van de
broodbakkerij - banketbakkerij - suikerbakkerij - ijsbereiding van België

decoraties die door Leo Loedts werden geschilderd. Ook heb ik de affiche van de Leuvense Kerstmarkt getekend. Deze affiche werd gedurende ongeveer 25 jaar telkens opnieuw gebruikt en pas in 2012 heb ik een totaal nieuwe affiche getekend, goed voor nog eens 25 jaar?

Toch kwamen Sinterklaas en de kerstman slechts sporadisch voor in de gags van Kramikske of in jouw andere strips.
In de gags heb ik de Sint slechts enkele malen getekend omdat hij als 'heilige en ernstige man' moeilijk kan gebruikt worden in een gag. Daarenboven had ik ook geen zin om Sinterklaas belachelijk te maken. De kerstman daarentegen is avontuurlijker; een stoere bink die ik kon laten rondvlammen met zijn slee. Ook met de kerstboom en de kerstballen kan je leuke gags bedenken. In de stripreeks van *Samson en Gert* heb ik wel een kortverhaal van 18 pagina's geschreven en uitgewerkt rond Sinterklaas (*album nummer 7, De Komst van Sinterklaas*), maar ook hier zijn het eerder de personages van Alberto en Octaaf die voor de grappige

scènes instaan. Het is volgens mij één van de leukste verhalen van Samson en Gert.

Wat vind je van de hele discussie in de Europese Commissie over de discriminatie van Zwarte Piet?
Ik kan daar heel kort in zijn; het is flauwe zever en toch stonden de kranten er vol van. Laat de kinderen zo lang mogelijk kind blijven en geloven in Zwarte Piet en de Sint. Zwarte Piet is toch zwart omdat hij door de schouw in de woonkamers komt? Toch is het wonderlijk dat de Sint ook via de schouw binnenkomt maar niet zwart ziet van de roet...of blijft hij op het dak staan wachten? Pfff...kinderen staan daar echt niet bij stil.

Kregen striptekenaars vroeger richtlijnen van de uitgeverij bij het tekenen van kleurlingen?
Bij Averbode kregen we daarover geen specifieke richtlijnen. In de jaren '60 en '70 heb ik in opdracht van bandenproducent Michelin de strip *Bibendum* getekend. Gezien deze strip enkel

in Zuid-Afrika werd gepubliceerd, waren bijna alle personages zwarten. Hier kreeg ik wel de instructie om geen extreem karikaturale personages te tekenen.

In de Fenix-reeks van Brabant Strip verschijnt dit jaar een album met de eerste gags van Kramikske in het oorspronkelijk formaat.
Ik ben heel blij met deze publicatie, aangezien deze gags nooit in album zijn verschenen op hun oorspronkelijk formaat. Elke week verscheen een gag in *De Volksmacht* en regelmatig stuurde de drukkerij Het Volk mij de drukplaten (zinken, typografische clichés) toe. Ik heb deze altijd bewaard, ongeopend in bruin papier met een koord errond en de postzegels van koning Boudewijn erop. De vroegere drukplaten waren héél zwaar en meestal gebundeld per 4 of 5 stuks. De arme postbode moet toen wat afgevloekt hebben. Ik had een grote en vochtbestendige brievenbus die binnenin was afgewerkt met aluminium. Elke keer vielen deze drukplaten in mijn brievenbus waardoor na verloop van tijd de bodem van de brievenbus vol met putten zat. Doorheen de jaren is het formaat van de gags regelmatig veranderd. In het begin tekende ik de gags op 2 stroken. Na verloop van tijd kreeg ik de redactie zover om op 3 stroken te publiceren. Een aantal oudere gags werden later verknipt en bijgewerkt op het traditionele formaat van 4 stroken. Dit album toont dus het prille begin van Kramikske op scenario van Daniël Janssens. En ja, het album bevat ook een gag met de Sint en Zwarte Piet!

Heb je dan een nieuwe cover getekend voor dit album?
Ja, het bleek uiteindelijk niet zo eenvoudig om het 'oude' Kramikske te tekenen. Hij is sterk geëvolueerd in de loop der jaren. Mijn vroegere tekenstijl van Kramikske is volgens mij komischer dan het latere Kramikske. Vroeger had Kramikse een klein spits neusje, dikkere wangen en een platte haardos. Ik waande mij terug in de jaren '70. Toch heeft het mij heel wat concentratie gevraagd om hem zo origineel mogelijk op papier te krijgen, maar het gaf mij een heerlijk gevoel. De start van een bakkersgastje, waar is de tijd ? Dirk Stallaert en zijn echtgenote Vera stonden in voor de inkleuring van de cover. Ik ben dus echt benieuwd naar het resultaat en kijk ernaar uit om het album in handen te krijgen en de reacties te horen van de lezers. Pure nostalgie!

Boven: *Tekening Dirk Stallaert*

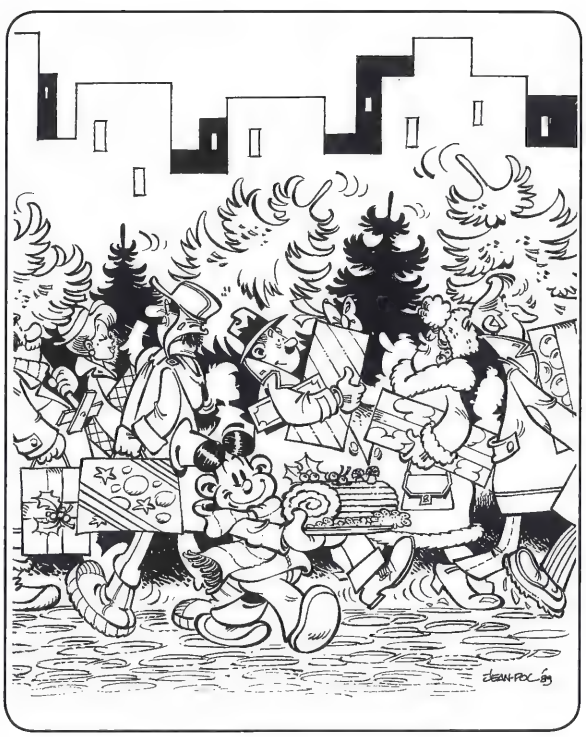

DOEDELZAKKENBAL

De grote Uderzo de hand mogen schudden is als een jongensdroom die uitkomt. Want diezelfde hand heeft vele legendarische Asterix-albums volgetekend. Maar voor het zover was, moest er wel een en ander gebeuren. Bijvoorbeeld deelnemen aan de internationale Asterix-coverwedstrijd en zorgen dat je tot de genomineerden behoort. En natuurlijk wat Franse zinnetjes instuderen...

DOOR **JEROEN DENTERS**

Als kind verslond ik al stripboeken en met name de grote reeksen als *Kuifje*, *Asterix*, *Lucky Luke* en *Suske en Wiske*. *Kuifje* was favoriet, Hergé mijn grote voorbeeld. Als jochie van tien droomde ik er dan ook van hem ooit te mogen ontmoeten. Die kans leek zich voor te doen begin jaren '70. Omroepvereniging TROS bracht destijds een programma op de buis getiteld *Kleine mensen hebben grote wensen* waarin kinderen hun idool mochten interviewen. In een brief zette ik mijn wensen uiteen. Een paar weken later kreeg ik antwoord. Hergé hadden ze weliswaar niet weten te strikken maar wel een goede vervanger: Dick Bruynesteyn, de geestelijk vader van Appie Happie, een bananen etende voetballer met kromme benen. Ik barstte in snikken uit na het vernemen van dit vreselijke nieuws. Want laten we eerlijk zijn, Dick Bruynesteyn verhoudt zich tot Hergé als Appie Happie tot

Schotse ro(c)k...

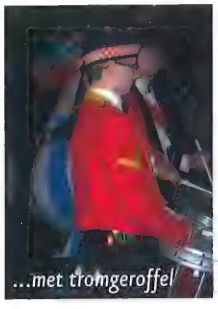
...met tromgeroffel

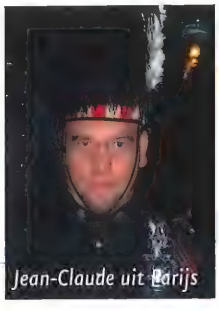
Jean-Claude uit Parijs

Helaas! Geen everzwijn

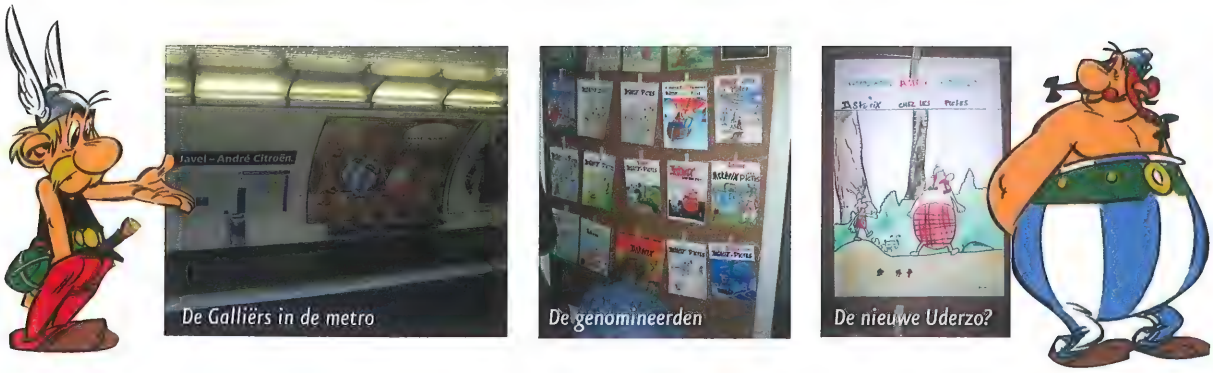

Johan Cruijff. Overigens bleek Dick een heel vriendelijke man. Terwijl de camera zoemde, bracht hij me de eerste kneepjes van het vak bij : 'Zorg ervoor dat je een beweging altijd van links naar rechts in beeld brengt' en 'vul je tekstballonnen eerst met potlood in'.

TROMPETGESCHAL

Toch bleef de teleurstelling groot over deze gemiste kans. Naarmate de jaren verstreken, overleden de grote stripreuzen één voor één : Hergé, Jacobs, Franquin, Vandersteen, Morris... Een striptekenaar van deze generatie die (gelukkig) aan dit rijtje ontbreekt, is de inmiddels 86-jarige Albert Uderzo. Hij liet twee jaar geleden weten dat het voor hem mooi was geweest. De Fransman liet de lotgevallen van zijn Gallische helden voortaan over aan het duo Jean-Yves Ferri en Didier Conrad. Hun debuutalbum *Asterix bij de Picten* werd vanaf de zomer met veel trompetgeschal aangekondigd. Een ongekende publiciteitscampagne zorgde ervoor dat het stripminnend publiek op scherp werd gezet. Om de lancering van het nieuwe album luister bij te zetten, organiseerde *Les éditions Albert René* een grote internationale coverwedstrijd. Deelnemers moesten een omslag ontwerpen voor het nieuwe Asterix-album. Drie winnaars per leeftijdscategorie zouden het 35ste avontuur van de kleine Galliër cadeau krijgen met hun eigen ontwerp als unieke cover. Overige winnaars werden uitgenodigd op de officiële boekpresentatie van *Asterix bij de Picten* op 24 oktober te Parijs in aanwezigheid van Conrad, Ferri én Uderzo.

Zo'n 40 jaar na mijn mislukte poging Hergé te ontmoeten, kreeg ik nu dé kans om Uderzo te begroeten. Maar ik moest natuurlijk nog wel even een cover ontwerpen. Het toeval wilde dat ik me juist de afgelopen maanden had bekwaamd in het schilderen van bekende stripfiguren. Onder anderen Lambiek, Guust en Kwik en Flupke waren door mij in de olieverf gezet. Asterix zou dus de volgende worden. Nadat ik me door de strenge deelnemersvoorwaarden (geen drank, seks, reclame en discriminatie) op internet had geworsteld, maakte ik in overleg met mijn vriendin Ingrid wat aantekeningen: Asterix en Obelix in een bootje op het meer van Loch Ness. Het gelijknamige monster, dat zich dreigend over de twee nietsvermoedende Galliërs buigt, wordt alleen opgemerkt door een blaffende Idefix, gezeten op de buik van Obelix. Misschien geen wereldschokkend idee maar ik troostte me met de gedachte dat niet veel anderen zich aan een olieverfschilderij gingen wagen. Nadat ik twee weken later een kopie van mijn schilderij op de bus had gedaan, verwachtte ik er eerlijk gezegd niks meer van te horen. En zoals het meestal gaat als je niks verwacht, ging het ook nu. Op 3 oktober ontving ik een mailtje met een uitnodiging voor de feestelijke presentatie van het nieuwe abum. Ik was genomineerd!

GEROOKTE ZALM

Het chique Parijse restaurant L'Ile, gesitueerd op een eilandje in de Seine, was drie weken later de locatie voor de feestelijkheden. Met Ingrid toog ik met de metro naar het restaurant. Bij binnenkomst kreeg iedereen het nieuwe album in handen gedrukt. Al snel werd duidelijk dat de avond zich in Schotse sferen zou voltrekken. Zo kon je je tegoed doen aan malt whisky of aan op hout gerookte zalm klaargestoomd door een Schotse kok. De inmiddels massaal toegestroomde gasten werden getrakteerd op onvervalste doedelzakmuziek. Navraag leerde dat de in kilts gehulde muzikanten geen Schotten maar verklede Parijzenaars waren. Het eerste hoogtepunt van de avond was de intocht van de gladiatoren Uderzo, Conrad en Ferri. Door een erehaag van gasten en vooraf gegaan door marcherende doedelzakspelers en trommelaars betrad als eerste Uderzo het midden van de feestzaal. Terwijl levensgrote Asterix- en Obelix-poppen een bevallig dansje deden, keek de oude meester glimlachend toe. Wat volgde was een korte introductie van madame Isabelle Magnac (woordvoerdster van *Les éditions Albert René*) en enkele vriendelijke woorden over en weer tussen Uderzo en zijn opvolgers.Tot mijn verrassing maakte de tekenaar zich niet uit de voeten maar bleef in de zaal om uitvoerig mensen te begroeten. Dit was mijn kans en met het zweet op mijn voorhoofd stapte ik op Uderzo

Een hand van de meester

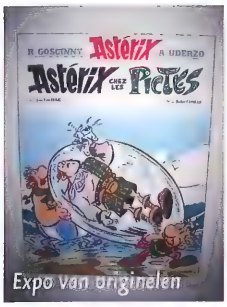

Expo van originelen

Op jacht naar een dédicace

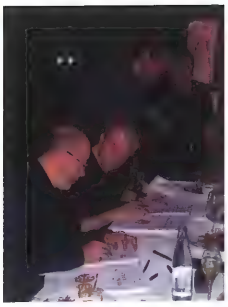

af. Gelukkig bleek de man zeer toegankelijk en vriendelijk. Het was een aparte gewaarwording de hand te mogen drukken van de man die zoveel meesterlijke albums heeft volgetekend. In mijn beste schoolfrans complimenteerde ik hem met zijn oeuvre. Het door mij tientallen jaren geleden gekochte album *Het 1ste legioen* zat in mijn rugzak zodat ik het in een vloeiende beweging tevoorschijn kon trekken om het onder zijn neus te houden. Het ingestudeerde *Monsieur, c'est un honneur si vous voulez signer cet album!* kwam er zonder hakkelen uit. Het compliment aanvaardde Uderzo in dank maar tot het zetten van een signatuur kon ik hem helaas niet bewegen. Zijn reden daarvoor was trouwens zeer begrijpelijk. Hij legde uit dat als hij mij dat toestond de andere 200 aanwezigen zich als één man op hem zouden storten met hetzelfde verzoek. Bovendien draaide deze avond natuurlijk vooral ook om zijn opvolgers Conrad en Ferri (die later op de avond een officiële signeersessie hielden) en hij wilde hen niet voor de voeten lopen.

TOETJE

De pers was massaal uitgerukt om deze avond vast te leggen. Onder de aanwezigen o.a. de directeur van Parc Astérix, hotshots van uitgeverij Hachette (hoofdaandeelhouder van *Les éditions Albert René*), de woordvoerdster van de Bibliothèque nationale de France en natuurlijk veel familie, vrienden en bekenden van Conrad en Ferri.

Één van de meest verrassende gasten bleek Moulinsart-baas Nick Rodwell die me op de een of andere manier deed denken aan de belastingontvanger (Ik eis een kwitantie!) uit *De koperen ketel*. Was hij hier om zaken te doen? En was het toevallig dat enkele dagen voor deze doorstart van Asterix het bericht bekend werd dat ook van Kuifje een nieuw album gaat verschijnen (zij het in 2052)?

Het toetje van de avond was de signeersessie met Conrad en Ferri. Een lange rij wachtenden kronkelde de trap op naar een bovenzaaltje waar Uderzo's opvolgers hadden plaatsgenomen achter een lange tafel. Gelukkig hadden wij als prijswinnaars voorrang. Ook werd bij ons iets meer zorg besteed aan de tekening (Conrad) en tekst (Ferri) die werden geplaatst in een luxe uitvoering van *Astérix chez les Pictes* met alle albumpagina's in potloodschets als extra toevoeging. Mijn signeersessie eindigde overigens in een Babylonische spraakverwarring. Hoezeer ik mijn best deed mijn naam correct te spellen, de eerste letter van mijn voornaam verscheen als G op de pagina. Toen ik op de terugweg naar het hotel door het album bladerde, trof ik een identieke scène aan op pagina 10. Numerusclausus, de beambte van de afdeling volkstelling te Rome, worstelt met de spelling van de naam van de Pict die is aangespoeld op het strand bij het Gallische dorpje. Met hem wordt direct korte metten gemaakt. Rare jongens die Picten.

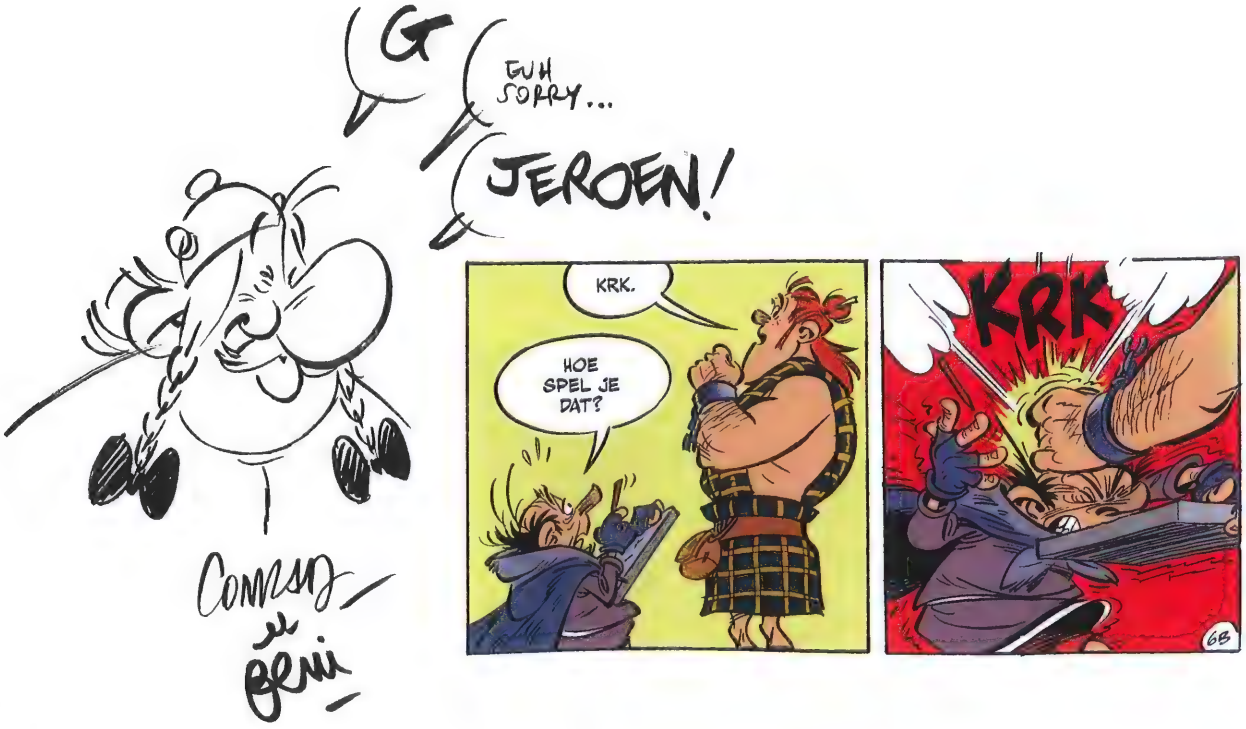

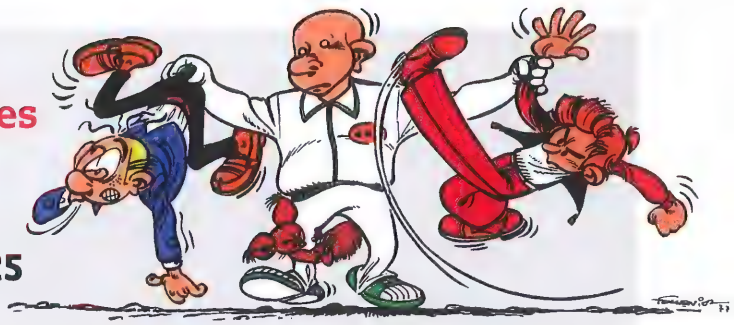

Stripschapprijs 2014 voor **Fred de Heij**

De Stripschapprijs 2014 – die op zaterdag 8 maart 2014 uitgereikt wordt tijdens De Stripdagen in Gorinchem – gaat naar de Amsterdamse stripauteur Fred de Heij, die tegenwoordig succes boekt met zijn realistische oorlogsstrip *Haas*.

Fred de Heij (1960) tekende vanaf 1990 korte en langere verhalen voor de tijdschriften *Donald Duck*, *Tina*, *Taptoe*, *Kuifje*, *Wordt Vervolgd* en *Penthouse Comix*. Daarnaast begon hij ook meer en meer te experimenteren met 'underground'-strips, satirische en erotische verhalen. Vooral zijn strip *Filo*, over een gewelddadige clown, viel op en uitgeverij Xtra werd zijn vaste uitgever. In 2005 maakte hij de erotische thriller *Afgezaagd* en vanaf 2009 verschenen 15 nummers van het tijdschrift *Pulpman*, een erotisch satirisch pulpblad dat vrijwel geheel door Fred de Heij werd volgeschreven en getekend. Daarin rekende hij af met Bolke de beer in de sarcastische dierenstrip *'t Landje*, liet hij de anti-western herleven in *De schuilplaats* en maakte hij korte metten met Amerikaanse striphelden als Rip Kirby en Batman. Ondertussen had hij het schilderen ook weer ontdekt, wat goed te zien is aan de prachtig geschilderde hommages aan de oude pulpcovers die hij voor het tijdschrift *Pulpman* maakte. Diverse strips uit *Pulpman* werden naderhand in boekvorm uitgegeven door Xtra. In 2012 voegde Fred de Heij daar ook nog eens de direct voor album gemaakte thriller *Phinny* aan toe. In 2009 verbaasde Fred de Heij vriend en vijand met een nieuwe strip voor het stripblad *Eppo*. De serie *Haas*, op tekst van uitgever en hoofdredacteur Rob van Bavel, is één van de nieuwe strips in dit om nostalgische redenen opnieuw gestarte tijdschrift. Haas is een oorlogsstrip die zich afspeelt in het Brabant van de Tweede Wereldoorlog. De hoofdpersoon Haas is de leider van een verzetsgroep, die zich met hand en tand tegen de Duitse bezetter verzet. Maar de dreiging komt niet alleen van buiten. De spanningen binnen de groep, de verleiding van het geweld en het leven in een tijd van grote leugens zijn belangrijke thema's. De realistische stijl waarmee Fred de Heij deze emotionele actiestrip neerzet, is een belangrijk onderdeel van het succes.

In het afgelopen jaar heeft hij met schrijver Willem Ritstier gewerkt aan een nieuwe horrorwestern voor een groot publiek, tekende hij de documentairestrip *Peking – Oorlog in de diplomatenwijk* naar aanleiding van zijn gelijknamige tentoonstelling in het Nationaal Archief en loopt vanaf november het vijfde avontuur van *Haas* in het stripblad *Eppo* met als titel *Dodenlijst*. (KM)

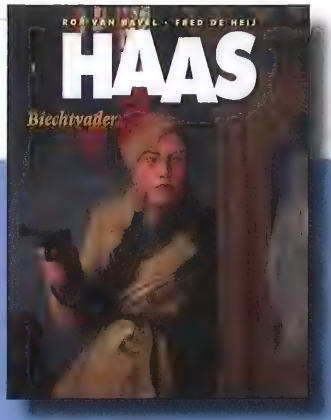

PIETER, BEDANKT...

Op 11 november 2013 overleed na een lang ziekbed Pieter van Oudheusden. Aimée de Jongh schreef een persoonlijke ode aan de Nederlandse schrijver, scenarist en stripliefhebber.

Zeven jaar geleden, toen ik nog een beginnende tekenaar van 18 was, tipte Pieter mij bij zijn uitgever De Eenhoorn. Daar had hij enkele boeken gepubliceerd. Zij zochten een strookstrip voor hun jeugdkrant *Kits*. Op zijn aanbevelen mocht ik een concept uitwerken, wat later *Slimme Pim* zou worden. Deze strip loopt nog steeds, na zeven jaar onafgebroken in *Kits* te hebben gestaan. *Slimme Pim* was mijn eerste kennismaking met het beroep striptekenaar. Inmiddels heb ik tien strookstrips gehad. Het is mijn werk geworden en ik ben nog elke dag blij dat ik het mag doen.

Op de Boekenbeurs in Antwerpen, waar ik bij De Eenhoorn mijn eerste kinderstripboek signeerde, hadden we het nog over Pieter. De auteurs wisten wie hij was en vertelden me over hem. Hoe zij met plezier zijn boeken lazen, en dat het zo'n aardige man was. Veel auteurs wisten niet dat het slecht met hem ging. Pieter was een lieve, sociale man. Hij praatte honderduit. En hij was kritisch. We zagen elkaar enkele keren per jaar om in Café Dudok in Rotterdam 'lekker te klagen' over alles en iedereen, met een tosti en koffie. Tekenaars, schrijvers, uitgevers. Niks werd gespaard. Soms vroeg ik me af of hij bij anderen net zo over mij zat te klagen. Vast wel! Maar dat maakte mij eigenlijk niks uit.

We sloten altijd af met een nieuw project om mee te starten. Hij ging schrijven, ik tekenen. Voor de nieuwe *Zone5300*. Of de *BoekieBoekie*. Of De Eenhoorn. We maakten enkele strips samen, de meeste bleven op de plank liggen. Hij had echter altijd inspirerende ideeën. Zo ook voor ons laatste project, *Land's End**, wat hij me in 2011 stuurde.

Dat hij ziek was hoorde ik pas vrij laat, begin dit jaar. Hersentumor. Zijn operaties waren al achter de rug. Er was zelfs al een documentaire gemaakt over zijn tijd in het ziekenhuis. Ik had hem al veel te lang niet gezien. Toch nodigde hij me uit om naar Dudok te komen op zijn verjaardag. "Dat is onze traditie", zei hij. Een dag van tevoren vroeg hij of ik toch bij hem thuis kon afspreken, want Dudok zou teveel energie kosten. Op de één of andere manier realiseerde ik me toen pas hoe ernstig het was.

Het was zijn 56e verjaardag. Er was zelfgebakken taart, maar die smaakte bitter. Er was weinig te vieren. We konden echter nog goed met elkaar praten en hoewel hij vertelde dat hij moeite had met bepaalde dagelijkse dingen, merkte ik dat niet per se. Pieter kwam niet ziek over. Hij was wat stiller, dat wel. En het litteken op de zijkant van zijn hoofd loog evenmin.

De keren dat ik Pieter daarna zag herkende ik hem steeds minder terug. Niet in zijn uiterlijk, maar in zijn doen. Hij praatte weinig. Hij klaagde niet meer. Hij keek alleen rond en dacht na.

Land's End was een strip die Pieter schreef naar aanleiding van de dood van mijn vader, vijf jaar geleden. Hij overleed na jaren kankerpatiënt te zijn geweest. Al heel lang was Pieter gefascineerd door de relatie tussen vaders en dochters. Ik vertelde hem dat ik mijn stripfiguren sindsdien geen vaders meer had meegegeven, onbewust. Ook Slimme Pim had enkel een moeder die in beeld kwam. Ik was ervan overtuigd dat ik pas weer vaderfiguren kon tekenen als ik mijn vaders dood verwerkt had. Dat vond Pieter boeiend, de strip als therapie. *Land's End* was een verhaal van 6 pagina's over een dochter die haar zieke vader voor de laatste keer ziet. De beelden waren symbolisch en poëtisch. Herinneringen van een zeeman dringen zich op in zijn eigen huis en aan zijn sterfbed. Ik had niet eerder zo'n verfijnd en emotioneel verhaal van Pieter gelezen. Ik verzekerde hem echter dat ik de strip pas kon maken als ik in mijn hoofd afscheid had genomen van mijn vader. Dat vond hij goed.

Twee jaar later, afgelopen februari, mailde hij met het nieuws dat de realiteit ons had ingehaald. Hij had kanker. Leefde met de dag. Wist niet hoeveel tijd hij nog had. En hij vond het zo erg voor zijn dochters, Fay en Nana. De strip ging nu niet langer over mij, maar over hem. De strip moest ik afmaken. Het had nu een bittere urgentie gekregen die wij niet hadden voorzien. Na tientallen keren opnieuw te zijn begonnen, was de strip in oktober van dit jaar af. Het leek een eindeloos project. Nooit was het goed genoeg. Achteraf gezien wilde ik waarschijnlijk het maken van de strip rekken, omdat ik wist dat dit onze laatste samenwerking zou zijn. Dat mocht niet over zijn. "De strip als therapie"... Pieter had er vast van gesmuld, had hij het geweten.

Dat Pieter de strip schreef met een andere intentie dan toen ik de strip tekende, maakte het een heel vreemd stripproject. Een project waarin fictie en realiteit angstaanjagend dicht bij elkaar staan. Toen de strip dan toch af was, ben ik Pieter snel gaan zien. Hoewel ik al was gewaarschuwd, was het een hele zware ontmoeting. Pieter was stil. Ik weet niet of hij mij herkende, niks wees daarop. De strip herkende hij gelukkig wel. Hij heeft hem aandachtig gelezen en hij glimlachte. Dat deed me goed. Toch bekroop me een gevoel van spijt. "Als ik sneller was geweest, dan..."

Annette belde mij of een beeld uit *Land's End* op de rouwkaart gebruikt mocht worden. Meteen stemde ik toe, met de gedachte dat dit een voorbarig telefoontje was. Ik kon niet weten dat hij zijn laatste nacht tegemoet ging.

Pieter, ik ga je ontzettend missen. Je was een creatieve, inspirerende en sociale duizendpoot met een grote liefde voor strips en voor de kracht van het verhaal. Je zult altijd blijven bestaan in je verhalen.

Ik ga door met tekenen. Hoe moeilijk dat ook is. Morgen moet er immers een nieuwe *Slimme Pim* ingeleverd worden...

Veel sterkte aan alle nabestaanden en vrienden in deze moeilijke tijd. Annette, bedankt voor je gastvrijheid afgelopen jaar. Ik ben blij dat ik hem nog zoveel heb mogen zien.

Pieter, bedankt.

Aimée

*De strip *Land's End* zal verschijnen in het eerste nummer van *Zone5300* in 2014. Een korte proloog zal het verhaal en het maken ervan toelichten.

JUMP AAN DE BRUG

In Nijmegen werd op 23 november de nieuwe Waalbrug geopend voor het verkeer. De 285 meter lange brug, die 'De Oversteek' genoemd wordt, verbindt het westen en noorden met elkaar. En wat is de link met het stripverhaal? Wel, aan die brug staan 2 borden met de helden van de *Jump*-strip van Charel Cambré er op. Super toch, of niet? (WG)

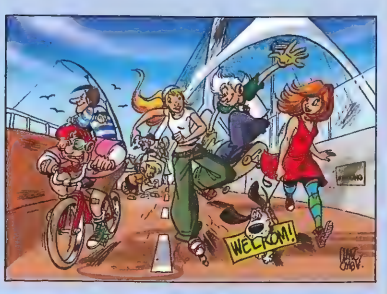

R.I.P NICK CARDY

De Amerikaanse comic-tekenaar Nick Cardy is op 93-jarige leeftijd overleden nabij zijn woonplaats Sarasota in de staat Florida. Cardy tekende o.a. aan de *Teen Titans*-reeks, *Aquaman*, *Batman*, *Superman Family*, *Wonder Woman* en *Justice League of America*. Sedert 2005 prijkt Cardy's naam tussen zijn beroemde vakgenoten in de Will Eisner Comic Book Hall of Fame. (WG)

Dat het rommelt bij de familie Uderzo, is al lange tijd geweten. Sinds dochter Sylvie Uderzo en haar man Bernard de Choisy werden ontslagen door de uitgeverij Albert René, die de *Asterix*-albums beheert, spreken vader en dochter alleen nog maar via hun advocaten. In 2011 had Uderzo's dochter een klacht tegen hem ingediend wegens 'misbruik van zwakheid'. De klacht was niet helemaal gericht tegen haar vader maar vooral naar diens entourage die ze beschuldigde misbruik te maken van zijn (veronderstelde) zwakke gezondheid en zo invloed te uit te oefenen op het beheer van het uitgebreide oeuvre en zijn nog uitgebreidere financiën. Albert Uderzo zelf heeft steeds ontkend er niet goed aan toe te zijn. En nu gaat de geestelijke vader van *Asterix* zelf klacht indienen tegen zijn dochter en schoonzoon wegens 'psychologisch geweld'. Dat meldt zijn advocaat vandaag. Dit wordt ongetwijfeld (en spijtig genoeg) vervolgd. (KM)

Biografie van Bob De Moor

Wat oorspronkelijk bedoeld was als een boek over het weekblad *Kuifje*, kreeg een andere richting. Ronald Grossey besloot zich te concentreren op Bob De Moor, een belangrijke pijler van het weekblad en tevens de trouwe rechterhand van Hergé. Op 13 december werd op Strip Turnhout de biografie *Bob De Moor: De Klare Lijn en de Golven* aan pers en publiek voorgesteld. Grossey schreef tevoren de zeer uitgebreide, waanzinnig goed gedocumenteerde pageturner over Studio Vandersteen. Het boek verscheen bij Uitgeverij Vrijdag en kost 29,90 euro. Het telt vierhonderd pagina's en bevat ook illustraties en foto's. (DS)

Strips2Go wordt glossy

Drie nummers verschenen er ondertussen van het Nederlandse stripblad *Strips2Go*. Het vierde nummer zal echter niet meer in de ondertussen bekende krantenvorm worden uitgegeven. De redactie denkt er over om het stripblad als glossy magazine op de markt te gooien. Wanneer dat magazine in de winkel zal liggen, is nog niet bekend. "We zijn daarom druk bezig met het uitwerken van de plannen hiervoor," laat Strips2Go in een mededeling weten. "Zodra we meer kunnen vertellen, zullen we je het direct laten weten. Houd daarom onze website en social media in de gaten want hierop zullen we het laatste nieuws plaatsen om iedereen op de hoogte te houden van de voortgang. Interviews, artikelen en de blogs van de Strips2Go tekenaars blijven we online plaatsen." (KM)

Strip voor en over kinderen met astma

Strips en cartoons inspireren tekenaar Poetzarelli (Luc Poets) al van in zijn jonge jaren. Vooral Belgische en Franse tekenaars hebben een sterke invloed gehad op zijn tekenstijl. In het verleden verschenen al enkele publicaties, al dan niet in eigen beheer. Hij tekende 3 volledige stripverhalen van *Kabouter Pumpie*, en zijn figuurtje Caztar dook al op in meerdere stripbladen en compilaties in België en Frankrijk, waaronder o.a. *P@per*. In 2014 verschijnt een full album van *Caztar*. Of dat alles nog niet genoeg is ontwikkelde Poetzarelli onlangs ook nog een leuk stripboekje voor Sandoz, onderdeel van de farmaceutische multinational Novartis. Het moest een strip worden voor en over kinderen met astma, geen eenvoudige doelgroep om te bereiken met medische boodschappen. Wie het albumpje echter te pakken wil krijgen moet snel zijn, want het schijnt een kleine uitgave te worden die verdeelt wordt door de fabrikant van het medicijn. Een mooie queeste lijkt het ons weer. (WG)

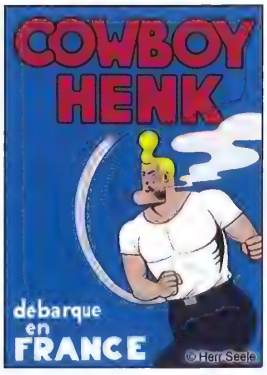

Nominatie voor Cowboy Henk, prijs voor Doel

In oktober verscheen bij Oogachtend het imposante boek *Doel* van Jeroen Janssen. Het is zijn persoonlijke observatie van het Polderdorp Doel dat plaats moet ruimen voor de havenuitbreiding van Antwerpen. Voor deze prachtig uitgevoerde uitgave won Janssen onlangs in Clermont-Ferrand de Prix du Carnet de Voyage International, de prijs voor het beste internationale reisdagboek zeg maar. Wie nog niet zeker zijn van een prijs, maar alvast wel een mooie nominatie op zak mogen steken zijn Herr Seele en Kamagurka. Een Franse bloemlezing van hun *Cowboy Henk* is genomineerd geraakt in de Sélection Patrimoine van het gerenommeerde stripfestival van Angoulême. *Cowboy Henk* krijgt te duchten concurrentie van onder meer Robert Crumbs *Fritz The Cat*, *Jack Kirby Anthologie* en het onlangs bij Dupuis verschenen *Robbedoes*-album van Yves Chaland. De Franse uitgave van *Cowboy Henk* verscheen bij Frémok. (DS)

Bijzondere Collecties UvA verwerven archief Swan Features Syndicate

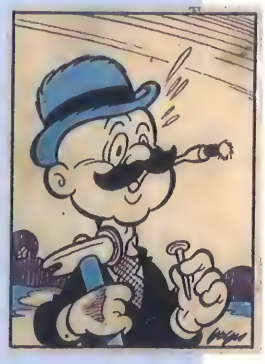

De Bijzondere Collecties van de Universiteit van Amsterdam maakt de verwerving bekend van het verloren gewaande archief van Swan Features Syndicate. Swan Features is wereldwijd een van de meest toonaangevende bedrijven op het gebied van krantenstrips.
In de jaren vijftig, zestig en zeventig verschenen in dagbladen als *Het Parool*, *De Telegraaf* en *Trouw* en talloze regionale kranten strips van Swan Features. Anton de Zwaan vertegenwoordigde met Swan Features onder meer bekende Nederlandse strips zoals *Aram* van Piet Wijn, *Eric de Noorman* van Hans G. Kresse, *Kapitein Rob* van Pieter Kühn, *Piloot Storm* van Henk Sprenger, *Professor Pi* van Bob van den Born, *Simpelman* van Wim van Wieringen en *Tekko Taks* van Henk Kabos.

Het archief bevat ongeveer 5000 origineel getekende stroken met stripverhalen. Van de strips *Simpelman* en *Tekko Taks* zijn bijvoorbeeld vrijwel alle originelen aanwezig. Verder bevat het archief veel clichédrukken (hoogwaardige afdrukken die geschikt zijn voor publicatie) van alle door Swan Features vertegenwoordigde strips, scenario's, ingeplakte knipsels van strips en administratief materiaal, waaronder brieven en contracten met stripmakers. (WG)

StripVOS 2013 voor Syntra en 8700 euro voor Kinderkankerfonds

Op 16 november 2013 ging de jaarlijkse Algemene Vergadering door van de Vlaamse Onafhankelijke Stripgilde in het Belgisch Stripcentrum in Brussel. Traditiegetrouw werd daar ook de StripVOS uitgereikt, de prijs die de Stripgilde uitreikt aan personen of instellingen die met hun activiteiten van grote betekenis zijn of zijn geweest voor de Vlaamse stripwereld. Het opleidingscentrum Syntra, dat doorheen Vlaanderen opleidingen, trainingen en bijscholingen aanbiedt en al geruime tijd stripopleidingen in zijn aanbod heeft, kwam als overwinnaar uit de stemming. Voor de stripopleidingen huurt het opleidingscentrum ervaren stripmakers in. Zo doceren o.a. ex-Stripgildevoorzitters Marc Verhaegen en Wim Swerts het vak aan toekomstige stripauteurs.
Minder traditiegetrouw maar best indrukwekkend was de cheque die de Vlaamse Stripgilde mocht schenken aan het Kinderkankerfonds, dat zich inzet voor een betere levenskwaliteit van kinderen met kanker en hun gezinnen. De leden van de Stripgilde verzamelden met hun cameoveiling op Catawiki, waarbij de hoogste bieder een rol won in een strip, zomaar eventjes 8712,24 euro. Daarnaast werden ook de peter en de meter van de digitale magazines van de Stripgilde *Strike* en *Stroke*, terug te vinden in de Abomentum app, voorgesteld. Daar werd heel toepasselijk de oudste en de jongste Vlaamse striptekenaar voor gekozen. Het peterschap voor *Stroke*, het magazine voor de volwassen lezers, wordt opgenomen door Pom, de geestelijke vader van *Piet Pienter en Bert Bibber* die op 19 november 94 kaarsjes mocht uitblazen. Pom zelf was niet aanwezig maar gaf zijn zegen voor het magazine via een ultrakorte videoboodschap. Meter van *Strike*, dat zich meer op het gezin richt, is de jonge vrolijke verschijning Isabel Baele. Binnenkort zal haar werk ook te bewonderen zijn in het magazine.

R.I.P. Takashi Yanase (1919-2013)

In Tokio is mangaka Takashi Yanase op 94-jarige leeftijd overleden. Zijn grootste succes was de creatie uit 1969 van *Anpanman*, een zachtaardig en lief schepsel, wiens hoofd bestaat uit met pasta van rode bonen gevuld brood. Anpanmans eeuwige vijand is Baikinman (bacterieman). In 1988 werd het tekenverhaal verwerkt tot een animatiefilmreeks. Tot op de dag van vandaag is Anpanman, bij voornamelijk de kleine Japannertjes, een geliefde held. Zijn rond gelaat, bolle wangen, rode neus en dito cape zijn terug te vinden op heel wat speelgoed voor baby's en kleuters. In 2009 verwierf de serie *Let's go! Anpanman* een plaats in de Guinness World Records-boek voor het hoogste aantal personages, namelijk meer dan 1.700. (WG)

Luxueuze Douwe Dabbert

Dennis Hardenbol, eigenaar van stripwinkel Barabas in 's-Gravendeel, is een tijd terug begonnen met het uitgeven van *Douwe Dabbert* en *Ambrosius* in een luxe-jasje. De oplage, die eerst op 175 exemplaren was berekend, is nu terug geschroefd naar 100 exemplaren. Op de voorbije stripdagen in Breda presenteerden zij het tweede album van *Douwe Dabbert* in de reeks van Piet Wijn en Thom Roep met als titel *Het verborgen dierenrijk*. Als kers op de taart brachten ze een zeer leuke verrassing mee voor hun klanten, namelijk een exclusieve prent van *Douwe Dabbert*. In een oplage van 100 exemplaren, gesigneerd en genummerd door Thom Roep en gedrukt op zwaar geschept papier op een formaat van 50 bij 70. Voor de Douwe-inschrijvers kostte deze luxe-prent slechts 19,50 en niet leden betaalden 29,50. Volgens ons weer iets moois om aan de muur te hangen voor de echte *Douwe Dabbert*-liefhebber. Voor meer info kunt u altijd een kijkje nemen op de website www.uitgeverijbarabas.nl. (WG)

Deze rubriek kwam tot stand met de hulp van Willem Gay, David Steenhuyse, Kurt Morissens en Stripspeciaalzaak.be.

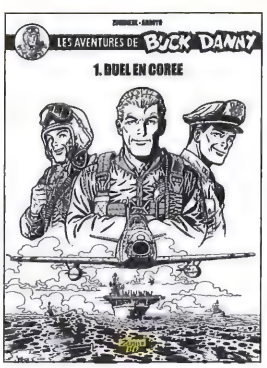

Buck Danny Classic, een tweede Buck Danny-reeks

Met alleen de overname van *Buck Danny* neemt scenarist Frédéric Zumbiehl geen genoegen. In december verscheen *Zwarte Cobra*, deel 53 in de reeks, getekend door Winis, het pseudoniem van Francis Winisdoerffer. Zumbiehl schrijft echter niet alleen *Buck Danny*, dat zich in het heden afspeelt, maar ook de gloednieuwe reeks *Buck Danny Classic*, dat gesitueerd is in de jaren 1950 en 1960. De hele historische achtergrond en sfeer roepen de herinnering op van de oorspronkelijke *Buck Danny* uit deze periode. Zelfs de inkleuring wordt vintage. Tekenaar Jean-Michel Arroyo neemt de honneurs als tekenaar waar. Zijn eerste album, *Duel en Corée* (*Duel in Korea*) verschijnt al in de lente van 2014. Op 6 december verscheen in het Frans een gelimiteerde editie in zwart-wit met drie door Arroyo gesigneerde ex-librissen in kleur. Arroyo heeft enkele niet-vertaalde historische strips op zijn naam waaronder de luchtvaartreeksen *L'Escadrille des Têtes Brûlées* en *Airblues 1947* (ook al op scenario van Zumbiehl) die bij *Zéphyr BD* verschenen. *Buck Danny Classic* zal verschijnen bij Zéphyr BD in samenwerking met Dupuis. Deze laatste rekent erop dat er op deze manier jaarlijks een album van *Buck Danny* kan verschijnen, afwisselend de hedendaagse en de *Classic*-versie.)

DOOR DAVID STEENHUYSE • AFBEELDINGEN: © DUPUIS / MARSU PRODUCTIONS

Dit jaar vieren we de 75ste verjaardag van Robbedoes. Over het personage, de stripreeks en de vele tekenaars die zich doorheen driekwart eeuw over Robbedoes hebben ontfermd, schrijven specialisten en liefhebbers boeken vol. Een selectie van de amusantste weetjes, de onbekendste feitjes en de verrassendste trivia presenteren we een jaar lang, in elk nummer van *Brabant Strip Magazine*.

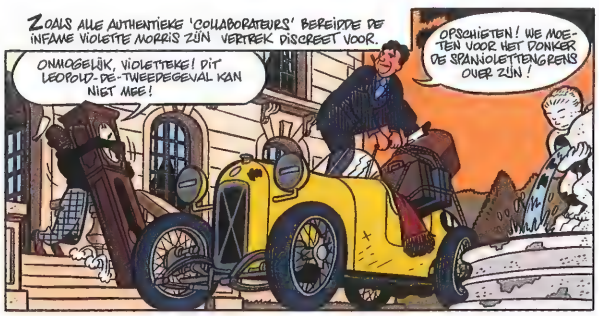
ZOALS ALLE AUTHENTIEKE 'COLLABORATEURS' BEREIDDE DE INFAME VIOLETTE MORRIS ZIJN VERTREK DISCREET VOOR.
ONMOGELIJK, VIOLETTEKE! DIT LEOPOLD-DE-TWEEDEGEVAL KAN NIET MEE!
OPSCHIETEN! WE MOETEN VOOR HET DONKER DE SPANJOLETTENGRENS OVER ZIJN!

ROBBEDOES ALS BOKSER

De bokssport was al vanaf de periode van Rob-Vel aanwezig in de verhalen van de piccolo. In *Buffel, de Neger-Bokser* (1942-1943) treedt Robbedoes op als coach en impressario voor Buffel, de "negerreus" die hij in Congo leerde kennen. André Franquins verhaal *Robbedoes, Bokser* (1948-1949) schokte diens uitgever omdat Robbedoes volgens hem verzaakte aan zijn voorbeeldrol door het eerbetoon aan een vechtsport, door op straat te lopen met schorem... dat dan nog een pet draagt ook! In *Er Is een Tovenaar in Rommelgem* (1950-1951) neemt een gefikste graaf van Rommelgem het op tegen Reg Cougar Bangbingson, een verwijzing naar de befaamde lichtgewicht- en middengewichtbokser Sugar Ray Robinson die tot op de dag van vandaag wordt beschouwd als één van de beste boksers of zelfs dé beste bokser aller tijden. Dat werd beaamd door andere grote boksers als Muhammed Ali, Joe Louis (die in *Robbedoes, Bokser* met naam wordt vermeld door een jonge toeschouwer) en Sugar Ray Leonard, die weinig inspiratie voor de dag legde bij het kiezen van zijn naam. En zo kennen we nog wel een Sugar van eigen bodem. In *Robbedoes, het Dagboek van een Fantast* (2008) sluit Robbedoes vriendschap met de Joodse bokser Alphonse Broccoli. Een historische knipoog in *Piccolo in Veldgroen* (2009) maakt in het begin nog niet duidelijk dat Violette Morris een Franse, vrouwelijke bokser was die dus echt heeft bestaan. Ze werd geboren in 1893 en had de bijnaam 'La Morris'. Net zoals in de strip spioneerde ze voor de Gestapo. Ze deed dat al sinds 1937 nadat ze als een eregaste op de Olympische Spelen in Berlijn door de Duisters werd benaderd. Naast boksen beoefende ze meerdere sporten: atletiek, discuswerpen, voetballen, zwemmen, waterpolo, wiel- en wagenrennen, tennis,... Ze rookte twee tot drie pakjes Amerikaanse sigaretten per dag en liep het liefst gekleed in een herenkostuum. Als motto had ze "Wat een man doet, kan ook Violette doen!" Tussen 1923 en 1929 koketteerde ze publiekelijk met haar biseksualiteit door haar relatie met Raoul Paoli. In 1928 opende ze in Parijs een winkel die auto-onderdelen vervaardigde. In 1928 hield haar relatie met Raoul op nadat ze haar borsten liet amputeren om beter het stuur van een auto te kunnen bedienen. In 1944 werd ze als spionne en collaboratrice terdoodveroordeeld. Ze werd te grazen genomen op 26 april 1944 terwijl ze op het platteland achter het stuur van haar traction avant Citroën 15 CV zat. Ze werd samen met nog vijf inzittenden (waaronder twee kinderen) doorzeefd met kogels.

Robbedoes' echte gezicht

Het prachtige portret dat Jijé van Robbedoes schilderde, sierde jarenlang de hoofding van het gelijknamige weekblad. Het prijkte voor het eerst op de cover van nummer 399 in 1947 toen André Franquin de reeks al van Jijé had overgenomen. Pas met nummer 503 in 1949 verving een geschilderd portretje van Franquin het vorige portret. Jijés schilderij werd een zodanig iconografisch beeld dat het ook de cover sierde van het eerste deel in het Franse overzichtswerk *La Véritable Histoire de Spirou* (2013). Voor het gezicht stond Jijés bloedeigen zoontje Benoît Gillain model. In 2014 is het honderd jaar geleden dat Jijé geboren werd. Dupuis bereidt in het Frans meerdere speciale uitgaven voor, waaronder de start van een integrale editie van *Jan Kordaat* en een integrale van al zijn *Robbedoes*-strips. In februari is er de biografie *Quand Gillain Raconte Jijé* voorzien. Jijés zoon Philippe Gillain mengde zich al op een Frans stripforum om te laten weten dat hij niet werd geraadpleegd voor de uitgave van het boek. Door zijn formele aanklacht werd de uitgave van *Gringos Locos* van Olivier Schwartz en Yann enkele maanden uitgesteld en moest er een recht van antwoord bij komen.

FIETS ALS TOELATINGSPROEF

DE LA MAISON DE SPIROU AU CHÂTEAU DE CHAMPIGNAC, LE TÉLÉPHONE N'AVAIT JAMAIS TRANSMIS QUE DES NOTS D'AMITIÉ. MAIS CE MATIN-LÀ, CE FUT
LA PEUR AU BOUT DU FIL
UN SCÉNARIO DE GREG
DES DÉCORS DE Jidéhem
DE TELEFOONGESPREKKEN TUSSEN HET ROBBEDOESHUIS EN HET KASTEEL VAN ROMMELGEM ZIJN STEEDS VAN VRIENDSCHAPPELIJKE AARD, MAAR DIE MORGEN...
DE GRAAF IS VERSTROOID
SCENARIO VAN GREG
TEKENINGEN VAN Jidéhem

In 2013 verscheen opnieuw een met een dossier verrijkt, geheel opnieuw ingekleurde editie van het kortverhaal *De Graaf Is Verstrooid*. Door onachtzaamheid ontbrak Franquins naam bij de openingsprent van het verhaal bij de eerste albumpublicatie terwijl de toenmalige vertaler van "décors" er "tekeningen" van maakte. En daardoor worden de tekeningen wel eens onterecht toegewezen aan Jidéhem als volwaardig tekenaar. Jidéhem was Franquins eerste trouwe assistent. Zijn toelatingsproef bestond erin een fiets uit het blote hoofd te tekenen. Jidéhem stond in voor de decors van en alle technische zaken in *Robbedoes en Kwabbernoot* en zette al vanaf het prille begin in 1957 de gags van *Guust Flater* in inkt... *heck*, hij tekende ze zelfs volledig uit naar een storyboard van Franquin, hij ontleende aan het personage uitdrukkingen als "*m'enfin*" (vertaald als "nou moe") en "bof". De fysieke verschijning van Jidéhems vader leidde zelfs naar de bekende contractenman De Mesmaeker in *Guust*. Jidéhem werkte actief mee aan de volgende *Robbedoes*-verhalen: de kortverhalen *Robbedoes en de Sifon* en het verhaal met de telegeleide schoenen (allebei uit 1957), *Boeven op de Kermis* (1958), *De Gevangene van Boeddha* (1958-1959), *De Graaf Is Verstrooid* (1959), *Z van Zwendel* (1959-1960), *De Schaduw van Z* (1960) en *Hommeles in Rommelgem* (1967-1968).

HET PERSONAGE **FOURNIER**

U LACHT?! TERWIJL 'T MAKKELIJK EEN RAMP HAD KUNNEN WORDEN!
JAJA! HAHA!
MAAR WAAROM LACHT U DAN?!
HAHA! OMDAT IK 'T LOLLIG VIND! HIHIHI!

Jean-Claude Fournier tekende zichzelf graag in zijn *Robbedoes*-verhalen. Hij leek wel Alfred Hitchcock door de mate aan zelfkarikaturen. In *De Amulet van Niokolo-Koba* (1973-1974) komt hij voor als chauffeur die zijn auto voor zijn neus gestolen ziet worden door de schurk van dienst. Drie keer hijst Fournier zich in een album in legeruniform. In *Cider voor de Sterren* (1975) gebeurt dat voor het eerst. Hij heeft dan nog de graad van kolonel in de landmacht. In 's mans beste verhaal *De Doodsman* (1976) laat de baardige tekenaar zichzelf verliefd worden op 's mans mooiste creatie in de reeks. Nu is hij één van de bewakers van de kerncentrale in het door de Doodsman onrustig geworden Bretagne. Verder in het verhaal passeert hij nogmaals wanneer hij alarm moet slaan in de centrale. Hij zat net een album van *Natasja* te lezen. In *Geld, Smiechten en Smokkel* (1979) is Fournier opnieuw van de partij. Deze keer als verkeersagent die ondanks uitwijkmanoeuvres een aanrijding met de aanstormende auto (een rijdend wrak) van twee wachten van tiran Jataka Kodo niet kan ontlopen. Ook na *Robbedoes en Kwabbernoot* liet Fournier het niet na om zichzelf te portretteren. In zijn inmiddels stopgezette, komische serie *De Kannibrallen* participeert hij in een betoging in deel 3, *Bikken zonder Bellen* (1999). Het grappige is dat hij in een Robbedoes-kostuum rondloopt. Naast hem loopt Zidrou, de scenarist van *De Kannibrallen*. Zidrou schreef inmiddels een *Robbedoes*-one-shots voor Marc Hardy (*Soumaya*) en Frank Pé (*De Witte Okapi*).

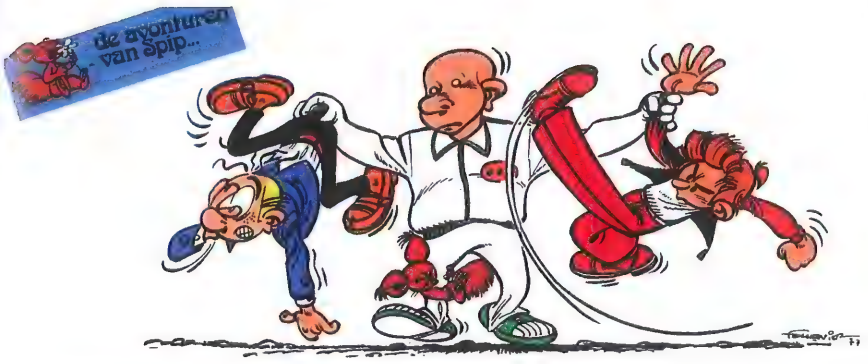

SPIP VERTELT

Tussen twee vervolgverhalen door verscheen in de periode van Jean-Claude Fournier al eens een geïllustreerd leesverhaal in het weekblad *Robbedoes*. In nummer 1671 stond een eerste verhaal met tekeningen van Fournier en Franquin. Pruimpit was er zogezegd de schrijver van. In de jaren 1975 tot 1977 schreef Hervé Croze, een jonge lezer van het weekblad, enkele leesverhalen en stuurde ze op naar de redactie. Toenmalig hoofdredacteur Thierry Martens achtte ze geschikt voor een publicatie. Hij vroeg aan Fournier om er de tekeningen voor te verzorgen. Omdat de verhalen van telkens twee tot drie pagina's vanuit het standpunt van Spip werden verteld, droeg de rubriek ook zijn naam. Te beginnen met *Uit de Memoires van Spip: Het Rare Toltekenmasker* in nummer 1965 van 11 december 1975. Vervolgens *Belevenissen van een Knaagdier...: Sssspip en zijn Sssspoken* in nummer 1998 van 29 juli 1976. *De Avonturen van Spip: Het Spoor van de Duivel* verscheen in nummer 2036 van 21 april 1977. *De Avonturen van Spip: De Zieke Robot* verscheen in twee delen in nummer 2041 en 2042 van respectievelijk 26 mei en 2 juni 1977. Het verhaal verwijst naar *Cider voor de Sterren* (1975). *De Avonturen van Spip: Valstrik voor Ladislas* verscheen in nummer 2054 van 25 augustus 1977. Ladislas is het koninkje uit het Franquin-verhaal *QRN op Bretzelburg* (1960-1963) die Robbedoes, Kwabbernoot en Spip opnieuw bezoeken.

SAKKERDEVINYL! M'N KLEINE TIMMETJE! HELEMAAL VERGETEN!
OEAH!
BESTE VRIENDEN MAG IK JULLIE VOORSTELLEN: TIMMETJE, DE ENIGE EN UNIEKE SNUFFELEIR OP AARDE!!
HOE ZEI JE? SNUFFELEIR?
"SNUFFELEIR"! ...MIJN KIND!
NU JA... IK HEB 'M GEMAAKT IN M'N LABORATORIUM. EEN KRUISING TUSSEN EEN GLADHARIGE FOX EN VERSCHILLENDE SOORTEN VARKENS-ACHTIGEN, DIE TERECHT BEFAAMD ZIJN OM HUN SNUFFEL-ZIN...
EN HET IS ME ONGEMEEN PRACHTIG GELUKT, VIND JE OOK NIET, TIMMETJE?
SNOEARF!
LUISTER, IK DENK DAT WE...

DE ANTI-MARSIPULAMI

Tussen alle tijdreizigers, conquistadores en een vadsige gouverneur (die verdacht goed lijkt op José Dutillieux, voormalig financieel verantwoordelijke bij Dupuis en later concept-directeur) liep in *De Komeet van de Tijd* (1984-1985) een raar beestje rond: de Snuffeleir. Dat is het gezelschapsdier van de graaf van Rommelgems nazaat Aurelius uit de toekomst. Aurelius noemt het dier Timmetje en ook Timotheus. Na al die jaren afwezigheid in de hoofdreeks, begon het verlangen van het publiek naar een terugkeer van de Marsupilami steeds groter te worden. Nochtans was dat voor Tome & Janry geen prioriteit. Bovendien werd er werk gemaakt van een zelfstandige stripserie met de Marsupilami als hoofdrolspeler, getekend door Batem.

Voor het duo was de Marsu in hun verhalen absoluut geen must en drong de vraag zich ook niet op. Integendeel, als een antwoord op al wie om een terugkeer van de Marsu vroeg, creëerden Tome & Janry de Snuffeleir als een parodie op de intelligente, springerige, initiatief tonende steun van de helden. De Snuffeleir was simpelweg de absolute antithese van de perfecte Marsupilami. Door Aurelius gekweekt als een kruising tussen een gladharige fox en verschillende varkensachtigen. Alleen in zijn vraatzucht kent de sigaretten rokende, norse Timmetje zijn gelijke in de piranha's verslindende Marsupilami. Het grapje duurde maar één album, het was zeker niet de bedoeling dat het heldenduo plots met een lastdier zat opgescheept.

DOOR **PHILIPPE MOUVET**

Toen Sinterklaas vieren

Nu de Grote Sint en zijn Witte Pieten (er zijn haast geen schoorstenen vol roet meer) weer zijn vertrokken kunnen we rustig naar de zolder om de plastieken kerstboom te gaan halen. Sinterklaas... ja wat! Een brok instant-nostalgie! Ik hoor het Oom Wim nog vertellen, van die keer dat hij van de Sint een nummertje van *Spirou* cadeau kreeg in het grootwarenhuis 'A l'Innovation' in Brussel. Het moet in 1946 zijn geweest, of toch zo ongeveer. Hij had het nummertje jaren bijgehouden om het dan bij een zoveelste verhuis zoek te leggen.

LE JOURNAL DE
SPIROU
CHAMPION DE LA BONNE HUMEUR
8 Pages :
2 Frs 50
7e ANNEE. — N° 19. — 5 JUILLET 1945.
SPIROU et l'aventure
de la part de
S. NICOLAS
à un Ami de
SPIROU
Grands Magasins
L'INNOVATION
CONSÉQUEMMENT ET SUBSÉQUEMMENT OUI, MR LE COMMISSAIRE. BIEN, MONSIEUR LE COMMISSAIRE!
SCRONGNIEUGNIEU... C'EST DE L'ORDRE QU'IL FAUT LA DEDANS!

Onlangs vertelde één van onze BS-leden ons dat hij zo'n nummertje gevonden had, met op de voorkaft een grote blauwe stempel. 'De la part de Saint Nicolas à un Ami de Spirou – Grands Magasins A l'Innovation – Bruxelles' stond erop te lezen. (Van Sinterklaas aan een Robbedoesvriend). In mijn archief staken er ook nog twee: een nummertje uit 1944 (met vermelding Innovation – Bruxelles) en eentje uit 1945 (Innovation – Ixelles). Tijd dus om eens uit te zoeken hoe het juist zat tussen *Spirou/Robbedoes* en de Innovation in de eerste jaren na de Tweede Wereldoorlog.

Hoogstwaarschijnlijk zijn in december 1944 en 1945 geen gemeenschappelijke Sinterklaasactiviteiten georganiseerd door de winkelketen en de uitgever uit Marcinelle. In de weekbladen *Spirou* en *Robbedoes* vindt men pas eind 1946 sporen van dergelijke activiteiten terug. Vermoedelijk zullen de nummertjes uit 1944 en 1945 (overschotjes na het maken van de bundelingen) als promomateriaal toen verdeeld zijn geweest. Maar in 1946 was het dan ook écht wel feest:

Niet alleen ontvingen de Grote Sint samen met Robbedoes de kinderen op de prachtige speelgoedafdeling van de Inno maar werden de ukkies ook op donderdag en zaterdagnamiddag getrakteerd op poppenkastvoorstellingen. In Brussel werd het spektakel verzorgd door André Moons en zijn 'Théâtre du Farfadet'. Moons had tijdens de laatste oorlogsjaren, toen het kinderblad noodgedwongen moest verdwijnen, dankzij zijn officiële *Spirou*-voorstellingen (gesponsord door Dupuis) voor een belangrijke vorm van continuïteit gezorgd in de aanwezigheid van onze favoriete groom in de belevingswereld van de jonge lezertjes tot de Bevrijding.

nog écht feest was

7e JAARGANG. - Afl. 258. - 1 FEBRUARI 1945.
12 BLADZ. - 2 Fr.
ROBBEDOES
de ZONNIGE ZAKKER
ROBBEDOES op avontuur
SINTERKLAAS
ROBBEDOES
IK MAAK ME UIT DE VOETEN!
STEL JE VOOR DAT IK MAAR AAN DIT KNOPJE BEHOEF TE DRAAIEN...
...OH ONS IN DE WERELD DER TOEKOMST ZIJ'N WE VER-
DAT HAD IK WEL GEDACHT... OF LIEVER, IK HAD HET NOOIT GE-DACHT!

In de Antwerpse Innovation zorgde Nonkel Riks Poppentheater (eveneens reeds tijdens de oorlog heel actief met Robbedoes-voorstellingen) voor een gelijkaardige activiteit.
Maar wat nog het meest tot de verbeelding sprak waren de prachtige, door Jijé himself versierde uitstalramen van de Brusselse Innovation, waarin taferelen waren afgebeeld uit de avonturen van Robbedoes. De tekenaar bezweek haast onder de stapels brieven van de enthousiaste Robbedoeslezertjes die ze aldaar bewonderd hadden. Helaas konden wij van de uitstalramen geen foto's of schetsen terugvinden. Of in Antwerpen gelijkaardige decoratie was voorzien, konden we niet achterhalen.

In 1947 gingen *Robbedoes* en de Innovation-Sint opnieuw samen in zee om de stunt van 1946 over te doen.
Of er in dat jaar ook Robbedoesuitstalramen gemaakt zijn weet ik niet. *Robbedoes* organiseerde toen wel een grote prijskamp ter plaatse. Onlangs kwam de tweede prijs ervan alsnog boven water: het enige echte officieel Robbedoespakje ooit door Dupuis vervaardigd in de jaren veertig! Een uniek stuk.
Het ventje dat het pak toen had gewonnen (inmiddels de tachtig ruim voorbij) had het al die jaren zorgvuldig in de originele kartonnen doos opgeborgen. Met het pakje had hij ook een boekje meegekregen met teksten van een *Robbedoes*-stukje dat hij ermee kon opvoeren.
Het pak hangt nu, na een memorabel veilingmoment, op een paspop te pronken bij een vriend verzamelaar...

Verder vonden wij in het stripblad geen informatie over gelijkaardige Sinterklaasacties voor 1948, 49 en 50.
We zoeken dus verder. Wordt dus misschien vervolgd...

De stripspeciaalzaak waar beweging in zit!!

- 160 m² winkelruimte met speelhoek voor de kleinste bezoekers
- Zeer ruim aanbod aan nieuwe strips
- 20% korting op alle nieuwe strips (inclusief luxe-edities) met onze klantenkaart.
- Maandelijks signeersessies met tekenaars uit binnen- en buitenland
- Verzorgd antiquariaat aan betaalbare prijzen
- Groot aanbod aan 2de hands strips aan de beste prijzen.
- Uitgaven in eigen beheer: op regelmatige basis brengen wij in samenwerking met striptekenaars en hun uitgevers producten in een kleine oplage uit.

Het pad van Jessica - delen 1,2 en 3
Hardcover: 21,95 € - luxe: 59.95 €

Jeremiah - delen 29 en 30
Hardcover: 21,95 € - luxe: 59.95 €
(deel 29 uitgeput, deel 30 zéér beperkt leverbaar)

Konvooi delen 0 t.e.m. 10 18.95 €
De jeugdjaren van Nävis delen 1,2,3 18,95 €

Albums met exlibris: o.a: Bernard Prince 18, Kruistocht, Largo Winch, Antares, De Havik, e.a

- Limited Edition Club (L.E.C): Een door ons opgerichte club waarbij de leden in ruil voor een jaarlijkse leden-bijdrage genieten van tal van voordelen. Gratis prenten bij aankoop van bepaalde strips, originele en exclusieve clubuitgaven, kortingen en/of andere voordelen op uitgaven in eigen beheer.

Openingsuren:
Maandag t.e.m. vrijdag: 12u00 – 18u00
Zaterdag: 10u00 – 18u00*
*Tijdens de maanden juli en augustus is de winkel zaterdag open vanaf 11u00

GITSCHOTELLEI 143
2600 BERCHEM
TEL: 03/236.25.40

HET BESTIARIUM VAN YAKARI

Welke stripliefhebber kent hem niet, het kleine sympathieke indiaantje Yakari met het uitzonderlijke talent om met dieren te praten ? Het personage werd in 1973 geboren uit de pen en het potlood van het Zwitserse auteursduo Job en Derib. Inmiddels zijn we 37 albums later en worden de strips in zeventien talen vertaald. Er is ook een animatiereeks van 52 afleveringen gemaakt van elk dertien minuten door Belvision en Storimages. Toch werden album 36 en album 37 niet meer vertaald naar het Nederlands. Dus zal het wellicht blijven bij 35 vertaalde albums over deze kleine Sioux-papoose. De verhalen waren en zijn vooral gemaakt voor een kinderpubliek. Toch schuilt er ook een meerwaarde in voor de iets oudere lezers als u en ik. Als je alle albums na elkaar leest, krijg je een heel mooi overzicht van de rijke fauna van de Noord-Amerikaanse prairie. Daarom maakte ik dit artikel. Laat het een pleidooi zijn voor een reeks die me als kind uren leesplezier heeft geschonken en die ik als volwassene uit jeugdsentiment met veel enthousiasme ben blijven volgen. En wie weet kan dit artikel een eventuele Nederlandse vertaling in de toekomst toch weer op gang brengen. En als dat niet zou lukken, zal het hopelijk heel wat lezers van BSM overtuigen om de reeks nog eens uit hun verzameling te halen of op zoek te gaan naar de ontbrekende nummers.

DOOR **TOM VERMEEREN**

DIEREN DIE FREQUENT

Er zijn heel wat diersoorten die slechts een keer in de verhalen opduiken. Maar enkele dieren komen vaak voor en krijgen zelfs namen. Zo is er uiteraard de totem van Yakari, Grote Adelaar, die met wijze raad Yakari veel bijstaat. Yakari's trouwste viervoeter, de mustang Kleine Bliksem is ook in elk album aanwezig. De trouwe hond van de Sioux-stam, Hangoor, maakt ook meermaals zijn opwachting. En uiteraard mogen we het toverkonijn Nanabozo niet vergeten. Dat vreemde dier speelt een hoofdrol in vier albums: *Yakari en Nanabozo*, *Yakari bij de wolven*, *Het geheim van de rots* en *De terugkeer van het toverkonijn*.

Ook bevers komen heel vaak voor. De vriendschap tussen Yakari en de bevers wordt zo groot dat een aantal bevers zelfs een naam krijgen. Zo is er de speelse en ondeugende bever Linde, haar bezorgde moeder Wilde Roos, de tandkunstenaar Tweetand en ouderdomsdeken Houten Dam. Er is ook nog de lome Houten Bed en de licht ontvlambare leider Ruwe Bast.

OPDUIKEN IN YAKARI

1. Hangoor
2. Houten Dam
3. Kleine Bliksem
4. Ruwe Bast
5. Tweetand
6. Grote Adelaar
7. Wilde Roos
8. Linde
9. Houten Bed
10. Nanabozo

DIEREN VAN DE

1

3

2

4

5

6

7

AMERIKAANSE PRAIRIE

1. Valk
2. Witte reiger
3. Kalkoen
4. Roodkop- of kalkoengier
5. Grasmus
6. Raaf
7. Trekduif
8. Vliegende eekhoorn
9. Pelikaan
10. Trompetzwaan
11. Gronduil
12. Kerkuil
13. Grote grijze uil
14. Renkoekoek of roadrunner
15. Canadagans

DIEREN VAN DE

AMERIKAANSE PRAIRIE

1. Stekelvarken
2. Moeflon
3. Pronghorn of gaffelantilope
4. Coyote en das
5. Wolven
6. Berggeit
7. Vossen
8. Elanden
9. Wapiti

DIEREN VAN DE

1

2

3

AMERIKAANSE PRAIRIE

1. Poema
2. Buffels
3. Veelvraat
4. Ezel
5. Halsbandpekari of navelzwijn
6. Appaloose paarden
7. Mustangs

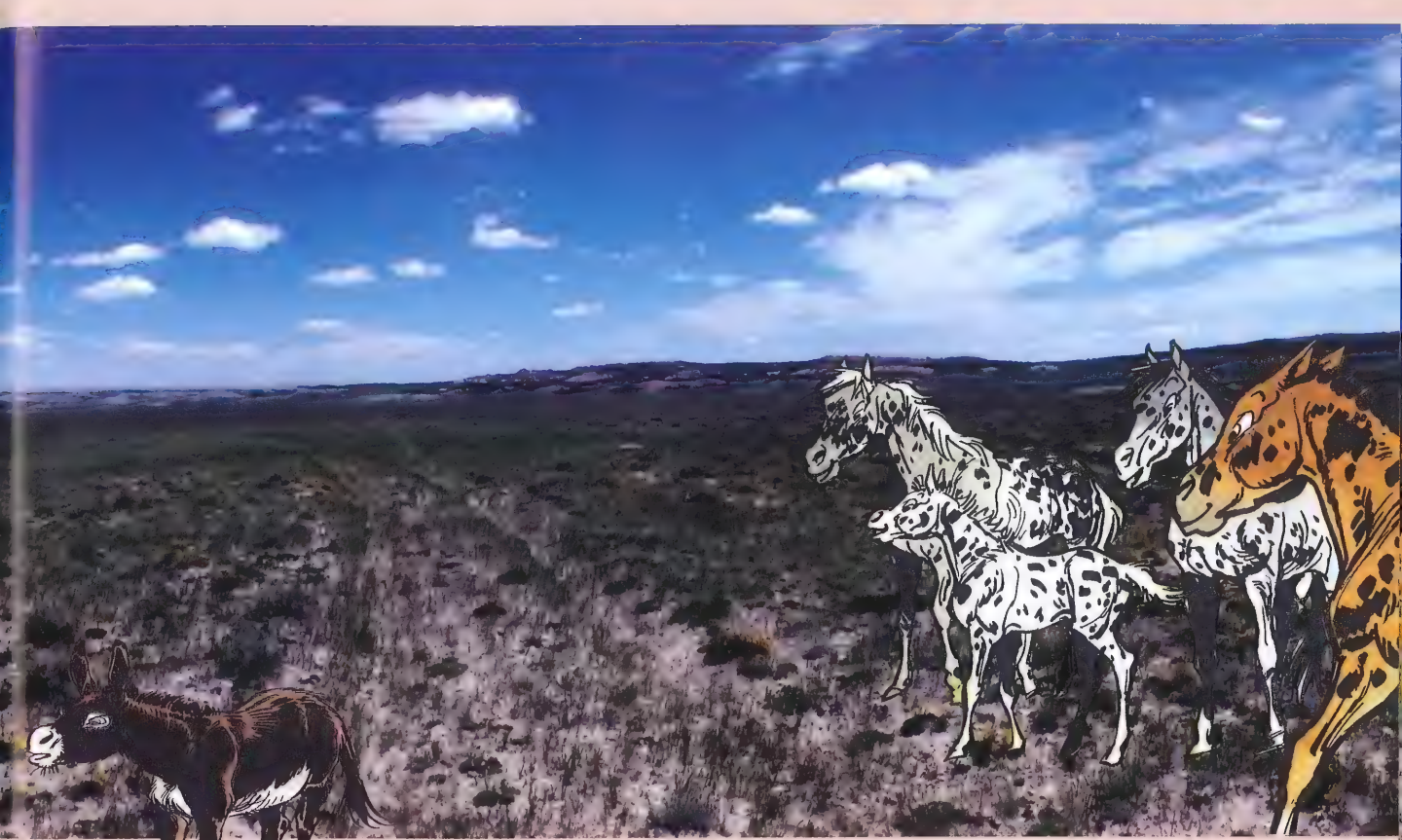

4

5

6

7

DIEREN VAN DE

AMERIKAANSE PRAIRIE

1. Carcajou of Amerikaanse das
2. Boomvos of Amerikaanse grijze vos
3. Chipmunk of grondeekhoorn
4. Baribal of zwarte beer
5. Bruine beer
6. Lynx
7. Opossum
8. Otter
9. Wasbeer
10. Prariehondjes
11. Konijnen
12. Marmot

PREHISTORISCHE DIEREN OF

In mijn overzicht heb ik enkel de dieren opgesomd die nu nog leven op de Amerikaanse prairie. In het album *Yakari en de sneeuwvogel* komen Yakari en zijn vrienden door een magische reis terecht op de vlakten van de koude toendra waar ze lemmingen, sneeuwuilen, muskusossen en kariboes zien. En in het album *Het geheim van de rots* wordt Yakari zelfs terug in de tijd gestuurd en ontmoet hij een tiental prehistorische dieren als mammoeten en snavelkrokodillen.

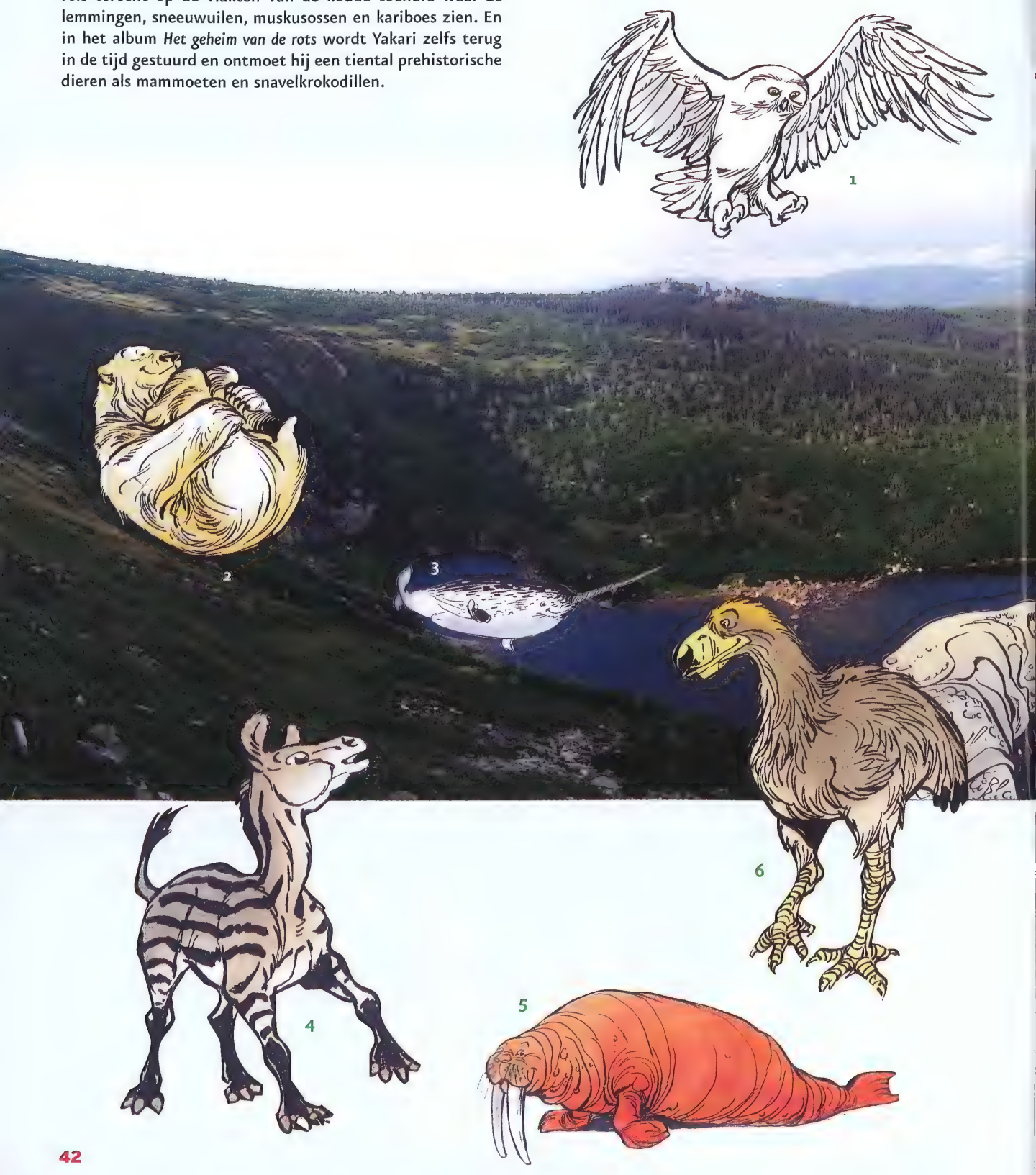

TOENDRA-DIEREN

1. Sneeuwuil
2. IJsbeer
3. Narwal
4. Eohippus
5. Walrus
6. Diatryma
7. Metamynodon en snavelkrokodil
8. Beloega of witte dolfijn
9. 4 prehistorische diersoorten
10. Lemming
11. Muskusossen

9

DE MENSELIJKE PERSONAGES

Dieren spelen echt wel de hoofdrol in de albums van Yakari. Toch zijn er ook een aantal vaste personages die regelmatig terugkeren. Een korte opsomming. De vader en moeder van Yakari zijn vaak te zien, maar hun concrete namen staan nergens vermeld. Verder zijn er nog Regenboog en Buffelkalfje, de twee beste vrienden van Yakari. Ook de luie indiaan Soep-Oog krijgen we vaak te zien. Hij ligt zo goed als altijd te slapen tegen zijn tipi, pijp in de mond. En dan is er ook nog Slome Eland, goeie vriend van Soep-Oog. Hij speelt zelfs een keer de hoofdrol in album 14 (*Yakari en de raven*). Af en toe duikt ook een slechterik op. Hij heet Gespannen Boog en hij is er constant op uit om een exclusieve jachttrofee aan zijn al uitgebreide collectie toe te voegen.

1

2

3

4

5

1. Soep-Oog
2. Vader van Yakari
3. Regenboog
4. Gespannen Boog

5. Buffelkalfje
6. Hij-Die-Weet
7. Moeder van Yakari
8. Stille Rots
9. Slome Eland

6

7

8

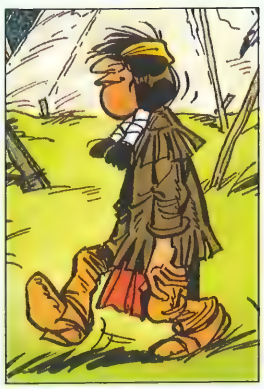

9

ACTE DE PRÉSENCE

STRIPS VERSCHENEN EN TE VERSCHIJNEN
IN NOVEMBER EN DECEMBER 2013

SAMENGESTELD DOOR
DAVID STEENHUYSE

(afgesloten op 12 november 2013)

De Robinsons van het Spoor (André Franquin / Jidéhem + Yvan Delporte)

Kwabbernoot maakt een reportage over een gloednieuwe atoomtrein. Guust vergezelt hem als assistent en slaagt er met zijn legendarische klungeligheid al snel in om de locomotief aan het draaien te brengen... Bovendien laat hij de deur van de machinistencabine, die enkel van binnenuit kan worden geopend, in het slot vallen. De onbemande locomotief dendert aan hoge snelheid over het Europese spoornet. Aan boord? Kwabbernoot, Guust, een treinbegeleider van de vakbond, een idiote stationschef en een minister met een zwak voor champagne. Alle hoop rust op Robbedoes om de trein tot stilstand te brengen. Dit geïllustreerde feuilleton is geschreven in de vorm van een hoorspel dat de Waalse openbare omroep RTBF in 1963 in de ether gooide. Het verscheen in 1964 ook in het weekblad Robbedoes. Een albumversie kwam enkel uit in het Frans. Bij deze wordt dit geïllustreerde leesverhaal, met knappe tekeningen van Franquin en Jidéhem, van de vergetelheid gered. De oorspronkelijke illustraties zijn opnieuw ingekleurd.

GESLAAGDE STRIPS OVER PREHISTORIE: HET KAN TOCH!

Strips en de prehistorie. Een niet zo evidente combinatie. In het verleden konden reeksen als *Rahan* en *Toenga* me niet meteen bekoren. Er zaten dan ook veel te veel elementen in die niet strookten met de historische werkelijkheid. Een zeldzame uitzondering op deze regel waren de albums in de reeks *Kroniek van de Nacht der Tijden* van Houot. Na het lezen van *Neanderthaler* en *De Strijd om het Vuur* kan ik alleen toejuichen dat er eindelijk nog eens twee heel geslaagde prehistorische strips verschenen zijn. Tekenaar en scenarist Emmanuel Roudier verrast met prachtige tekeningen, dito inkleuring en spannend verhaal. Laagdrempelige reeksen ook door het SC-jasje. Je voelt dat Roudier meer zijn eigen ding kan doen in *Neanderthaler.* Daar zit hij immers niet in het keurslijf van een stripadaptatie. Op de achterflap kan je zien dat dit verhaal als een trilogie is opgevat. In het Frans verscheen het derde en laatste deel al in 2011. *De Strijd om het Vuur* is een verstripping van de bekende roman van Ainé. Verplichte lectuur voor al wie in de geschiedenis van onze verre voorouders geïnteresseerd is. (TV)

De strijd om het vuur n° 1: In de nacht der tijden
Neanderthaler n° 1: Het jachtkristal
Tekst / tekeningen: Roudier
Daedalus, 56 blz., SC: 6,95 euro

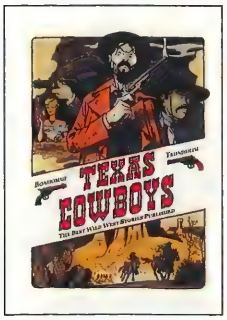

PULPWESTERN

In de Far West moeten meer dan waar ook vaak moeilijke keuzes worden gemaakt. Geluk of liefde, vrede of oorlog... Hoofdpersoon Harvey Drinkwater werkt als journalist in Boston. Hij wordt naar Texas gestuurd door zijn eindredacteur met de opdracht om een spectaculaire reportage te schrijven over 'Hell's Half Acre', een van de gevaarlijkste uithoeken van het Wilde Westen. Harvey grijpt deze kans want hij wil kappen met de journalistieke wereld. Hij wil zich wreken op de ex van zijn moeder en vooral ook fortuin scheppen en als het even kan ook een vrouw vinden. Lewis Trondheim voorstellen is niet meer nodig. Tekenaar Bonhomme kan ook nu weer overtuigen net als zijn jeugdreeks *Esteban.* Met *Texas Cowboys* brengen beide heren hulde aan het genre van de pulpwestern. Alle elementen zijn aanwezig: corrupte sheriffs, een onbetrouwbare femme fatale, bizarre moorden, bloederige steekpartijen, spirituele indianen... Een heerlijke mix. In het Frans staat deel twee al aangekondigd voor volgend jaar. Hopelijk wordt ook dat deel vertaald. (TV)

Texas Cowboys
Tekst / tekeningen: Trondheim / Bonhomme
Blloan, 152 blz., HC: 19,95 euro

DE QUEESTE GAAT VERDER

In de vorige delen konden we lezen hoe een sjamaan de komst van vier glazen degens voorspelde, die de sleutels vormen tot het redden van de mensheid voor een allesvernietigende Apocalyps. Tigran de smid is één van de uitverkorenen. In zijn atelier slaat een glazen degen in als een bliksemflits. Tigrans echtgenote Pilar verandert onmiddellijk in glas als ze het wapen aanraakt. Vergezeld door Surian, één van de tovenaars uit zijn dorp, besluit Tigran te vertrekken op missie. Hij wil kost wat kost de drie andere degens vinden en zo zijn vrouw redden. Deze queeste brengt hem naar Kareline waar ook hoofdpersoon Yama uit de vorige albums nog altijd op zoek is naar de moordenaar van haar vader. Dit album is alweer het voorlaatste uit deze fantasyreeks die veel schatplichtig is aan de wondere wereld van stripmaker Léo. Ook nu weer leest dit album bijzonder vlot en kijk je je ogen uit naar alle vreemde creaturen die Laura Zuccheri uit haar potloden tovert. Ook de wisselende camerastandpunten die ze hanteert zijn een pluspunt. Het oogt allemaal heel filmisch. Ik kijk nu al uit naar het slotalbum. Toch vraag ik me af hoe alle eindjes (en ja, het zijn er nog heel wat) in één enkel album aan elkaar zullen geknoopt worden. (TV)

De Glazen Degens n° 3: Tigran
Tekst / tekeningen: Corgiat / Zuccheri
Daedalus, 56 blz., HC: 17,95 euro

BALLON

Dino's 3 — **Bloz + Plumeri)**

Jommeke 4 + 29 + 180 + 183 — **Purperen Pillen + De Vliegende Ton + Filicasso + Berta Gobelijn (Nys)**
Herdrukken met nieuwe coverlay-out

Jommeke 267 — **Olmek en Toltek (Delzenne)**
Als Jommeke en Filiberke een briefje van 20 euro vinden, besluiten ze om het briefje te volgen.

Kid Paddle - Buiten Reeks — **Wie Zoekt die Vindt! (Midam / Adam / Mariolle / Auger + Cancino)**

Elke dubbele pagina is een illustratie die ook een echt verhaal vertelt dat je op weg zet bij het zoeken naar Kid Paddle, zijn vrienden en een reeks voorwerpen.

De Kleine Prins 5 + 6 — **De Planeet van de Astronoom + De Planeet van Globus (Poli + Dorison naar Antoine de Saint-Exupéry)**
Deze stripreeks naar de animatieserie verscheen voorheen bij Standaard Uitgeverij. Ballon pikt de draad gewoon weer op.
Elk album is een afgerond verhaal waarin de Kleine Prins telkens een andere planeet bezoekt.

Voetbalgek! 5 — **(Saive + Béka)**

Wielergek! 5 — **(Julié + Garréra)**

BLLOAN

Abeltje — **(Dillies + Hautière)**
Poëtische roadmovie

Abeltje wordt stapelverliefd op de beeldschone Epilia. Maar het hart van Epilia verover je niet zomaar. Nee, om haar te versieren, moet je haar de maan geven. Abeltje trekt daarom naar Amerika... het land van de vliegende machines.

De Toorn van Fantomas 1 — **Onthoofd (Rocheleau + Bocquet)**
Start van een trilogie met een welbekend personage uit de Franse pulpgeschiedenis.
Parijs, 1911. Het volk troept samen voor de executie van Fantomas. 16 jaar lang heeft hij ongestraft terreur gezaaid. Maar dan, tijdens een theatervoorstelling over zijn leven, staat Fantomas op uit de doden en zorgt voor een slachtpartij.

CASTERMAN

Africa Dreams 3 — **Die Goede Meneer Stanley (Bihel + Maryse & Jean-François Charles)**

India Dreams 8 — **De Adem van Kali (Jean-François & Maryse Charles)**

De Killer 12 — **De Hand die Voedt (Jacamon + Matz)**
Vervolg van de cyclus die met deel 9 begon en onze Killer in het zakenmilieu bracht.
De eliminatie van een CIA-agent door de Killer heeft een keerzijde: ze trekt de aandacht.

Last Man 3 — **(Vivès / Sanlaville / Balak)**

Oorlog en Liefde 6 — **Het Eerloze Leger (Beuriot + Richelle)**

Zomer 1943. Martin Mahner wordt opgeroepen om het oostfront te versterken. Terwijl Katarina zich aansluit bij een verzetsgroep in Zuid-Frankrijk, wordt hij naar een oost-Oekraïens stadje gestuurd.

De Smaragdridders 4 — **De Bliksemjongen (Oger naar de romans van Robillard)**

De Zwarte Dahlia — **(Hyman + Matz / Fincher naar James Ellroy)**
Bewerking van de misdaadroman van James Ellroy.

DAEDALUS

Chapman 3 — **(Papazoglakis / Paquet / Kamenica + Bernard)**
Gelimiteerde HC-versie. De SC is voor januari.

De Clan van de Draak 4 — **De Voorspelling (Suro + Corbeyran)**

Dierenriem 9 — **De Reis van de Boogschutter (Malisan + Corbeyran)**

Drakko 2 — **De Nevelvlek van de Slangen (Gajic + Mangin)**

Eleonora - De Zwarte Legende 2 — **(Gomez + Delalande / Mogavino)**
Vervolg van de trilogie in de collectie Bloedkoninginnen.

Inlandsis 2 — **De Erfenis van Echte Mannen (Frichet + Betbeder)**

Moeder Oorlog 4 — **Requiem (Maël + Kris)**
Laatste deel.

De Strijd om het Vuur 1 — **In de Nacht der Tijden (Roudier naar de roman van J.-H. Rosny Aîné)**
Adaptatie van Aînés roman *La Guerre du Feu* door Emmanuel Roudier, de tekenaar van het eveneens prehistorische *Neanderthaler*. *La Guerre du Feu* werd in 1981 door Jean-Jacques Annaud verfilmd. Zowel Neanderthaler als De Strijd om het Vuur zijn trilogieën.
Misschien honderdduizend jaar geleden... Gek van angst en wanhoop vluchten de Oulhamr in de duisternis van de nacht. Het vuur is dood, vernield door de vijanden van de stam... Voor het overleven van de stam en de liefde van de mooie Gammla gaat Naoh, de zoon van de luipaard, het vuur heroveren. Het is het begin van een lange zoektocht.

Troje 2 — **Het Geheim van Tabos (Campanella + Jarry)**

Wolf — **(Stalner + Boisserie naar de roman van Nicolas Vanier)**

Sergueï is een jonge Eveen van 17 jaar. Als herder van de kudde moet hij de rendieren beschermen tegen wolven. Wanneer hij ech-

EEN KORTSTONDIG BESTAAN

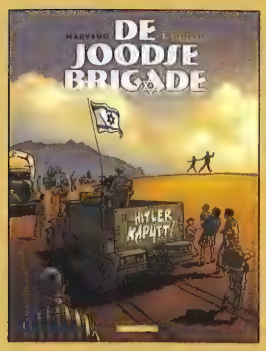

Tekenaar Marvano tekent de ene trilogie na de andere. *Grand Prix*, zijn vorige trilogie begonnen in 2010, werd succesvol afgerond in 2012. Marvano rust echter niet op zijn lauweren. In november maakten we kennis met zijn nieuwste creatie. *De Joodse Brigade*, een verhaal in drie delen, opnieuw opgebouwd rond historische feiten. Met als hoofdpersoon Leslie Toliver, die we leerden kennen als de Britse Mercedescoureur uit *Grand Prix*. Zijn moeder en verloofde zijn spoorloos verdwenen sinds het begin van WOII. We vinden Leslie, als lid van de Joodse Brigade, terug ergens in Polen. Het is juni 1945, Leslie en zijn vriend Ari zijn azot, met name afwezig zonder officiële toelating, iets wat hun Britse officieren geen barst kan schelen. Maar Leslie en Ari zijn niet afwezig om verwanten op te sporen. Zij stellen zich als doel om oorlogsmisdadigers op te sporen, en recht te doen geschieden. Niet via een rechtbank maar door eigen hand. Tijdens één van hun raids in Polen ontmoeten ze een joods meisje ondergebracht in een katholiek weeshuis. Het meisje besluit zich aan te sluiten bij het duo. De terugweg naar hun eenheid verloopt niet zonder de nodige strubbelingen. Ze ontmoeten nukkige Russen, die ongegeneerd Poolse burgers wegvoeren als vee, na het plunderen van hun dorp. Tevens kunnen ze niet ingrijpen als overlevende Joden van het kamp Mauthausen zonder genade door de Polen neergeschoten worden. De tekeningen zijn sober uitgevoerd, soms iets te sober, maar doen geen afbreuk aan het geheel. Marvano brengt een goed gedocumenteerd verhaal over het kortstondig bestaan van de Joodse Brigade. De enige onafhankelijke nationale Joodse eenheid in het Britse leger. Bestaande uit plusminus 5000 Palestijnse Joden met een eigen embleem. Pas in september 1944 lieten de Britten de eenheid toe. In de zomer van 1946 werd de eenheid door diezelfde Britten opgeheven. (WG)

De Joodse Brigade 1
Vigilante
Tekst / tekeningen: Marvano
Dargaud, 48 blz, hc 14,95.

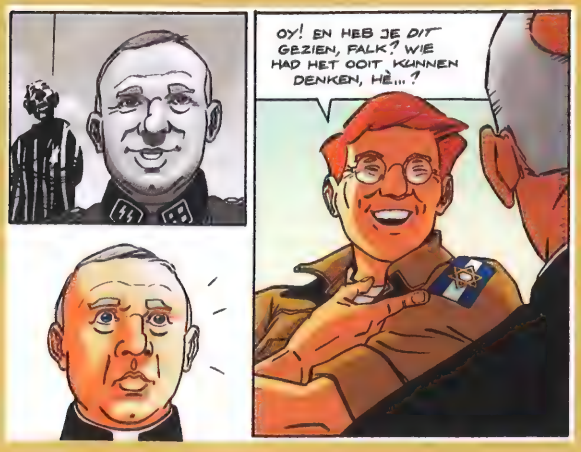

ter vertederd raakt door een wolvin en haar helpen, gaat hij als het ware deel uitmaken van de wolvenfamilie, waardoor hij de wetten van zijn volk overtreedt...

De Zang van de Vampiers 14 — **Ontvoeringen (Guérineau + Corbeyran)**

Ze Waren met Tien 5 — **Omertà (Stalner)**

DARGAUD

Grand Prix verzamelbox deel 1-2-3 — **(Marvano)**
De complete trilogie in een verzamelbox.

De Joodse Brigade 1 — **Vigilante (Marvano)**
1945. Terwijl de oorlog in Europa is afgelopen, woedt hij nog volop in de Pacific. In Polen reizen 2 soldaten het land af in een jeep. Om hun arm zit de band van de Joodse Brigade...

Murena 9 - speciale editie — **Doornen (Delaby + Dufaux)**
Met andere cover, aangepaste platen en extra dossier.
De ongecensureerde editie als een gelimiteerde HC.

Namibia 4 — **(Marchal + Léo / Rodolphe)**
Voorlaatste deel.

XIII 22 — **Terug naar Greenfalls (Jigounov + Sente)**
De Stichting wil dat XIII opdrachten voor hen gaat uitvoeren, maar XIII weigert zijn medewerking te geven.

XIII Mystery 6 — **Billy Stockton (Cuzor + Bollée)**
Billy is de jonge, psychopathische gevangene die met XIII in het album *Alle Tranen van de Hel* wilde mee ontsnappen.

XIII Mystery verzamelbox deel 4-5-6 (3 x HC in box) — De HC-edities van de voorbije 3 delen, allen afgeronde verhalen, in een verzamelbox.

DARK DRAGON BOOKS

Avatar - The Last Airbender 1 — **De Belofte 1 (Gurihiru +Yang)**

A Game of Thrones 5 + 6 — **(Patterson + Abraham naar de romans van Martin)**

Rabbids 1 — **Bwaaaaaaaaaaah! (Pujol + Thitaume)**
Gagserie naar de gameserie Rayman Raving Rabbids.

Teenage Mutant Ninja Turtles 1 — **Verandering Is Constant (Duncan + Eastman / Waltz)**
Avonturen van de vier gemuteerde schilpadden Michelangelo, Leonardo, Donatello en Raphael die zeer bedreven zijn in de ninjavechtkunst.

DON LAWRENCE COLLECTION

Argus '13 (Leisink)

Elsje 7 Gelukkig Is Nadenken Meer Iets Voor Als Je Later Groot Bent (Valkema + Hercules)

DUPUIS

Godfried van Bouillon 2 (Servais)
Slotalbum van het tweeluik.

De Robinsons van het Spoor (Franquin / Jidéhem + Delporte)
Dit geïllustreerde feuilleton is geschreven in de vorm van een hoorspel dat de Waalse openbare omroep RTBF in 1963 in de ether gooide. Het verscheen in 1964 ook in het weekblad *Robbedoes*. Een albumversie kwam enkel uit in het Frans.

GRATON

Michel Vaillant vintage verzamelbox deel 1-13 (Graton) (13 x HC in box)

GLÉNAT

Pact met de Duivel 1 De Droomfabriek (Duarte + Mariolle)
1ste deel van trilogie.
In het naoorlogse Hollywood schurken filmsterren, producenten, rechters en maffiabazen tegen elkaar aan. Alleen een undercoveroperatie heeft enige kans op slagen om de maffia aan het wankelen te brengen. Mol van dienst is William Lawford, de zoon van acteur en filmproducent Peter Lawford.

Paradox 1 De Oneindige Mens (Bidot + Convard)
Futuristische trilogie.
Parijs, 2034. Edwel Conrad krijgt de Nobelprijs suprafysica voor de ontdekking van de zogenaamde Wet van de Multipliciteit, die het bestaan aantoont van oneindig veel parallelle universums. Met die kennis kan Conrad zelfs doorheen de verschillende dimensies reizen maar het lot van de wereld is nu ook verbonden aan dat van Conrad. Als hij sterft, dan verdwijnen alle universums met hem...

De Schilden van Mars 3 Semiramis (Gine + Chaillet)
Laatste deel van de trilogie.

Bankgeheimen USA 6 Rode Maffia (Hé + Richelle)
Slotdeel.
Het speurdersduo Capelli en Horowitz krijgt te maken met de Russische maffia.

LECTURIS

Jan van Scorel Sede Vacante 2153 (Teng + Schutten)

LEOPOLD

Dolfje Weerwolfje Stripboek (van der Meulen / van de Vijver naar Paul van Loon)
Het 1ste boek van de kinderboekenreeks nu ook als stripverhaal.
Op zijn 7de verjaardag krijgt Dolfje ineens overal haar en wil huilen naar de maan... hij is een weerwolfje geworden.

LOEB

Garfield: Pocket 62 (Davis)

LE LOMBARD

Kruistocht 7 De Meester van het Zand (Xavier + Dufaux)

Het pad van Gauthier van Vlaanderen leidde opnieuw naar de woestijn, naar de meest angstaanjagende locatie, om een belofte aan een stervende jonge vrouw na te komen.

Thorgal 34 Kah-Aniël (Rosinski + Sente)
Terwijl Thorgal zijn bastaardzoon achterna gaat, kreeg Wolvin haar maandstonden, onteerde een eeuwenoude godin de minderjarige onschuld van Jolan en deelde Aaricia het bed met een ander.

MEDUSA

Godenschemering 4 Brunhilde (Djief + Jarry)

Juárez (Rouge + Sergeef)
One-shot van de tekenaar van Milan K.

Mexico vlak aan de grens met de VS. Sinds 1993 werden meer dan 2000 gruwelijk vermoorde vrouwen teruggevonden en nog eens dik 2000 zijn verdwenen. Een van die vermiste vrouwen is Gabriela Garcia Morales. Zij volgt de omgekeerde migrantenweg en keert terug naar Juárez. Hij wil te weten komen wat er met zijn zus is gebeurd en wie de schuldige is.

Phoenix 1 Afwezigheden (Peynet + Gaudin) (HC)
Paranormale thriller van het duo dat ons eerder in vervoering bracht met de zeer mooi getekende en spannend vertelde fantasytrilogie *De Feul*, ook uitgegeven door Medusa.
Phoenix start in 1983 op een eiland in de Stille Oceaan. Op een ochtend wist een helwit licht het geheugen van de eilandbewoners. 25 jaar later wordt Jonathan Caldwell in Los Angeles geplaagd door nachtmerries en groene lichtkransen.

OOG & BLIK / DE BEZIGE BIJ

100 Heinz Hoogtepunten Niks Mis met de Sint (Windig / de Jong) (HC)

RW UITGEVERIJ

100 Bullets 7 (Risso + Azzarello)

Batman: Jaar Een (Mazzucchelli + Miller)
Heruitgave.

Batman / Judge Dredd (Bisley / Kennedy / Critchlow / Power + Wagner / Grant)
Batman en Judge Dredd staan oog in oog en de grote vraag is... WIE IS DE WET?

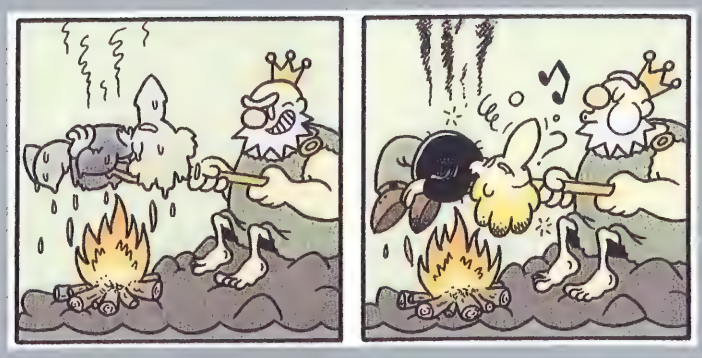

STOPPELTJE VOOR OUDERE LEZERS

Ik heb altijd een zwak gehad voor strips die kinderlijk getekend ogen; een strakke klare lijn en weinig tot soms zelf helemaal geen tekst zoals bijvoorbeeld *Mister O* van Lewis Trondheim, *Boerke* van Pieter de Poortere of *Stoppeltje* van Pierre Bailly. En het is vooral aan het verrassend grappige *Stoppeltje* dat ik moest denken tijdens het lezen van de twee albums van *Otto*. Otto is een naïef mannetje met wel heel prominente neus, ontstaan uit het creatieve brein van Antwerpenaar Frodo De Decker. Toen de doorbraak niet onmiddellijk kwam, besloot de 32-jarige De Decker om volop voor zijn tweede passie te gaan, de jazzmuziek. Hij is inmiddels een gediplomeerd docent jazzgitaar. Maar gelukkig begon ook de stripmicrobe te kriebelen. Elke pagina van *Otto* kan je als een aparte gag bekijken. Maar volop genieten van deze twee albums kan je eigenlijk alleen maar als je alle bladzijden 'leest'. Er keren immers heel vaak komische situaties terug of er duiken oude bekenden op (zoals de onfortuinlijk verliefde chimpansee in deel 1 of de gewiekste ontsnapte gevangene in het tweede deel). In het eerste album belandt Otto in de handen van de meest uiteenlopende figuren als de immer hongerige zeegod Neptunus, boze aliens, hongerige wolven, groene kabouters. Andere vreemde ontmoetingen zijn er met de Titanic, de Ark van Noach en een boze kaartjesknipper op de rug van een walvis. In album 2 komt Otto in de hel terecht door toedoen van (jawel, daar zijn ze weer) de groene kabouters! In de onderwereld botst hij op nog een oude bekende. Neptunus blijkt nu op de troon van de hel te zitten... en hij heeft nog altijd zin in mensenvlees. Door zich te ontpoppen tot leraar, weet Otto echter uit het hellevuur te ontsnappen. Onderweg worden nog de meest vreemde bondgenootschappen gesloten. Zo sluit Otto vriendschap met Dracula en gaan de groene kabouters een verbintenis aan met de helduiveltjes. Andere opvallende bijrollen zijn er nog voor Robin Hood, Sneeuwwitje en de zeven dwergen en een bruidegom wiens aanstaande last heeft van het 'runaway bride'-syndroom. Uit bovenstaande voel je hoe Frodo De Decker zijn gekke fantasieën de vrije loop laat. Terwijl in deel 1 heel vaak twintig kleine identieke tekeningetjes één pagina vulden, is er in het tweede album meer plaats voor variatie in de opbouw van een bladzijde. Het tekenwerk van De Decker is bijzonder verfijnd. De soms piepkleine tekeningetjes in de tekstballonnen zijn tot in het kleinste detail uitgewerkt. Het is ook bijzonder knap hoe De Decker er keer op keer in slaagt om elke pagina naadloos op de volgende te doen aansluiten. De ene doldwaze situatie volgt op de andere zonder dat de rode draad uit het oog verloren wordt. *Otto* is een reeks die alle krediet verdient. Hopelijk tovert De Decker nog vele albums van ditzelfde niveau uit zijn hoed. Door het tekstloze karakter moet deze reeks ook verder durven mikken dan enkel de Nederlandstalige markt. Enig minpunt is het toch wel dure HC-jasje waarin de verhalen van *Otto* worden uitgegeven. Hopelijk maakt dat de instap voor potentiële lezers niet lastiger. *Otto* is een buitenbeentje in het actuele stripaanbod en daarom ook een welgekomen verademing. (TV)

Otto 1: Blijven roeien
Otto 2: Op hete kolen
Tekst / tekeningen: Frodo De Decker
Syndikaat, 48 blz.,
HC: 16,95 euro

Flash (The New 52) 1

Voorwaarts (Manapul / Buccellato)

In september 2011 herlanceerde de Amerikaanse uitgeverij DC Comics alle lopende superheldenreeksen. Onder de gemeenschappelijke noemer The New 52 startten ineens 52 reeksen opnieuw. Dat betekende o.m. een nieuwe nummering voor Detective Comics (waarin Batman ooit van start ging) en Action Comics (met het debuutnummer van Superman) die al sinds de jaren 1930 liepen.

SAGA UITGAVEN

Bernard Prince integraal 2 **(Hermann + Greg)**

Bourbon Street integraal **(Chabert + Charlot)**

In New Orleans in 1997 valt het voor een bejaarde, tweederangs jazzzanger en -gitarist als Alvin niet mee om aan de bak te komen. In het gezelschap van twee oude partners zoekt hij trompetspeler Cornelius op, die vijftig jaar geleden mysterieus verdwenen.

Cross Fire 3 **Sterven en Laten Leven (Chan + Sala)**

Valentine Pity 1+ 2 **De Steen van de Witte Ochtend + Een Mannenwereld (Benn)**

Verscheen tevoren als een integrale in hardcover.

SHERPA

Alle Heiligen **(Ruijters)**

Marcel Ruijters recidiveert met zijn middeleeuwse verhalen over door wildemannen, duivels en de pest geplaagde nonnen.

Diosamante **(Gal + Jodorowsky)**

Het originele 1ste deel én het door Gal onafgewerkte vervolg *De Kinderen van Diosamante*.

Roodbaard - De Schrik van de Zeven Zeeën integraal 2 **De Kapitein Zonder Naam / Het Brandmerk van de Koning / Muiterij op 'De Oceaan' (Hubinon + Charlier)**

SILVESTER

Edelweiss 3 **Walburga (Hugault + Yann)**

Edelweiss verzamelaarspakket **(Edelweiss 3 + Pin-Up Wings 3 + 3 prenten + pin-upomslag)**

Edelweiss exclusief pakket **(Edelweiss 3 + Pin-Up Wings 3 + 3 prenten + pin-upomslag + gesigneerde ex-libris)**

De Legendariërs 4 **Het Ontwaken van de Krea-Kaos (Sobral)**

Pin-Up Wings 3 **(Hugault)**

Schaars geklede vrouwen en vliegtuigen.

Verborgen Geschiedenis 25 **De Engel-Pauw (Kordey + Pécau) (HC)**

Voetbalclub 1 **(Ferrario + Ramello)**

STANDAARD UITGEVERIJ

Amoras 2 **Jérusalem (Cambré + Legendre)**

Oftewel: het album dat de kwaliteiten van de reuzebestseller bevestigt en verstevigt.

F.C. De Kampioenen: De Filmspecial **Alle Hens aan Dek / Carmen in het Nieuw / De Kampioenen in Pampanero (Leemans m.m.v. Bouden)**

Op 18 december kwam de F.C. *De Kampioenen*-film uit. Hec Leemans schreef mee aan het scenario. Toepasselijke albums uit de reeks worden in deze filmspecial gebundeld.

Junior Suske en Wiske 8 **In Space (Broeckx)**

De Kiekeboes 138 **Geen Rook**

1ste deel van een dubbelverhaal dat vervolgt met *Zonder Vuur*.

(Merho m.m.v. Du Caju en Koeken)

Alanis wordt beroemd door haar deelname aan een realityprogramma. Jens, het ex-lief van Fanny, valt als een blok voor Fanny's vriendin Tomboy.

De Rode Ridder 240 **De Indringers (Scholz)**

Johan belandt als schipbreukeling in Noord-Amerika bij de indianen nadat hij door Vikingen werd gedwongen mee te varen naar Vinland om er met amper 3 schepen een nieuw land te veroveren.

Suske en Wiske Feestspecial **(Studio Vandersteen)**

Met *De Geverniste Zeerovers*, *De Toffe Tamboer*, *De Glanzende Gletsjer*, *De Stralende Staf*, aangevuld met spelletjes.

HET SYNDIKAAT

De Hel van Niconar **(Niconar)**

1ste gagbundeling van Niconar, in Vlaanderen bekend door *P-Magazine*.

Tussen Katers & Spraakwater **(Schuijt)**

Ontmoet Kevin, Dave en Dalton in hun dagelijkse strijd van het bestaan van een twintiger.

XTRA

Galgenaas **(Burr + Vance)**

Het vervolg van het uitstekende *Op Weg*.

UITGEVERIJ L

2013 - Het Jaar van Hein **(de Kort)**

Marten Toonder - Eerste en Laatste Gesprekken **(Lutz)**

Lutz draaide in 1993 de documentaire Een Heer vertelt in Ierland over Marten Toonder. 30 gesprekken volgden. De weerslag van deze gesprekken wordt gebundeld in dit boek met bijhorende dvd.

Ythaq 11 **De Langste Adem (Floch + Arleston)**

BOEIEND VERHAAL HOUTERIG IN BEELD GEBRACHT

Tweede helft van de 18de eeuw. Frankrijk is verwikkeld in een hevige oorlog met de Britten. De rebelse Jolanne de Valcourt werd ten onrechte beschuldigd van moord. Haar halfbroer Philippe is de ware schuldige. Toch wijst alles erop dat Jolanne schuldig is en ze wordt ter dood veroordeeld. Ze slaagt er in te ontsnappen met behulp van bandietenleider Gabriel in Parijs. Nadat ze echter opgepakt werd, ruilt ze van identiteit met Jeanne Dubois, een jonge prostituee die net overleden was. Ze wordt naar Mahé, de Franse kolonie in Zuidwest-India, gestuurd om daar als slavin te dienen. Dankzij Indra, een invloedrijke Indiase, slaagt ze erin om aan het hoofd te komen van een luxueus bordeel. Maar dan duikt plots het ingewikkelde verleden van Jolanne weer op. Gabriel kruist opnieuw haar pad en de poppen gaan aan het dansen. Het is zeker aan te raden om de voorgaande delen van deze reeks nog eens te herlezen vooraleer je je tanden zet in dit vervolg.

Het verhaal zit complex in elkaar maar toch slaagt Van Hamme en zijn rechterhand Alcante erin om alle verhaallijnen verder uit te werken. Je blijft als lezer geboeid en dat helpt om het soms heel rudimentaire en houterige tekenwerk van Vallès door de vingers te zien. Vrouwen lijken wel stoned als ze in close up in beeld komen. Rigide figuren, bizarre blikken... het heeft veel van haastwerk. Het niveau van zijn succesreeks *De Meesters van de Gerst* (ook op scenario van Van Hamme) haalt Vallès helemaal niet. Dat is jammer want dit verhaal verdient een vlottere tekenstijl. (TV)

Rani n° 4: Meesteres
Tekst / tekeningen: Alcante & Van Hamme / Vallè
Le Lombard, 48 blz., SC: 7,50 euro

GESLAAGD PORTRET VAN EEN STERKE KONINGIN

Isabelle, prinses van Frankrijk en koningin van Engeland. Dochter van koning Filips IV de Schone, echtgenote van de Engelse koning Edward II van Plantagenet. Vrij kiezen is er voor haar nooit bij geweest. Ze moet haar lot ondergaan. Zo moet ze aanvaarden dat haar homoseksuele man er talloze minnaars op nahoudt. Ze heeft enkel haar zoontje om troost bij te zoeken. Haar huwelijk met Edward II was een gearrangeerde zaak van puur politiek belang. Isabelle haat haar man dan ook en is hem veel liever kwijt dan rijk. Op het einde van dit eerste album sterft Filips IV en volgt Isabelles broer, Lodewijk X, hem op als nieuwe koning van Frankrijk. Dit is het eerste deel van een tweeluik over deze 'Wolvin van Frankrijk', zoals de bijnaam van Isabelle luidde. Het scenaristenduo Thierry en Marie Gloris schetsen een boeiend, sterk maar tegelijk intiem portret van deze vrouw, wiens leven aan de basis zal liggen van de Honderdjarige Oorlog tussen Frankrijk en Engeland. Door Isabelle te laten spreken vanuit de 'ik'-persoon in de talrijke tekstvakken, krijg je als lezer echt de indruk dat je heel dicht bij haar leven betrokken wordt. Ze krijgt diepmenselijke trekken die je niet meteen verwacht van een vrouw die geboekstaafd staat als een koele, harde dame. De intrige is complex door de talrijke complotten aan het hof maar dat remt een vlotte lezing geenszins. De scenaristen slagen erin om de aandacht van begin tot einde te houden. Al moet ik toegeven dat het tekenwerk van de Spanjaard Jaime Caldéron er ook zeker mee te maken heeft dat dit album een dikke aanrader is. Zijn realistische tekenwerk oogt bijzonder knap. Ook in de opbouw van de pagina's is hij heel creatief. De rijkdom van de decors en de doorgedreven drang om ook alle details in kledij en juwelen historisch te doen kloppen, verhoogt het leesplezier. Tot slot mag ook de inkleuring van Johann Corgié een pluim krijgen. Laat dat tweede deel maar snel komen ! (TV)

Isabelle: De Wolvin van Frankrijk deel 1
Tekst / tekeningen:
Thierry en Marie Gloris / Jaime Caldéron
Daedalus, 56 blz., HC: 17,95 euro

VZW ARCADIA

De Libellenpatroelje — **Youkaïdi (Hardy + Yann)**
3-delige zwartgallige serie uit de jaren 1980 waar alle heilige huisjes over de WOII en de (meisjes)scouts gesloopt.

BALLON

Assassin's Creed verzamelband deel 1-2-3 — **(3 x HC in verzamelband)**

Assassin's Creed 5 — **El Cakr (Defali + Corbeyran)**

BLAKE EN MORTIMER

De Avonturen van Blake en Mortimer 22 — **De Septimus-Golf (Aubin / Schréder + Dufaux)**
1ste verhaal van Dufaux die Jean Van Hamme opvolgt.
Het vervolg op *Het Gele Teken!*

BLLOAN

Django Unchained — **(Guéra + Hudlin naar Tarantino)**
Gebaseerd op het script van Tarantino met scènes die de film niet haalden.

Sugar - Mijn Leven als Kat — **(Baeken)**

De Vreemdeling — **(Ferrandez naar de roman van Camus)**
Stripbewerking van de roman van Albert Camus.

CASTERMAN

Ongekroonde Helden 2 — **Lodewijk XIV en Nicolas Fouquet (Ocaña + Runberg / Deutsch)**

1661: Nicolas Fouquet geeft ter ere van Lodewijk XIV een schitterend feest in zijn kasteel Vaux-Le-Vicomte.

Tristan 14 — **Dracula (Pleyers + Cornette / Frissen)**
Tristan ontmoet de 2de zoon van prins Vlad Dracul.

DAEDALUS

Carthago 1 — **De Lagune van Fortuna (Henninot + Bec) (herdruk)**

Carthago 3 — **Het Monster van Djibouti (Jovanovic + Bec)**

Dierenriem 10 — **De Macht van de Steenbok (Robin + Corbeyran)**

Drakendynastie 3 — **De Gevangenis der Zielen (Civiello + Herbeau)**

De Eeuw der Schimmen 3 — **De Fanaat (Suro + Corbeyran)**

Legende 6 — **(Swolfs)**

De Onthoofde Arenden Bundeling 9 — **(Pierret + Arnoux)**

U-Boot 2 — **(Delitte)**

Een Zakje Knikkers 2 — **(Bailly + Kris naar de roman van Joseph Joffo)**
Slot van het 2-luik.

DARGAUD

De Adelaars van Rome IV — **(Marini)**
Arminius neemt de leiding van de Germaanse opstand op zich.

Barracuda 4 — **Rebellie (Pétiqueux + Dufaux)**

Blacksad 5 — **Amarillo (Guarnido + Canales)**
Verhaal van een road trip die Blacksad door de Verenigde Staten doet reizen.

De Werelden van Aldebaran: Antares 5 — **(Léo)**

DARK DRAGON BOOKS

Verloren Paradijs - Psalm 2 3 — **Ten Zuiden van Eden (Cossu + Ange)**

Verloren Paradijs - Psalm 2 4 — **Einde (Cossu + Ange)**
Laatste delen van de cyclus en de reeks.

DUPUIS

Alleen 8 — **De Arena (Gazzotti + Vehlmann)**

De Avonturen van Buck Danny 53 — **Zwarte Cobra (Winis + Zumbiehl)**
Buck, Sonny en Tumbler krijgen een geheime missie om de militaire slagkracht zien te achterhalen van Basran.

Lady S. 9 — **Voor een Vrouwenleven (Aymond + Van Hamme)**

Millennium 2 — **(Homs + Runberg naar de roman van Stieg Larsson)**

GLÉNAT

Het Derde Testament - Julius III — **De Openbaring - Hoofdstuk 2/2 (Montaigne + Alice / Dorison)**

De Fleury-Nadals 6 — **Missak 2/2 (Mezzomo + Giroud)**
Slot van het 2-luik.

Konungar 3 — **De Straf (Juzhen + Runberg)**

Lang Geleden en Daarvoor 1 — **Sneeuwwitje (Meddour + Bonifay)**
Waar haalden sprookjesvertellers de mosterd?

Terug naar Congo — **(Hermann + Yves H.)**

Het verhaal situeert zich in 1928 en brengt een jonge tekenaar, Rémy Georget, ten tonele. Hij werkt voor de krant *Le Matin*.

Familiekroniek blijft op hoog niveau

Charlotte verzinkt in eenzaamheid door het plotse vertrek van Werner naar het weeshuis van de Hertog van Gotha. Sinds die dag heeft niemand van de familie Samber zijn naam nog genoemd. Werner geeft zich over aan geselingen nu hij niet meer bij zijn geliefde Charlotte is. Als Werner te horen krijgt dat hij dan toch geen wees is en zijn moeder nog leeft, is hij met verstomming geslagen. Werners moeder Frieda zou van Vlaamse origine zijn. De vraag blijft echter of Frieda wel écht Werners moeder is? Ondertussen wordt alles in gereedheid gebracht voor de zogenaamde 'rode' mis waarbij kanunnik van Saintange Charlotte officieel zal inwijden tot novice. De ontknoping die nadien volgt is zowel verrassend als huiverend... In 1986 maakten we voor de allereerste keer kennis met het geslacht der Sambers. Bedenker van al dit moois, Bernar Yslaire, blijft op een gezapig tempo verderspitten in het verleden van deze familie. Met dit zesde album in de nevenreeks *De Oorlog van de Sambers* komt een einde aan de cyclus rond Werner en Charlotte. Dit album verscheen in het Frans ruim één jaar geleden. Even zag het ernaar uit dat de vertaling aan onze neus voorbij zou gaan. Dat zou bijzonder jammer geweest zijn want de reeks blijft heel interessant om lezen. De intrige blijft boeiend. Ook het kleurgebruik blijft o zo typisch voor deze verhalen. Wit, beige, zwart, bruin en zwart wisselen elkaar af met het onvermijdelijke rood. Emoties zijn enorm belangrijk in dit verhaal en die worden weergaloos weergegeven door Boidin. Hopelijk leeft scenarist-tekenaar Yslaire lang genoeg om al de geplande albums nog te realiseren. (TV)

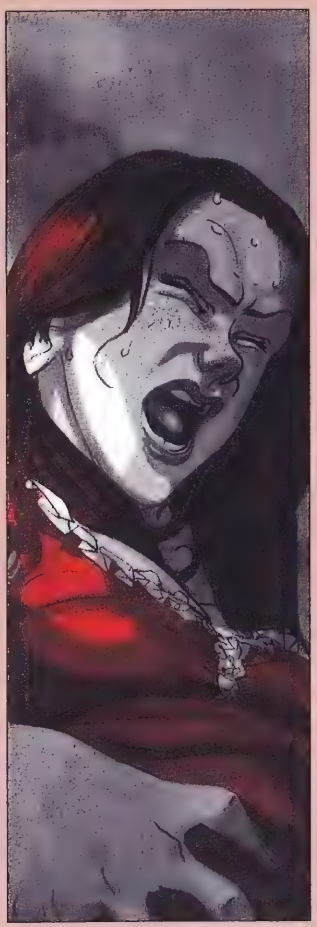

De Oorlog van de Sambers:
Werner & Charlotte n° 3:
Winter 1768
Tekst / tekeningen:
Yslaire / Boidin
Glénat, 56 blz.,
HC: 15,95 euro

GRATON

Michel Vaillant,
Seizoen II - 2

Volt
(Bourgne / Benéteau + Graton / Lapière)
Vervolg van de dramatisch gestarte overname van de racepiloot.

LE LOMBARD

Monografie
Grzegorz Rosinski

(Gaumer / Rosinski)
Interviewboek

Thorgal 34

Kah-Aniël (Rosinski + Sente)
Groot uitgevoerd luxe-album.

Vasco 24

De Kinderen van de Vesuvius
(Rousseau + Chaillet)
Aan de Vesuvius ontdekken een jongere Vasco en 3 jeugdvrienden een bedolven stad. Ze houden hun ontdekking geheim.

SAGA UITGAVEN

Bernard Prince integraal 3 **(Hermann + Greg)**

Block 109 3 **De Heksenketel (Toulhoat + Brugeas)**

SILVESTER

Drakenbloed 7 **De Man in het IJzeren Masker (Créty / Hugonnard-Bert + Istin)**

Hauteville House 9 **Het Graf van Aartsdiaken Frollo (Gioux / Quet + Duval)**

De Hel van het Oostfront 1 **De Russische Winter (Speltens)**
Herdruk.

De Hel van het Oostfront 2 **De Grootmacht Ontwaakt (Speltens)**

Prins Valiant Boek 15 **Jaargang 1965-1966 (Foster)**

STANDAARD UITGEVERIJ

De Avonturen van Urbanus 156

De Advocaat van de Duivel
(Linthout m.a.v. de Rie + Urbanus)
De advocaat van de duivel koopt de ziel van Urbanus.

F.C. De Kampioenen 79

De Kampioenen van de Filmset
(Leemans m.m.v. Bouden)
Freddy "Suske" Focus heeft filmplannen en slaagt er in om Boma warm te maken voor zijn project en de Kampioenen alle rollen te laten vervullen.

Mieleke Melleke Mol 11 **(Stallaert + Urbanus)**

De Smurfen **Winterboek (-Peyo-)**

Suske en Wiske 324 **De Royale Ruiter (Studio Vandersteen)**

Suske en Wiske Pocket 36 **(Studio Vandersteen)** *Tedere Tronica, De Snorrende Snor* en *De Sputterende Spuiter.*

CASTERMAN

Eva's Gesternte - Herinneringen aan de Twintigste Eeuw (Yslaire)

Historische Personages - Napoleon 3 (Torton + Davoz)

Historische Personages - Vercingetorix (Wyllow + Davoz)

Kraa 3 De Kille Woede van de Storm (Sokal)
Slot van de trilogie.

Oorlogsvrouwen 2 Sophie Scholl (Wachs + Hautière / Laboutique)
Het verhaal van de Duitse studente en verzetsstrijdster.

Whaligoë 2 (Augustin + Yann)
Slot van het 2-luik.

DARGAUD

Insiders Genesis 3 Miami's Fever (Brahy + Bartoll)

Marina 1 De Kinderen van de Doge (Matteo + Zidrou)

Om de vriendschap tussen de stadstaat Venetië en het Turkse rijk te bezegelen, wordt de dochter van de Doge uitgewisseld met de jongste zoon van de sultan. Op de plaats van afspraak blijkt de jonge Turk vermoord.

Ravian en Laureline 22 Herinneringen aan de Toekomst (Mézières + Christin)
Nieuwe benadering van 9 verhalen uit de sf-reeks.

DARK DRAGON BOOKS

Conan - De Weg naar het Koningschap 3 (Hawthorne + Thomas)

Nicodemus Red 1 Draken van Hillrude (Maba + Crisse)
Crisses 1ste steampunkserie.
Om de aandacht van de mensen van Meriland van de sociale crisis af te leiden, worden indrukwekkende spelen georganiseerd.

DUPUIS

Zombillenium 3 Control Freaks (de Pins)

GLENAT

Bouncer And Back (Boucq + Jodorowsky)
Slot van het 2-luik.

Lang Geleden en Daarvoor 2 Blauwbaard (Duval + Bonifay)

Lang Geleden en Daarvoor 3 Pinokkio (De Rochebrune + Bonifay)

Vorstenbloed 3 Wolven en Koningen (Liu + Jodorowsky)

LE LOMBARD

De Balling 2 De Purperen Koningin (Tarumbana + Henscher)

Medina 3 De Slachtoffers (Elghorri + Dufaux)

Niklos Koda 11 De Dans van de Duivel (Grenson + Dufaux)

Om zijn familie te redden, moet Niklos Koda een beroep doen op zwarte magie.

MARSU PRODUCTIONS

Guust: Wapenstokken, Fluitjes en 'n Grote Lolly (Franquin)

Marsupilami 27 Sterrenhart (Batem + Colman)

SAGA UITGAVEN

Hollywood Boulevard integraal (Liman + Félix)

De vedetten van Hollywood leiden een fabelachtig leventje maar de achterkant van het decor is nog verrassender. Net als in de film wordt hun leven op voorhand geregeld door getalenteerde scenarioschrijvers.

Sir Arthur Benton 1 + 2 + 3 Operatie Marmara + Wanssee 1942 + De Finale Aanval (Perger + Tarek)
SC-edities van de voorheen in HC verschenen albums.

Western Valley 1 + 2 Chicanas + De Kulas van de Duivel (Mormille + DiGiorgio)
VS, 2de helft van de 19de eeuw. Een geheimzinnige bende moordenaars terroriseert ranchers en cowboys en persen hen grote sommen af.

STANDAARD UITGEVERIJ

De Avonturen van Urbanus 157 Woehaha! (Linthout m.a.v. de Rie + Urbanus)

F.C. De Kampioenen Presenteert: Vertongen & Co 7 De Bastaard van Benidorm (Swerts / Vanas + Leemans)

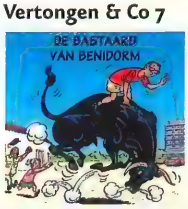

Dit is eigenlijk het laatste album dat Hec Leemans zelf schrijft. Vanaf het volgende album levert de Franse scenarist François Corteggiani, die in de buurt woont van Leeman's buitenverblijf in Zuid-Frankrijk, de scenario's die nog wel grondig worden bewerkt door Leemans.

UITGEVERIJ HUM

Philemon A: Avant la Lettre (Fred)

Tex Willer 1 De Laatste Rebel (Wilson + Nizzi)

MATHO-TONGA

van stripgrootmeester Hans G. Kresse

In *De Zweep* verscheen 65 jaar geleden – na de aankondiging op 3 juli 1949 – het indianenverhaal *Matho Tonga* van Hans G. Kresse. Kresse was bekend door *Eric de Noorman*, de strip die al sinds juli 1945 in *Het Laatste Nieuws* werd gepubliceerd. Uitgever/drukker J. Hoste was erg gecharmeerd van de strips die gemaakt werden door de Marten Toonder studio's in Amsterdam en met name van het werk van Kresse. Zo zeer zelfs dat hij in 1951 een apart weekblad, dat voor een belangrijk deel gewijd was aan Kresses helden, oprichtte: *Pum Pum*.

Julius Hoste jr. had een scherp oog voor kwaliteit en was de eerste grote uitgever die die eigenschap bij Hans Kresse zag. De tekenaar ontwikkelde zich in enkele jaren tot een grootmeester van het beeldverhaal. Die ontwikkeling is in zijn verhalen over de indianenhoofdman Matho Tonga goed te volgen. In tegenstelling tot de Nederlandse publicaties verschenen álle *Matho Tonga*-verhalen na juli 1949 in het weekblad *De Zweep* tot nummer 19 van 1955.

Kresse was al jong gefascineerd geraakt door indianen en het Wilde Westen. Vlak na de Tweede Wereldoorlog publiceerde hij zijn eerste strips over indianen, maar zijn grote kans kreeg hij met *Matho Tonga* die in 1948 verscheen in het weekblad *Ons Vrije Nederland*. Zijn laatste werk op dit gebied was de *Indianenreeks* (1973-1984) van uitgeverij Casterman, die in vele talen werd vertaald.

Aanvankelijk werkte Kresse met een grijsraster, dat hij in zijn tekeningen aanbracht met blauwe aquarelverf. Het tamelijk grove krantenraster, dat we gewend zijn bij stripverhalen, toont egaal grijs maar Kresses originele tekeningen hebben schakeringen in het blauw. Het aardige van de eerste publicatie van *Matho Tonga* in *Ons Vrije Nederland* was dat het blad gedrukt werd met de 'koperdiepdruk-techniek' waardoor het geaquarelleerde blauw ook als zodanig, of als grijs, kon worden gereproduceerd. Voor de tweede publicatie, precies een jaar later in *De Zweep*, moesten de tekeningen geclicheerd worden en om onduidelijke redenen gebeurde dat zonder raster waardoor ze er vaak erg 'kaal' uitzagen. Hans Kresse merkte dat ook op en bracht daarom vaak geheel zwarte of gearceerde achtergronden aan. Ook hertekende hij een paar koppen en verving hij een aantal plaatjes, zodoende werd het eerste verhaal met vijf afleveringen ingekort.

Spoedig daarna kwamen niet alleen verschillende Scandinavische publicaties, ook Franse kranten begonnen met het eerste verhaal in een opnieuw door Kresse ingekorte versie. Niet alleen verschenen de verhalen in *De Zweep*, ook in *Aller Presse*, *Germinal*, *Arbetet*, *Morgen Tidningen*, *La Dépêche*, *Ouest France*, *La Nouvelle République* en *Morgenbladet*.

Hans Kresse tekende 253 afleveringen van *Matho Tonga* tussen voorjaar 1948 en zomer 1954, in totaal ongeveer 1800 tekeningen. Tegelijk met deze verhalen liep Kresses dagstrip *Eric de Noorman* van verhaal 8 t/m 32, samen bijna 6500 tekeningen. Naast deze dagelijkse zes tekeningen kreeg hij het steeds drukker met ander tekenwerk en het was dan ook geen wonder dat *De Zweep* in 1953 herhaaldelijk moest verschijnen zonder de wekelijkse aflevering van *Matho Tonga*. Begin 1954 stortte Hans Kresse geestelijk in en op doktersvoorschrift moest hij zijn werk staken. Hij vertrok met zijn 'syndicator' Anton de Zwaan voor zijn rust naar Noorwegen en tijdens zijn afwezigheid werd *Matho Tonga* overgenomen door collega Piet Wijn.
Na zijn terugkeer tekende Kresse nog acht afleveringen, maar hij was nog lang niet hersteld en hij hield *Matho Tonga* voor bekeken. Andere tekenaars maakten het lopende verhaal af, en nog een kort, laatste verhaal dat in *De Zweep* verscheen tot begin 1955. Maar de kwaliteit was met Kresses vertrek zodanig gekelderd dat de serie niet werd voortgezet.

Voor de 65ste verjaardag van *Matho Tonga* hebben verzamelaars in België en Nederland hun originele tekeningen ter beschikking gesteld voor een facsimile-uitgave van het gehele *Matho Tonga*-epos. Op die manier kon het merendeel van Kresses tekeningen gebruikt worden, de ontbrekende afleveringen werden gereproduceerd uit *De Zweep*. Nu is alles bij elkaar: ook de in België nooit verschenen afleveringen, ook alle hertekende en veranderde versies naast elkaar in de originele kleuren, zoals Hans Kresse ze tekende.

Voor info over de vier Matho Tonga-boeken zie:
www.juliusdegoede.nl
of e-mail naar:
info@juliusdegoede.nl

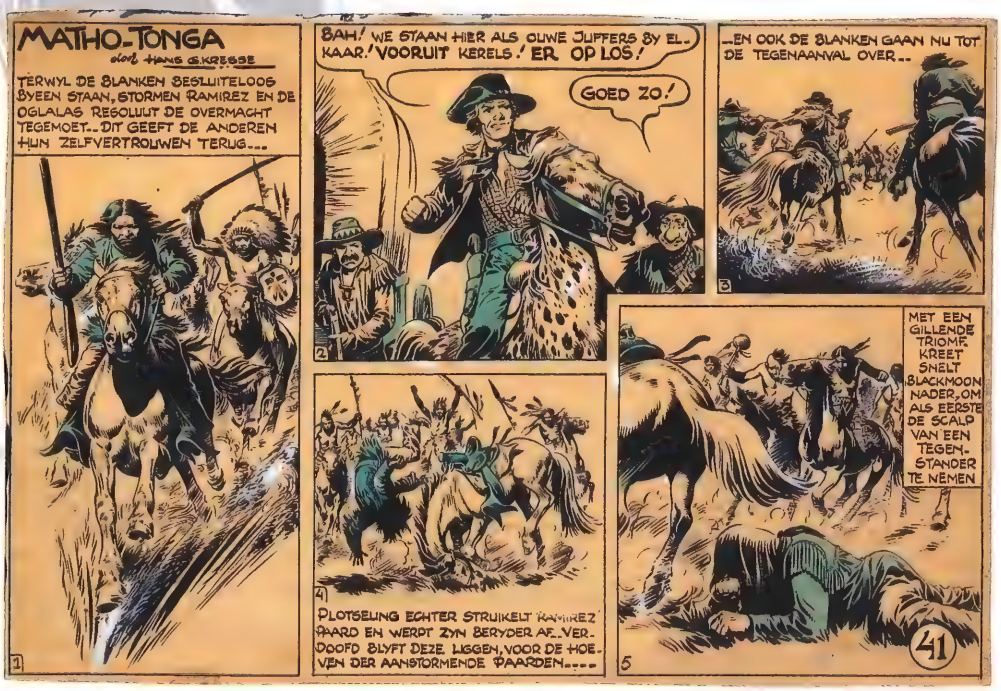
MATHO-TONGA
door HANS G. KRESSE
TERWYL DE BLANKEN BESLUITELOOS BYEEN STAAN, STORMEN RAMIREZ EN DE OGLALAS RESOLUUT DE OVERMACHT TEGEMOET... DIT GEEFT DE ANDEREN HUN ZELFVERTROUWEN TERUG...
BAH! WE STAAN HIER ALS OUWE JUFFERS BY EL-KAAR! VOORUIT KERELS! ER OP LOS!
GOED ZO!
...EN OOK DE BLANKEN GAAN NU TOT DE TEGENAANVAL OVER...
PLOTSELING ECHTER STRUIKELT RAMIREZ' PAARD EN WERPT ZYN BERYDER AF... VERDOOFD BLYFT DEZE LIGGEN, VOOR DE HOEVEN DER AANSTORMENDE PAARDEN....
MET EEN GILLENDE TRIOMF-KREET SNELT BLACKMOON NADER, OM ALS EERSTE DE SCALP VAN EEN TEGENSTANDER TE NEMEN
41

Liefdeshistorie in een historische context

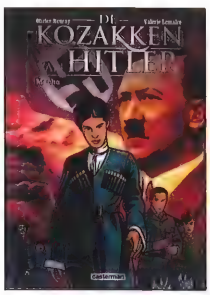

In 1945 worden twee jonge Britse officieren overgeplaatst naar een Oostenrijks kamp waar soldaten van de Duitse Wehrmacht vastzitten. In het kamp vinden ze echter geen Duitsers terug maar Russische Kozakken. De invasie van de Sovjetunie door Hitlers troepen gaf de Kozakken de unieke kans om het communisme omver te werpen. De Kozakken werden immers al zo lang opgejaagd door het Sovjetregime waardoor Hitler de enige uitweg leek om aan die ellende te ontsnappen. De Schot Nicolas McDonald is net als zijn collega in eerste instantie geschokt door de keuze die deze Kozakken maakten. In hun ogen zijn het landverraders. Maar het oordeel van McDonald verandert vrij snel wanneer hij verliefd wordt op de mooie Martha. Martha is de temperamentvolle maar eigenzinnige kleindochter van een Kozakkengeneraal. Een liefdesverhaal gekaderd in een historische context dus. Al overheerst in dit eerste deel van een tweeluik vooral het historische. Als lezer moet je je door flink wat lappen tekst en grote tekstballonnen werken. Dat remt een vlotte lezing af. Ik moest ook wennen aan het tekenwerk van Olivier Neuray. Ik was dan ook niet vertrouwd met zijn vroegere reeksen als *Makabi* en *Witte Nacht*. Bij de vele dialoogscènes is er van decors totaal geen sprake. Als de camera uitzoomt en er wel decors getekend zijn, voel je aan alles dat er flink wat gephotoshopt is en het eigenlijk om bewerkte foto's gaat. De dikke lijnvoering die vooral bij closeups opvalt, kon me ook niet meteen bekoren. En als er al wat actie is zoals Martha die te paard rijdt of een Sovjetmoeder die haar kinderen vermoordt vooraleer de hand aan zichzelf te slaan, ontbreekt ook elk gevoel van beweging of emotie. Het is allemaal zo steriel en clean. Bij een dergelijk verhaal past toch een tekenstijl die heel wat soepeler en vloeiender is. (TV)

De Kozakken van Hitler n° 1: Macha
Tekst / tekeningen: Lemaire / Neuray
Casterman, 48 blz., SC: 7,50 euro

Bevestiging van al het goede

Dit tweede album brengt ons naar het Egyptische Alexandrië in het jaar 12 voor Christus. Senator Alex Graccus en zijn zonen Titus en Khephren gaan in de havenstad aan wal. De machtige keizer Augustus, vriend van Alex, stuurde hem op onderzoek uit na enkele tragische gebeurtenissen. Tekenaar Thierry Démarez levert heel knap werk af. Zijn bruin kleurenpalet past prima bij de sfeer van het broeierige Oude Egypte. We waren al fan bij het verschijnen van het eerste album. Dat blijven we zeker. Dit verhaal bevestigt alleen maar dat de *Alex*-versie door het duo Mangin en Demarez voor vuurwerk zorgt. Het is misschien wat te vroeg om te stellen dat deze reeks het niveau evenaart van de betere albums uit de hoofdreeks. Maar toch zijn ze heel goed op weg. (TV)

Alex Senator n° 2: De laatste farao
Tekst / tek: Mangin / Demarez
Casterman, 48 blz., SC: 7,95 euro

BEKLIJVEND

Michel is 43 jaar oud, een beer van een vent, inwonend bij zijn kleine tengere moeder. Wat verbindt deze zo van elkaar verschillende personen? Michels handicap! Een niet aangeboren handicap. Als drieëntwintigjarige veroorzaakte hij, in dronken toestand en tegen hoge snelheid, een ongeval. Met als gevolg dat Michel, wegens hersenschade, teruggegooid wordt naar de kindertijd. En terug naar zijn 72-jarige moeder. Die als een kloek over hem waakt. Zij is het die dagdagelijks geconfronteerd wordt met zijn grillen en nukken maar ook veel liefde terugkrijgt van deze stoere bonk. Via kortverhalen krijgen we een kijk op hun beider leven. De overbezorgdheid van de moeder, die zelfs haar korte vakantie afbreekt om bij haar zoon te zijn. Hoe Michel dagelijks zijn Hippie Papy T-shirt aan wil, een nevenproduct van de gelijknamige populaire animatieserie op televisie waar Michel uren kan naar kijken. Maar ook hoe beiden omgaan met Michels seksualiteit. Hij heeft dan wel de geest van een kind, maar nog steeds volwassen lichamelijke noden. Dankzij zijn moeder leidt Michel een bijna perfect leven. Maar perfectie bestaat niet. Als Michel zwaar ten val komt tijdens het douchen, oppert Michels zus om hem op te laten nemen in een instelling.

Scenarist Zidrou (*Dokus, Het vel van de beer, De verhalenverteller...*) brengt een verhaal, dat ieder van ons zou kunnen overkomen. Hij bezit de kunst om niet te vervallen in clichés. Het verhaal wordt verteld zonder al te veel franjes, wordt nooit belerend, velt geen oordeel over iets of iemand en laat de personages in hun waardigheid. Tekenaar Roger Ibañez (*Jazz Maynard*) brengt de kortverhalen mooi in beeld. Vooral de gezichten van de hoofdrolspelers en van de nevenfiguren spreken boekdelen. Ze zijn expressief, geven perfect de gemoedstoestand weer van hoe de personen zich voelen. Klasse! Het album hoort alvast thuis in de striptoptien van 2013. (WG)

Michel
Tekst / tekeningen: Zidrou / Roger
Blloan, 56 blz, hc 14,95

Strawberry Fields Forever

Aan de legendarische Liverpoolse popgroep The Beatles, ook wel de Fab Four genoemd, werd al heel wat inkt en papier verspild. Alhoewel, voor de fanatieke fans is het nooit genoeg dus voegen we een nieuw werk toe aan hun waarschijnlijk al uitgebreide verzameling. Met name *The Beatles - De Begindagen*. Een productie van Mauri Kunnas, die zowel het scenario als de tekeningen voor zijn rekening neemt. Een Fin die ooit zijn carrière begon als politiek cartoonist, maar uitgroeide tot één der bekendste populaire Finse jeugdschrijvers. Tussendoor maakt hij even tijd voor dit zijsprongetje. Alhoewel zijsprongetje, vijfenzeventig strippagina's over The Beatles is niet niks. Mauri, een fervente Beatlesfan, houdt het luchtig. Het geheel is geen droge opsomming van door fans gekende historische feiten. Mauri ziet zijn werk eerder als een ongeautoriseerde biografische parodie. Hierdoor hoeft hij zich niet constant aan de geschiedenis te houden. Wat vooral leuk is voor hen die geen fan zijn van de rockgroep. Zij die wel fan zijn zullen zich misschien ergeren hoe met de geschiedenis een loopje wordt genomen. In elk geval John Lennon, Paul McCartney, George Harrison en Ringo Starr lenen zich uitstekend als cartoonfiguren. Waar is de tijd van de hysterisch gillende en in zwijm vallende meiden, die de muziek van bovenstaand viertal overschreeuwden? Voorgoed vergleden in het verleden, maar niet vergeten. (WG)

The Beatles
De beginjaren
Tekst / tekeningen Mauri Kunnas
Blloan, 75 blz, hc 19,95.

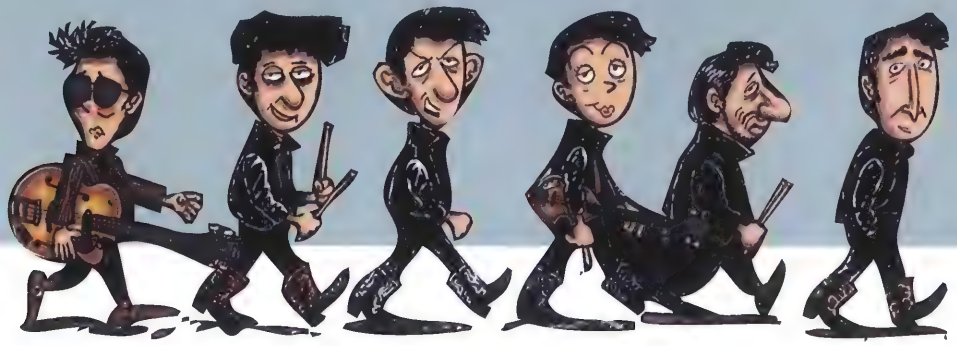

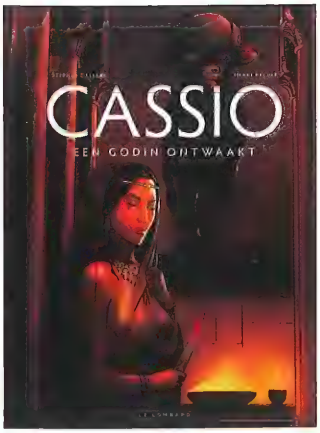

Cassio n° 7: Een godin ontwaakt
Tekst / tekeningen: Desberg / Reculé
Le Lombard, 48 blz., SC: 6,95 euro

Complex kluwen van heden en verleden

De knappe archeologe Ornella Grazzi vindt na 2000 jaar de bewijzen dat de Romeinse arts-advocaat Cassio een maand na de moordpartij in 145 v. C. uit de doden is opgestaan om zich te wreken. In deze derde cyclus draait alles rond de mysterieuze mummie van Cassio's 40-jarige moeder, Armahl. De mummie werd in Rome teruggevonden met slechts drie van de vier gebruikelijke canopen of lijkvazen erbij. Grazzi wil kost wat kost de ontbrekende vierde canope opsporen. Naar aloude gewoonte lopen twee verhaallijnen door elkaar. Het onderzoek van Grazzi in het heden enerzijds en Cassio's pogingen om zijn moeder in het Oude Rome terug te vinden anderzijds. De boosaardige arts en vertrouweling van de Romeinse keizer, Reptah, heeft Cassio's moeder immers gekidnapt. Reptah wil haar verplichten om met hem te huwen en zijn kind te dragen. *Cassio* is geen hapklare brok. Vanaf het eerste deel moet de lezer er zijn of haar aandacht bijhouden om de dubbele intrige goed te volgen. Maar wie deze inspanning levert, kan genieten van deze spannende historische thrillerreeks. Het tekenwerk van Reculé oogt knap. De man tekent alles via de computer. Dat zie je wel heel erg bij het weergeven van gebouwen. Romeinse tempels, het hedendaagse Louvre... het zijn staaltjes van knap overgetekende foto's. Ikzelf ben nogal voorstander van de artisanale manier van tekenen. En dat mis ik toch wel in deze reeks. Voor mij moet het niet allemaal zo clean en afgeborsteld zijn. (TV)

LUGUBERE PREDIKANT

In het Idaho van 1864 nadert de Amerikaanse burgeroorlog zijn einde. Aan de voet van de Rocky Mountains ligt het doprje Promise. In Promise is nauwelijks iets te merken van de oorlogsgruwel. Toch zal de peis en vrede worden verbroken door de komt van Amos Laughton, een rondreizend predikant die de Apocalyps aankondigt. Hij richt zijn vizier vooral op het gezin Graves. Vader Jeremie beseft dat zijn vrouw Margo hem bedriegt en op een dag wordt het hem te veel. Hij verlaat zijn huis en wordt niet meer teruggevonden. De dochter des huizes, Rachel, verdenkt onmiddellijk dominee Amos van de verdwijning. Ze is jammer genoeg zowat de enige in heel het dorp die Amos wantrouwt. Het verhaal balanceert tussen een western, thriller en een horrorverhaal. En daar wringt nu net het schoentje. Het verhaal kon me niet echt boeien. Daarvoor is de plot te dun. Het tekenwerk van de voor mij onbekende Mikaël kan de meubelen nog enigszins redden. Maar ik zit niet meteen op een vervolg te wachten. (TV)

Promise n° 1: Het boek van de laatste dagen
Tekst / tekeningen: Lamy / Mikaël
Glénat, 48 blz., HC: 14,95 euro

EROTISCHE FABEL

Victoria is een sexy blauwharige bediende die werkt onder het alziend oog van haar baas Ivan. Haar chef is niet vies van ongewenste intimiteiten en op een dag is Victoria dit zo beu dat ze besluit om zich te wreken. Ze tovert Ivan om tot een knappe, sexy blondine met een Oost-Europees accent. Victoria noemt haar vanaf die dag Ivanka en ze verplicht haar (hem?) om als poetsvrouw te werken en op elk moment van de dag klaar te zijn voor een vluggertje. Dit album was op alle vlakken een bevreemdende ervaring. Ten eerste is er het SC-jasje en het pocketformaat dat je niet meteen verwacht binnen de collectie *Vrije Vlucht*. Ten tweede is er de mangaachtige, kinderlijke tekenstijl van Feroumont die je niet onmiddellijk linkt met een erotisch verhaal en expliciete vrijscènes. En tenslotte is er het verhaal zelf. Feroumont brengt ons een mix van erotiek, humor en fantasy. Een beetje van alles dus. En volgens mij nam Feroumont een beetje te veel hooi op zijn vork. Het geheel kon me niet echt bekoren. Aan de tekeningen lag het zeker niet. Feroumont tekent in zijn vertrouwde stijl die hij voor zijn doorbraakreeks *Le Royaume* (niet-vertaalde albums bij Dupuis) hanteert. Het was vooral het bizarre verhaal waar ik moeite meehad. In een nawoord leggen verschillende mensen uit hoe deze sexy fabel ontstaan is. Het lijkt wel alsof ze critici willen voor zijn. Warm werd ik er niet echt van. Het leest wel heel vlot maar er zijn zeker albums die meer de moeite lonen voor een prijskaartje van bijna twintig euro. (TV)

Ivan/Ivanka
Tekst / tekeningen: Feroumont
Dupuis, Collectie Vrije Vlucht, 120 blz., SC: 19,95 euro

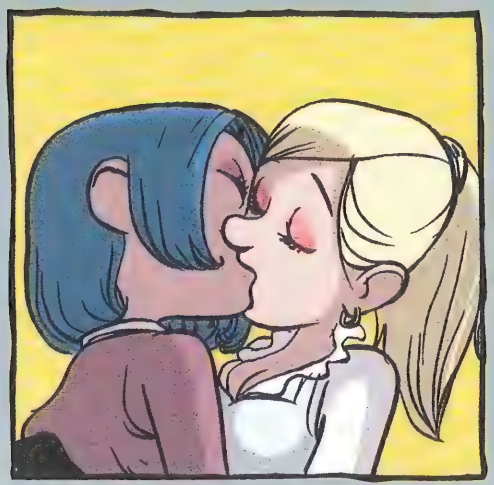

LEFRANC IN DE USSR

Moskou in februari 1953. Journalist Guy Lefranc is op bezoek in de USSR. Hij wil er een reportage maken over een tournee van westers schrijvers door het communistische Rusland. Enkelen stoppen hun bewondering voor de stalinistische verwezenlijkingen niet onder stoelen of banken, anderen daarentegen denken daar totaal anders over. Het is in deze delegatie dat een Britse spion, Byrne, zich heeft verscholen om de hand te leggen op een reeks documenten die de stempel 'Kleine Broer' dragen. Deze paperassen zijn volledig gewijd aan een mysterieus kind van twaalf jaar en heel goed lijkt op een jonge Stalin. Als Paulina Tikhonov, een genetica, ook op het toneel verschijnt, wordt het mysterie er alleen maar groter op. In het grootste geheim zijn Russische geleerden er immers in geslaagd om het DNA van Stalin te kopiëren. Ze hebben hun grootste leider gereproduceerd en hem virtueel onsterfelijk gemaakt. Het is dus aan Lefranc om dit project te doen mislukken en zo de wereld te vrijwaren van een Stalinkloon. Bij het verschijnen van een nieuw album van Lefranc is het altijd afwachten of het resultaat mag gezien worden. Het constant wisselen van tekenaars en scenaristen is waarschijnlijk de grootste verklaring voor het soms lamentabele niveau van de meest recente albums. *Het geheim van Stalin* is zeker niet het beste album maar het kon me toch boeien van begin tot einde. Op het tekenwerk van Régric valt ook weinig af te dingen. Een vrij klassiek *Lefranc*-album dus. Veel tekst, grote tekstvakken en dito tekstballons. Een nog altijd actueel thema. Alleen jammer van het abrupte einde. (TV)

Lefranc n° 24: Het geheim van Stalin
Tekst / tekeningen: Robberecht / Régric
Casterman, 48 blz., SC: 6,95 euro

Koud gepakt

Gerrit de Jager is één van die Nederlandse tekenaars die we al een tijdje uit het oog waren verloren. In onze contreien bekend van *Roel en zijn beestenboel*, *Zusje*, *Pa Doorzon*, maar vooral populair door de beruchte *Familie Doorzon* waarvan het eenendertigste album *Viva! Vinex* meteen ook het laatste was (2008). Maar nu is Gerrit opnieuw in de picture met zijn meer dan tweehonderdvijftig pagina's tellende beeldroman *Door zonder familie*, waarin hij eens lekker van zich afschrijft wat hem waarschijnlijk al jaren zwaar op de maag lag. Uiteraard zal één en ander met een korreltje zout moeten genomen worden. Toch biedt dit boek een vrij goed overzicht van wat er zich in het verleden in zijn leven afspeelde en meteen ook een blik achter de schermen van hoe uitgevers hun tekenaars behandelen en welke problemen men ondervindt om een project te verkopen aan één of ander tijdschrift. Alsof dit alles nog niet genoeg is, was Gerrits privéleven een puinhoop: zijn vrouw is er vandoor met de buurman, meubels lijken als bij toverslag verdwenen, je huis moet afbetaald worden maar de rekening staat in het rood, en je medewerker – met name Wim Stevenhagen – is een ouwehoer die vit op alles en nog wat. Voeg hierbij de nachtelijke strapatsen die er bij komen nu je terug single bent - kroeg in kroeg uit, iedere dag opnieuw een snelle wip met je weet niet wie - en een dochter die om de week langskomt en je komt uit op een allegaartje van problemen die maar niet opgelost lijken te kunnen worden. Wat opvalt is dat vooral het dispuut met uitgever Ger van Wulften, in het boek Fer Gevelfut genaamd, wordt uitvergroot. Hoe Fer betalingen steeds maar uitstelt, teveel inpikt op de prijs van het geleverde werk en als klap op de vuurpijl als *De Familie Doorzon* overgenomen wordt door de VNU, Fer de originele tekeningen slechts afstaat als door VNU een enorme som als schadevergoeding wordt betaald. *Door zonder familie* is getekend in een expressieve stijl, recht voor de raap. Verwacht geen hoogstaande tekenkunst, met afgelikte decors en perfect uitgevoerde personages, maar bereid je voor op een verhaal met een open einde. Een verhaal dat voor zichzelf spreekt. We kunnen alleen maar blij zijn dat Gerrit het op papier zette. (WG)

Door zonder familie
Tekst / tekeningen: Gerrit de Jager
Oog & Blik / De Bezige Bij 254 blz, sc 24,90

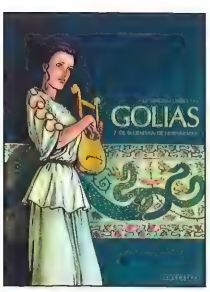

Monsters à volonté

In dit album begint prins Golias pas echt aan zijn queeste. Hij is nog altijd op zoek naar de magische bloem van de boom van de god Cronos. We volgen Golias die samen met zijn zus Aerena, de brute jager Konios en de magiër Sarhan alles in het werk stelt om de bloem te vinden die hun vader, koning Farstal, uit zijn diepe coma kan verlossen. Op hun pad ontmoeten ze tal van mythologische wezens als het vliegende paard Pegasus, de bloeddorstige Sirenen, de saters en de driekoppige hydra. Heel veel gevechten dus en elke strijd wordt subliem op papier gezet door Lereculey. Hij kan in dit tweede album écht zijn duivels ontbinden. Het album leest als een trein. De vaart zit er goed in en dat beviel me wel. Terwijl het eerste deel van deze reeks vooral bestond uit het voorstellen van de verschillende personages, komt met dit album echt wel tempo in het verhaal. Deze reeks zal ik blijven volgen. Dit album heeft me helemaal overtuigd. (TV)

Golias n° 2: De bloem van de herinnering
Tekst / tekeningen: Le Tendre / Lereculey
Le Lombard, 48 blz., SC: 7,50 euro

DE JACHT IS GEOPEND

John Tiffany is een hedendaagse premiejager. Niet zomaar een premiejager, hij is gewoon de beste. Zijn lucratieve job bracht hem de voorbije tien jaar zomaar eventjes zestig miljoen dollar op! We geven het eerlijk toe; ons inkomen was gedurende de voorbije jaren heel wat bescheidener. Een voordeel hebben we wel, waarschijnlijk zet niet één of ander duistere figuur een premie op ons hoofd. Dat is nu net wat John Tiffany overkomt. Een premie van achthonderdduizend om John om te leggen is niet niks. Overduidelijk is wel, dat eenieder die een wapen kan vasthouden, de jacht zal openen op onze vriend. Laat dat nu net het minste van zijn zorgen zijn. Onmiddellijk speelt de vraag door zijn hoofd wie van zijn vier vrienden zijn schuiloord in Mexico City verklikte. We zetten ze even op een rij. Nummer één: dominee Lovejoy een man die zielsveel van geld houd, en er ietwat vreemde theorieën op nahoud. Nummer twee: Wan Chao een internetspecialist die John meer dan eens bijspringt om op te zoeken op wiens hoofd de hoogste

premie staat. Nummer drie: Dorothy Parker, een raciste, autoritair en tegen seks voor het huwelijk. Nummer vier, Magdalena Prokoviev, hoer en de liefde van John's leven. Niet direct de personen waarmee we gezien willen worden. Maar goed, de pions zijn geplaatst, het spelletje schaak kan beginnen. Het wordt geen gewoon partijtje, maar eentje van moord en doodslag en woeste achtervolgingen, waarbij op geen kilo lood gekeken wordt. Het verhaal leest als een film noir. De lezer wordt geen moment rust gegund. Het verhaal begint dan wel als een kabbelend riviertje maar wordt al snel een woeste stroom waarin John Tiffany ten onder dreigt te gaan.

Desberg brengt een uitgekiend scenario, hij kent het klappen van de zweep, kijken we maar naar creaties als: *Black Op*, *IR$* en *Zwart Bloed*... om er maar enkele te noemen. Tekenaar Dan Panosian is vooral bekend bij comic-verzamelaars als inkter en tekenaar van een schier eindeloze rij van superhelden (*Ultimate X-Men*, *Green Lantern*...). Zijn tekenstijl is een extra aanvulling op het verhaal. We kunnen alleen maar hopen dat de drie titels op de cover achteraan ook daadwerkelijk gaan verschijnen. (WG)

John Tiffany 1:
Het geheim van het geluk
Tekst / tek: Desberg /Panosian
Le Lombard, 56 blz, sc 7,50 euro.

Veel gefilosofeer, (te) weinig actie

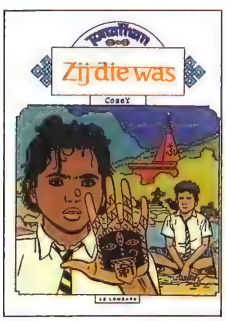

Jonathan kijkt verrast op als hij op een markt in India een beo een bekend liedje hoort zingen. Hij twijfelt geen seconde en koopt de pratende vogel. Jonathan wil kost wat kost de eigenaar van het beestje opsporen. Het blijkt om een oude bekende te gaan: April. Jonathan herontdekt in April haar enorme liefde voor Kali, de godin van de tijd en de dood. Ze is op zoek naar bewijzen tegen de moordenaar van haar ouders. Het klinkt misschien spannend maar een thriller is dit album geenszins. Zoals we van *Jonathan* gewend zijn, neemt tekenaar en scenarist Cosey ruim zijn tijd om de omgeving in beeld te brengen, uitgebreide tekstvakken en dialogen te ontwikkelen. Het hoort nu eenmaal bij deze reeks maar toch stoorde het mij bij dit album. De confrontatie met de moordenaars wordt noodgedwongen helemaal op het einde snel afgehaspeld. De actie had gerust wat vroeger in het album mogen losbarsten. Wel leuk zijn de talrijke knipoogjes van Cosey naar stripreeksen als De Smurfen, Peanuts, Jerry Spring, Blake en Mortimer en Kuifje. (TV)

Tu seras bride, Jonathan lorsque je partirai ?...
J'aimerais passer quelque temps ici-haut près du bassin sacré — Kali Chakshul. 3 jours ? 3 mois ? Pourquoi pas 3 ans ?
Tu ne m'as pas répondu, mais ce n'est pas nécessaire. Je lis dans tes yeux !
Vraiment ?
Attention, Jonathan. Il n'y aura pas de sommeil, cette fois.

Jonathan n° 16: Zij die was
Tekst / tekeningen: Cosey
Le Lombard, 56 blz., SC: 7,50 euro

EEN BITTERE STRIJD

Het leek een ware trend tijdens de voorbije Antwerpse Boekenbeurs. Een opvallend groot aantal boeken die allen handelen over de Eerste Wereldoorlog. Naar verluidt komen er in de loop van 2014 nog een honderdtal bij. Ook pers en televisie pikken handig in op de herdenking 100 jaar WOI. Niets mis mee, ware het niet dat de duizenden gesneuvelden, mijn inziens, ergens van ondergeschikt belang zijn. De aandacht gaat vooral uit naar toerisme, economie, fietstochten naar het slagveld... . Geef mij dan maar de strips van Ivan Petrus Adriaenssens. Een tekenaar gepassioneerd door historische feiten uit WOI en die feiten op een waardige manier in beeld weet te brengen. In 2011 maakten we reeds kennis met zijn passie via het album *Afspraak in Nieuwpoort*. Waarin drie soldaten van verschillende nationaliteiten vrienden worden voor het leven. Over vriendschap gaat het ook in zijn nieuwste creatie *Elsie en Mairi - Engelen van Flanders Field*. Twee Britse vrouwen die zich vrijwillig aansluiten bij het ambulancekorps van Dokter Munro. Een korps dat zo krap bij kas zit, dat de medewerkers zelf hun overtocht moeten bekostigen. Via het dagboek van Elsie en Mairi komen we meer te weten hoe het er in werkelijkheid in de Westhoek aan toeging. Niks heldendaden en romantiek. We beleven mee hoe ze aankomen in Gent. Zich dood vervelen omdat ze niet ingezet worden, wijl de Duitse oorlogsmachine steeds verder rolt. Tot ze besluiten om de oorlog en het slagveld tegemoet te rijden met hun ambulance. Daar waar de echte strijd en de verschrikking begint. Ze brengen noodverbanden aan bij gewonden, banen zich een weg tussen de verminkten en doden, bieden hulp in de hospitalen, werken zonder verpozen. De dood blijkt niet zo mooi en eervol zoals de politici beweren. Wat beide dames vooral ergert is dat vele soldaten, alhoewel niet zwaar gewond, de rit van het slagveld naar het ziekenhuis niet overleven. Daarom besluiten ze een voorpost aan te leggen in Pervijze vlak bij het slagveld. Hierdoor komen ze totaal alleen te staan, daar Munro hen weigert te helpen. Toch gaan ze door. Meer dan eens maken ze een trip naar Engeland om via lezingen en voorstellingen geld en middelen in te zamelen om de voorpost draaiende te houden. Na drieënhalf jaar oorlog worden beiden abrupt gestopt in hun werk. Als eerste wordt Elsie uitgeschakeld tijdens een gasaanval, Mairi volgt korte tijd later. Ze herstellen traag van het gas in hun longen. Beide dames keren nooit terug naar het front. Hun taak is volbracht! (WG)

Elsie en Mairi- Engelen van Flanders Field
Tekst / tekeningen: Ivan Petrus Adriaenssens
Lannoo, 120 blz, hc 19,99

Inspiratieloos geschiedenislesje

De Noordelijken worden langs achteren bestookt door een groep huurlingen van kapitein Miller. Miller is een historisch personage. Miller richtte destijds de Mounted Rangers op, een compagnie die gekant was tegen de afschaffing van de slavernij die in Colorado steeds meer voorstanders kreeg. Hij ontketende een ware guerrilla. Door met grof geld te zwaaien is hij bijzonder populair. Blutch en Chesterfield krijgen de opdracht om bij Miller te infiltreren en te achterhalen hoe hij aan al dat geld komt. De plot klinkt heel serieus en dat is het ook. Te ernstig voor een album van *De Blauwbloezen*. Als fan van het eerste uur verwacht ik toch wat meer grappen en grollen. Die zijn er in dit album helemaal niet. Jammer. (TV)

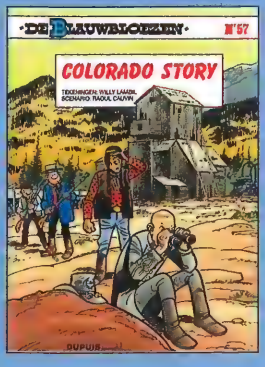

De Blauwbloezen n° 57 : Colorado Story
Tekst / tekeningen : Cauvin / Lambil
Dupuis, 48 blz.,

Queeste naar een onbekend paradijs

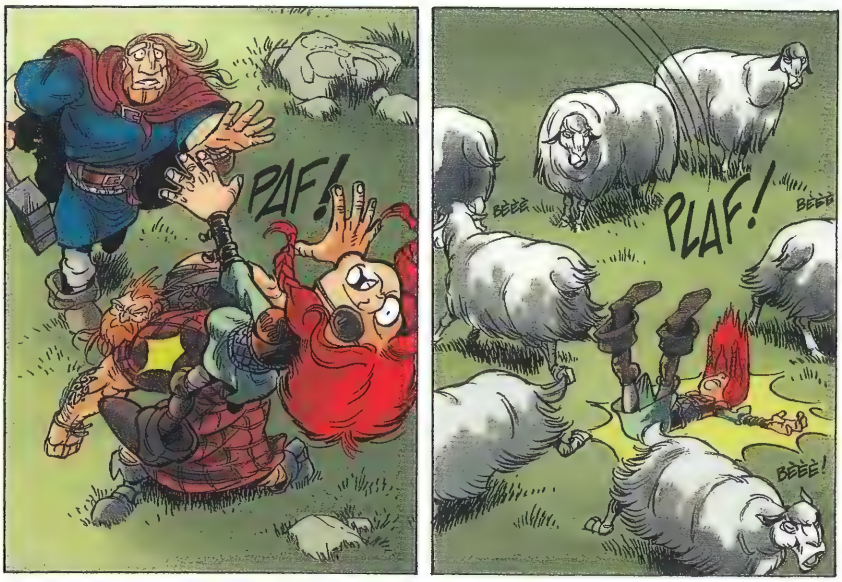

We schrijven 1011. Op het vulkanisch eiland Rvahr in het hoge noorden gebeurt iets vreemd. Alle inwoners hebben exact dezelfde droom. Deze collectieve droom vertelt dat het dorp volledig vernietigd zal worden door een vulkaanuitbarsting. Alle inwoners zullen zo een enkele reis naar Walhalla krijgen. Vandahr de wijze weigert de voorspelling te geloven en gaat samen met twee krijgers, Rudolf en Ongür, op zoek naar het beloofde land op aarde. Ze willen kost wat kost een plek vinden waar ze kunnen ontkomen van de dreiging van de vulkaan. Het trio trekt erop uit en vrij snel komen ze aan in een groen, regenachtig land waar schapen als postbodes worden gebruikt en mannen met geruite rokjes elkaar onderling het leven zuur maken... Humor is volop aanwezig in dit verhaal. Veel vette knipogen (tv-verslaving in de 11de eeuw!), hilarische dialogen, woordspelingen (krijger Stomjönk) volgen elkaar in hoog tempo op. De karikaturale tekenstijl van Pothier is zowel voor de jongere lezers als voor de iets oudere lezers aantrekkelijk. Vooral de verschillende niveaus waarop je het verhaal kan lezen zorgen ervoor dat dit verhaal voor alle leeftijden geschikt is. Walhalla hebben ze dan misschien nog niet bereikt maar soms is de reis op zich leuker dan het bereiken van de uiteindelijke bestemming. (TV)

Walhalla n° 1:
Gevaarlijke streken
Tekst / tekeningen:
Lechuga / Pothier
Glénat, 48 blz.,
SC: 6,95 euro

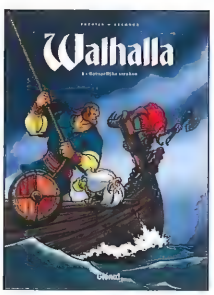

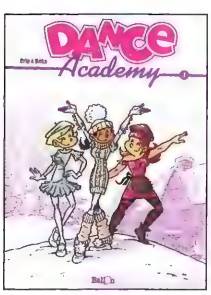

AMUSANTE MEIDENSTRIP

Het is altijd fijn als de stripmicrobe op een van je kinderen overgaat. Sarah, mijn dochter van tien, is al van bij het begin fan van *Dance Academy*. Dat ze zelf nog op balletles heeft gezeten, heeft daar zeker mee te maken. Ik heb zelf die albums links laten liggen. Tot nu dus. Ze vond dit zevende album het beste van de reeks. Vooral de komst van twee nieuwe personages, het stoute meisje Meg en de mollige Engelse operadiva deed haar veel plezier. Redenen genoeg dus om zelf ook eens onder te duiken in deze reeks. En ik moet zeggen dat ik de grappen en grollen van de drie hartsvriendinnen Julia, Lucy en Laila ook best kon smaken. De reeks wil actueel blijven en speelt in op trends als het organiseren van een flashmob. De dames trekken ook naar Engeland om er tijdens de kerstvakantie auditie te doen voor een humoristische musical aan de Londense Royal Ballet School. Alles oogt hedendaags : flashy getekend en hip ingekleurd. Twee sterke troeven om in te spelen op hun specifieke doelpubliek. *Dance Academy* slaagt er dus in om een groep lezers te bereiken die het vaak met *De Kiekeboes* moeten stellen. Veel aparte gags en één lang doorlopend verhaal. Achteraan wordt er heel subtiel reclame gemaakt voor *Sisters* die andere meidenreeks waar mijn dochter op verlekkerd is en waarvan ik ook fan ben geworden. Qua tekeningen moet *Dance Academy* toch onderdoen voor *Sisters*. (TV)

Dance Academy n° 7
Tekst / tekeningen : Béka / Crip
Ballon, 48 blz., SC : 6,50 euro

Het Sinterklaasfonds voor gehandicapte kinderen deed in de loop der jaren een beroep op de tekenaars van de Standaard-groep om 'in hun eigen stijl uw hart te verwarmen en uw geldbeugel open te maken'. Tekenaars als Marc Sleen, (Studio) Vandersteen, Brasser en Fabri maakten belangeloos een exclusieve tekening om de krantenlezers te bewegen tot een gift voor het Sinterklaasfonds.

Wedden dat...

„Wedden dat... wij het mooiste portret van Sinterklaas maakten? Wedden dat... deze artistieke prestatie u, lezer, zal inspireren om op uw manier de Sint te helpen helpen? Wedden dat... u vandaag nog uw bijdrage voor het Sinterklaasfonds stort op het nummer 430-0251871-50? Wedden dat... giften van 1.000 fr. af fiskaal aftrekbaar zijn?

Groot kind

Nero blijft een groot kind als het op zijn geloof in Sinterklaas aankomt. Met deze tekening werkt Marc Sleen gratis mee aan de Sinterklaasaktie van deze krant. De aktie verleent steun aan projekten, die het leven van gehandicapte kinderen en volwassenen aangenamer maken. Ook u, lezer, kunt de aktie steunen door te storten op rekening nummer 425-6501751-34 van het Sinterklaasfonds, Groot-Bijgaarden. Giften van 1.000 frank af zijn fiskaal aftrekbaar.

Selectie van Sinterklaas-kartoens door Marc Sleen. Boven 1989, onder 1994, rechts 1976

DOOR **YVES KERREMANS**

Ter gelegenheid van haar 30ste verjaardag bundelde het Sinterklaasfonds in 1980 de beste Sinterklaaskartoens. Het boek was niet te koop maar werd geschonken aan de milde gevers van minstens 1.500 fr. Dat verklaart wellicht de zeldzaamheid van de mooie uitgave. Voor de cover van het boek viel de keuze op de cartoon die Marc Sleen dat jaar tekende voor het fonds.

De eerste Sleenbijdrage voor het Sinterklaasfonds werd gevonden in de kranten van 1976, de laatste in 1996.

STOMME EZEL!
Marc Sleen
Stil nou toch, Clo-Clo
Je moet Clo-Clo heten om in het holst van de nacht op het dak te klimmen en daar Sinterklaas, Zwarte Piet en de ezel, de schrik van hun leven te bezorgen. Ze kijken alle drie wel erg boos. Maar inmiddels hebben ze alles al vergeten en vergeven. Want na zijn kapoenenstreek is Clo-Clo in zijn spaarpot gedoken voor het Sinterklaasfonds voor gehandicapte kinderen. En hij vraagt alle kinderen en grote mensen bij deze zijn voorbeeld te volgen. Wat je uit je spaarpot haalt, gaat integraal naar instellingen voor gehandicapten, die het nog altijd van zo'n extra's moeten hebben om de kinderen de beste opvoeding en behandeling te kunnen geven. Schrijf uw spaarpotgrabbel over op nummer 430-0214011-20 van het Sinterklaasfonds voor gehandicapte kinderen.

30 jaar sinterklaaskartoens
30 jaar sinterklaasfonds betekent ook 30 jaar sinterklaaskartoens. Elk jaar weer kon het fonds een beroep doen op de tekenaars van de krant om in hun eigen stijl uw hart te verwarmen en uw geldbeugel open te maken.
Een keuze uit deze kartoens werd nu als gedenkboek gebundeld.
Voor wie van sinterklaas houdt is het een fanboek, voor wie van kartoens houdt is het een dokument. Voor iedereen is het een prettige terugblik.
Het boek is niet te koop. Het sinterklaasfonds schenkt het aan zijn milde gevers: elke schenker van 1.500 fr. of meer krijgt deze unieke bundel gratis toegestuurd.
Daaranboven, maar dat wist u al, bezorgt het sinterklaasfonds u een attest voor vrijstelling van belasting voor, elke gift vanaf 1.000 fr.
DE BESTE KARTOENS van Sinterklaas
Dit boek, 108 blz. dik kon tot stand komen dank zij de financiële steun van de verzekeringsmaatschappij GROEP AG.
AG

DE BESTE KARTOENS van Sinterklaas
Een verzameling grappen en grollen, getekend voor de aktie van het Sinterklaasfonds ten voordele van de gehandicapte kinderen

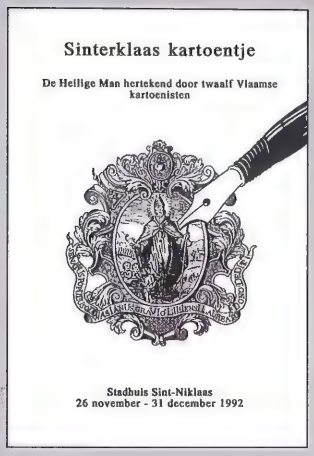
Sinterklaas kartoentje
De Heilige Man hertekend door twaalf Vlaamse kartoenisten
Stadhuis Sint-Niklaas
26 november - 31 december 1992

Een reclame uit Het Nieuwsblad (28.11.1980) voor De beste kartoens van Sinterklaas (links), het boek zelf (midden). De tentoonstellingscatalogus Sinterklaas kartoentje uit 1992 (rechts) bevat 2 Sinterklaaskartoens door Marc Sleen'.

Een selectie van Sinterklaas-kartoens door Marc Sleen
Boven: 1981
Rechtsboven: 1978
Rechtsonder: 1984

Nero, de zwartwerker
Sinterklaas, dat is niet alleen vreugde, maar ook hard verkleedwerk. Gelukkig, Nero schrikt voor een tikkeltje werk niet terug, om het even wat de ezel van sinterklaas ervan zegt. Schrikt u ook niet terug van een kleine inspanning ? Geef dan gul voor ons Sinterklaasfonds voor de Gehandicapte Kinderen : 430-0214011-20.
HIJ HEEFT ZICH MET SCHOENSMEER ZWART GEMAAKT. DE OUDE TRADITIE VAN ZWARTE PIET IN EER HERSTELLEN BEWEERT HIJ !
DAAR MOET GE EEN EZEL VOOR ZIJN !
MS

STOP MET HET UITDELEN VAN P.V.'S. WE HEBBEN GELD NODIG VOOR HET SINTERKLAASFONDS !
STORT VANDAAG NOG UW BIJDRAGE OP NR 425 6140501 12 VAN SINTERKLAASFONDS VOOR GEHANDICAPTEN.
GIFTEN VAN 1000 FR AF ZIJN AFTREKBAAR VAN UW BELASTINGEN. U KRIJGT VAN ONS HET VEREISTE ATTEST.
20
Sint in zijn stripverhaal
Sinterklaas neemt ons de woorden uit de mond. Een tikkeltje te agressief, misschien. Maar de boodschap is duidelijk. Doe dus maar gauw wat hij zegt. Ons Sinterklaasfonds heeft inderdaad geld nodig om projekten voor gehandicapten te financieren. Laat je niet afschrikken door de Sint en stort je bijdrage op het door hem vermelde nummer.

SCHEEPSJOURNAAL

Nieuws vanuit het hoofdkwartier van de Reclamestripclub aan de Vlaamse Westkust, waar voorzitter Jean-Pierre Legein een oogje in het zeil houdt.

reclamestripclub@telenet.be

Het langste Suske en Wiske-avontuur ooit

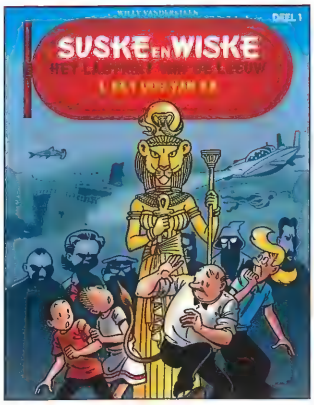

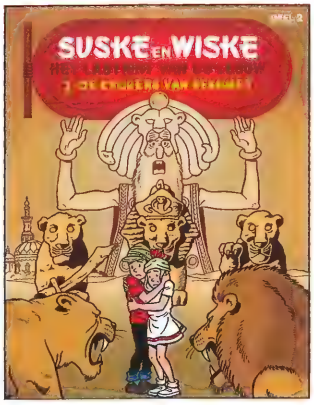

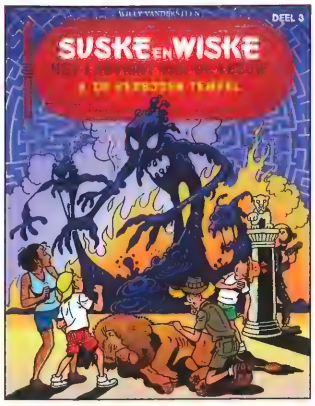

De Belgische supermarktketen Delhaize, Unilever en WPG presenteerden in exclusiviteit het langste *Suske en Wiske* avontuur ooit. Ze sloegen de handen in elkaar en zetten tijdens het feestjaar van Willy Vandersteen een actie op touw die vanaf 24 oktober 2013 liep en drie weken lang duurde.
Gedurende die drie weken kon je voor drie albums sparen die samen het verhaal *Het Labyrint van de Leeuw* vormen. De titels van de afzonderlijke delen zijn: *Het oog van Ra*, *De krijgers van Sekhmet* en *De verboden tempel*. *Het Labyrint van de Leeuw* werd speciaal voor deze actie getekend. Elk album van 24 pagina's bevat een aflevering van het verhaal, wat het in totaal tot het langste verhaal van de huidige Studio Vandersteen maakt.

Warme stripbroodjes met Jerom

Vanaf 2 november 2013 liep in België en Nederland een actie bij de warme bakker waarbij je bij aanschaf van een Jerom-brood een spaarkaart kon vullen en zo 2 exclusieve Suske en Wiske-verhalen verzamelen. De verhalen in het Nederlands zijn: *Juffertje Janboel* en *De Micro-komiek*. In België zijn ook de Franstalige versies verkrijgbaar.

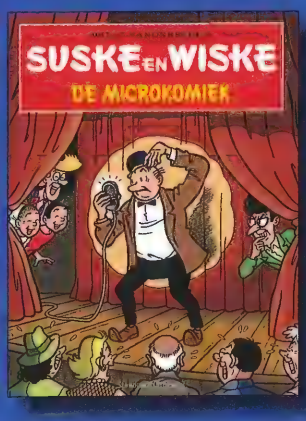

VERZEKERD SUSKE EN WISKE-ALBUM

Als u bij ABN AMRO bank een Kortlopende Reisverzekering of een Doorlopende Reisverzekering of Stand-By Service afsluit dan krijgt u een uniek *Suske en Wiske*-album cadeau. In het album *Expeditie Robikson* is Lambik klaar met de stress van alledag. Hij besluit samen met Jerom op zoek te gaan naar een onbewoond eiland om weer helemaal tot rust te komen. Of het Lambik uiteindelijk lukt zijn droom te verwezenlijken? Tja, meedoen aan de actie is de boodschap, dan leest u het in dit grappige vakantieverhaal.

TWEE EXCLUSIEVE ALBUMS BIJ GROOTSTE AD-ACTIE

En jawel, we blijven bij Suske en Wiske want ter ere van de 100ste geboortedag van Willy Vandersteen presenteerde de Nederlandse krant het *Algemeen Dagblad (AD)* de Gouden Suske en Wiske collectie. De actie gaat om 15 legendarische klassiekers in een gouden jasje samengesteld door het *AD*, de lezers & de erven Vandersteen. *Het eiland Amoras* is het eerste deel van deze collectie en zat gratis in de gehele oplage van het *AD* op zaterdag 2 november. Vanaf 9 november ligt er elke week een deel van de collectie in de winkel te koop voor € 3,95. De vervolgverhalen mogen door de lezers van het *AD* gekozen worden uit een selectie van 30 verhalen. (www.ad.nl/suskeenwiske) Wie intekent op de hele collectie bij het *AD*, krijgt gratis erbovenop een dubbelalbum.

175 JAAR OPWIJKSE HARMONIE IN STRIP

De harmonie van Opwijk heeft naar aanleiding van zijn 175ste verjaardag een strip uitgegeven. De strip werd gemaakt door Geert De Sutter en bevat 30 pagina strip en 16 pagina's getekende info en foto's. *De schat van de harmonie* kost 10 euro.

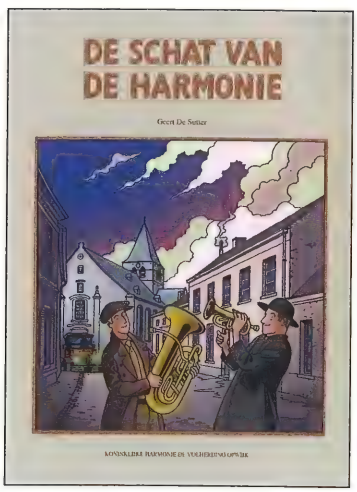

DONALD DUCK BIJ TROS KOMPAS

Bij Troskompas nummer 39 was er weer een *Donald Duck Junior* toegevoegd.

LUCKY LUKE BIJ HET LAATSTE NIEUWS

Bij *Het Laatste Nieuws* kon u tot 9 november 2013 iedere dag een ander album op de kop tikken van *Lucky Luke* voor slechts 1 euro. Het gaat in dit geval om geniete softcoveralbums: maximaal leesplezier voor een minimum aan geld. 24 albums stonden er op de planning.

EEN OUDJE VAN MARNIX RUEB

Deze folder uit 1994 met strip *Rolberoerte* van Marnix Rueb werd uitgebracht voor informatie en hulp over gokken door Centrum Zeestraat in Den Haag. En vonden wij te mooi om niet te tonen.

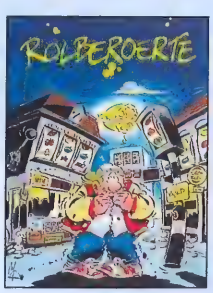

DE WEG NAAR HET ERFGOED DEPOT

In de museumbewaarkrant *Erfgoed Winter Courant* stond de strip *De weg naar het Erfgoed Depot* naar een idee van Merel Mentink en uitgewerkt door Kees Creaties.
(zie https://nl-nl.facebook.com/dennisdebekkerillustraties)

GESTRIPTE SCHOOLGIDS

Jaarlijks wordt in Amsterdam aan de leerlingen van het laatste leerjaar lagere school een schoolgids meegegeven. In de schoolgids voor dit jaar staat een bijdrage van de tekenaar Teun Berserik, cover en reclamestrip van 2 pagina's. Teun is verbonden aan Comichouse.

DISNEY-ACTIE BIJ ALGEMEEN DAGBLAD

Bij de Nederlandse krant *Algemeen Dagblad* liep van 25 mei tot en met 27 juli een nieuwe Disney-actie. De boekjes waren ook goedkoper te krijgen, bij afname van de hele serie in een keer. Volgende boeken waren te verkrijgen voor 3,95 euro: *The Lion King, Jungle Boek, Peter Pan, Aladdin, Belle en het Beest, De Kleine Zeemeermin, 101 Dalmatiërs, Bambi, Lady en de Vagebond, Pinokkio.*

Lees & Luisterboekjes
Speciale aanbieding
Maak uw collectie compleet voor maar
€35,55
GRATIS
uniek Disney ansichtkaarten boekje - 20 pag.
Speciaal geselecteerd door het AD.
Lees, kijk en luister
Leuk en leerzaam tegelijk!
Voor thuis, onderweg of op vakantie!
Actiecode
IK PROFITEER
Waar kan ik mijn actiecode vinden?
Meer info vind je op de webpagina: http://actie.ad.nl/mijnvoordeel/

Tibhirine – Voor God en de mensen

Tibhirine vertelt het verhaal van toewijding en liefde voor de medemens tot het uiterste. Het is het waargebeurde verhaal van de 7 trappistenbroeders die in 1996 het leven lieten in het klooster van Onze-Lieve-Vrouw van de Atlas in Algerije. Het stripverhaal is gebaseerd op de gerenommeerde film *Des Hommes et des Dieux*.

De strip werd gerealiseerd in samenwerking met de monniken van het klooster Onze-Lieve-Vrouw van de Atlas en de abdij van Aiguebelle, samen met de 'Association de protection des écrits des sept frères', die toegang verleende tot

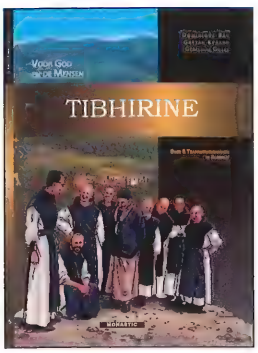

de iconografie van Tibhirine en met de 'Association pour le rayonnement de la culture cistercienne' (ARCCIS). Tekeningen zijn van Dominique Bar op scenario van Gaëtan Evrard. (Info: http://kathostrip.wordpress.com/heiligen/tibhirine-voor-god-en-de-mensen/)

JAN VAN SCOREL IN STRIPVORM DOOR PAUL TENG & JAN PAUL SCHUTTEN

De Utrechtse oude meester Jan van Scorel was een van de eerste kunstenaars die vanuit de Noordelijke Nederlanden naar Italië reisde. In 1522 werd hij op verzoek van paus Adrianus VI conservator van de Vaticaanse kunstcollectie. Scorel liet zich in Rome inspireren door de kunst van zijn illustere collega's Michelangelo en Rafael. Ook schilderde hij er een portret van Adrianus VI, de enige Nederlandse paus uit de geschiedenis. Schrijver Jan Paul Schutten en tekenaar Paul Teng maakten op basis van deze historische feiten een 80 pagina's tellend stripboek. Een snuifje fictie ontbreekt niet. Wanneer de paus in 1523 sterft, heeft Scorel vraagtekens bij zijn mysterieuze plotselinge dood. Hij gaat op onderzoek uit om te ontdekken wie er achter de moord op zijn vriend Adrianus zit. De lezer krijgt een staartje van de beeldenstorm in Utrecht mee, een inkijkje in het Vaticaan in de 16de eeuw, de nodige samenzweringen en complotten en zelfs een romance. Rond de lancering van deze prachtige beeldroman organiseert het Centraal Museum een tentoonstelling van de originele tekeningen van Paul Teng in combinatie met enkele werken van Jan van Scorel. Het bijzondere aan Tengs tekeningen is de correcte historische weergave van gebeurtenissen, kleding, landschappen en andere details. Het Centraal Museum verzamelde het bronnen- en beeldmateriaal waarmee de tekenaar aan de slag ging. Een originele en aantrekkelijke manier om (kunst)historisch onderzoek onder de aandacht van een groot publiek te brengen. In de Werkplaats kunnen bezoekers zelf aan de slag. Met hulp van deskundige medewerkers kunnen bezoekers oefenen in het uitwerken van historische plots, het tekenen en inkleuren van strips. De BankGiro Loterij maakte de beeldroman en de tentoonstelling mogelijk door een genereuze bijdrage uit de dertiende trekking.

Voor meer info: http://centraalmuseum.nl/bezoeken/tentoonstellingen/Jan-van-Scorel-Sede-vacante-1523/

Met dank aan Ine en Martin Menen, Patrick Van den Acker, Danny Warmoes, Ronny Vander Elst, Stefaan Lezy, Marc Lezy, Jan Despriet, Willem Gay, Peter Bonte, Sascha Van Laecken, Hans Matla, Johan Van Ransbeeck, Christian van Lint, Paul van Opstal, Rob Bosman, ...

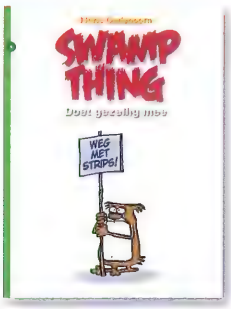

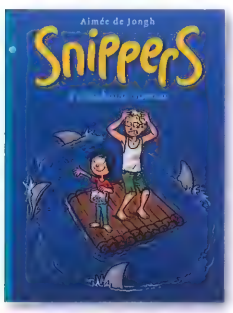

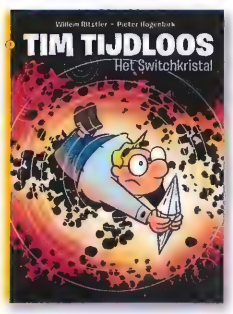

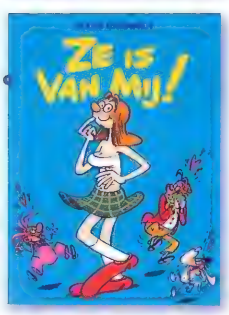

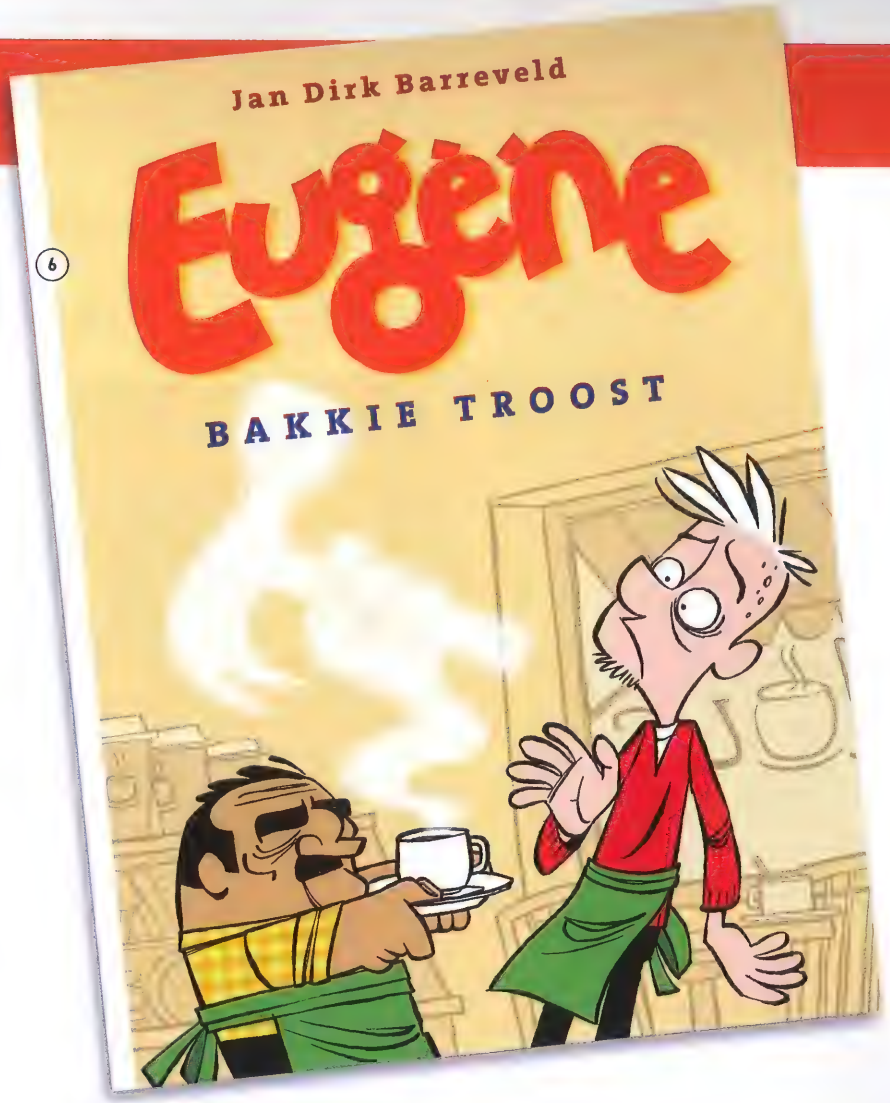

Eugène 6: Bakkie troost

De populaire strip Eugène, onder andere bekend uit Veronica Magazine, verschijnt vanaf nu bij Strip2000. Eugène staat midden in de moderne maatschappij. De laatste trends in onze maatschappij blijven niet gespaard van kleurrijke kritiek.

BS
BRABANTSTRIPNIEUWS

STRIPS STAAN IN BIBLIOTHEKEN
BIBLIOTHEKEN STAAN IN STRIPS

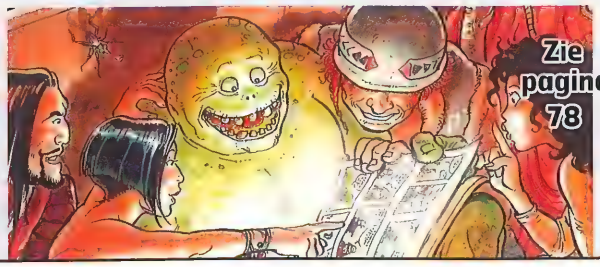

Zie pagina 78

NIEUWE P@PER

De hardwerkende P@per-redactie heeft weer een puik nummer in elkaar gestoken. Een P@per die warmte geeft tijdens de komende koude winteravonden. Veel leesplezier!

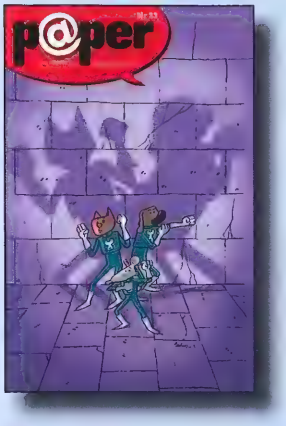

NOG STEEDS GEZOCHT: ORIGINELEN VAN JACQUES LAUDY

We zijn op zoek naar originelen van *De vier heemskinderen* en vooral van *Rob Roy*. Voor een album uitgave zouden we graag een reproductie brengen van de originele tekeningen. Van *Rob Roy* ontbreken we nog slechts 3 platen! Wie ons hierbij kan helpen, gelieve een mail te sturen naar brabant.strip@gmail.com

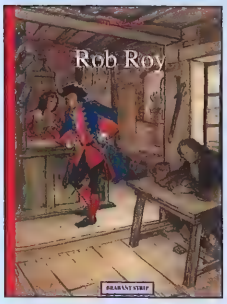

COLLECTIE FENIX - PAS VERSCHENEN

FENIX 92 - Dees Dubbel en Cesar – De geroofde Rubens

FENIX 93 - Kramikske van de bakker

COLLECTIE FENIX IN 2014

Alle informatie over onze collectie Fenix in 2014 zal te vinden zijn in het eerste magazine van 2014. **Als u van plan bent in te tekenen, vergeet dan zeker niet uw lidgeld tijdig te betalen!**
In 2013 hebben we tot ons spijt heel wat leden moeten teleurstellen omdat de intekentermijn verstreken was. De eerste albums gaan dan in druk en de oplage is beperkt tot het aantal bestelde albums.

Fenix Boeken afhalen kan op onze ledendagen!

Eerstvolgende ledendag:
LICHTERVELDE 9 februari 2014
Nieuwe locatie!!!
Statiestraat 113-115
Lichtervelde
Vanaf 13u.
Ieder lid heeft recht op een gratis ruilstand.
Reservatie noodzakelijk!
Info : Filip 051/724136 na 19h
of **OPGELET NIEUW E-MAIL ADRES**
E-mail : filip.vanderper@telenet.be

COLLECTIE FENIX

LIDGELD 2014

2014 wordt een **feestelijk** jaar voor onze vereniging. We vieren het **200ste** nummer van Brabant Strip Magazine en het **100ste** album in de Fenix collectie!

brabant strip 200 magazine

Het lidgeld bedraagt **28 euro** voor België en Nederland.

Andere landen: prijs op aanvraag.

Betalen kan door overschrijving van **28 euro**:

voor België en Nederland op:

IBAN: BE76 0012 9809 2695

BIC: GEBA BE BB

Brabant Strip vzw,

Dewandelaerstraat 8,

1930 Nossegem

met vermelding: lidgeld 2014

Je ontvangt dan ons ledenblad, BrabantStrip Magazine.

In 2014 zijn dat 5 nummers.

fenix 100 collectie

voor slechts 28 euro

Plus:

- Alle nummers van P@per, die in 2014 verschijnen
- Het vakantiealbum 2014
- Gratis stand op onze ledendagen (zie agenda).
- Recht op voorintekening op onze album-uitgaven (Collectie FENIX 2014).

OPGELET!!!

U houdt het laatste magazine van 2013 in de hand. Dit is dus de enige oproep tot het hernieuwen van uw lidmaatschap!

'NIEUWS' VOOR DE OUDE **STRIPARCHEOLOGEN** ONDER ONS

In *BSM N°189* uit 2012 vertelde Chris Mouton ons hoe hij op de dagelijkse Brusselse vlooienmarkt originele tekeningen van Joseph Gillain (alias Jijé, die in 2014 100 zou zijn geworden) had gevonden. Het waren 6 humoristische cartoons die de tekenaar zo te zien voor een strijdmakker had gemaakt toen hij in het leger was. Verder bleven deze tekeningen een raadsel. Wanneer, voor wie en hoe ze gemaakt waren kon niemand zeggen.

DOOR **PHILIPPE MOUVET**

JIJÉ: KLEINE VOORVALLEN, GROTE GEVOLGEN...

Onlangs ontmoette ik Philippe Gillain, één van de zonen van Jijé. Een heel gezellige namiddag. Tussen pot en pint liet ik hem de cartoons zien. Het was voor hem een emotioneel moment. Hij had deze tekeningen nooit gezien maar herkende ogenblikkelijk de man die de hoofdrol speelde in de prenten. Jacques Beaufort was Jijé's grote vriend uit de tijd dat ze samen hun legerdienst hadden gedaan.

Philippe Gillain vertelde mij hierover een schitterende anekdote. In 1940, bij de overgave van het Belgisch leger, na een korte strijd tegen de binnengevallen Duitse troepen, moesten de Belgische soldaten zich naar verzamelplaatsen begeven van waaruit ze als krijgsgevangenen naar Duitsland zouden worden afgevoerd. Joseph en Jacques waren samen op weg naar zo'n verzamelpunt toen ze een oude Duitse Feldgrau (naar de typische

kleur van de Duitse uniformen) tegen kwamen. Beaufort, afkomstig van Luik en perfect Duitstalig, vroeg hem de weg naar het verzamelpunt. Toen de Duitser hen de weg aanwees maakten de twee vrienden zich in de andere richting snel uit de voeten... De Feldgrau had blijkbaar begrip voor de twee jonge gasten en liet begaan.

Voor hetzelfde geld had Jijé dus als krijgsgevangene in een Duits kamp het einde van de oorlog moeten afwachten en had de Belgische stripgeschiedenis een heel andere wending gekend. Stel je voor: geen *Robbedoes* van Jijé, geen legendarische Bende van vier (Jijé, Franquin, Morris en Will) in het huis van Jijé in Waterloo, zelfs misschien geen *Blueberry* voor Giraud (die het project voor de strip bij gebrek aan tijd als assistent van Jijé cadeau kreeg) en dus ook geen *Moebius*, die een doorslaggevende invloed blijkt te hebben gehad op de hedendaagse Japanse strips.

Bedankt Jacques, bedankt sympathieke Feldgrau! Ook heel erg bedankt Philippe voor die ontluisterende anekdote!

VANDERSTEEN:

DE ZAKKALENDERTJES VAN HET VLAAMS VERBOND VAN KATHOLIEKE SCOUTS

In *BSM* N°194 (2013) deden wij een oproep aan onze leden om na te gaan of ze toevallig (een) zakkalendertje(s), die Willy Vandersteen voor de VVKS in de jaren '50 had getekend, in hun verzameling hadden zitten. We hadden er twee verschillende gevonden waarvan de binnenkant niet gedrukt was. Wij wisten het dus niet echt. Waren het nu wenskaartjes of toch onafgewerkte kalenders?
Wij kregen toen snel een mailtje van Hugo Dockx die ons bevestigde dat er wel degelijk van deze kaartjes kalenders bestonden. Zijn exemplaar, met op de tekening een welp met een totemstok in de hand, dateert uit 1954.
Hartelijk dank voor de tip, Hugo!

OP ONS BEST !
Weet U dat er in 1954 nog kleine jongens zijn welke hun best doen, om te leven naar een wet en belofte waar ze vrijwillig en blij TROUW aan beloven?
Dat diezelfde flinke jongens, zo dol op spel en beweging, zich kunnen en willen inspannen om :
Anderen te helpen waar ze kunnen.
Vriendelijk te zijn voor iedereen.
O. L. Heer blij te maken.
Kijk dit jaar naar onze guitige Welpen. In 1954 doen ze dubbel hun best onder de jaarleuze :
Op eer en trouw !
Uitgeverij St. Joris - Brussel
STEUNPRIJS : Fr. 3,—

LAAT JE NIET VANGEN DOOR
DE GEVANGENE VAN BOEDDHA!

In BSM 119 wordt een overzicht gegeven van herdrukken uit de voornaamste Dupuisreeksen, waaronder uiteraard ook *Robbedoes en Kwabbernoot*. Volgens dit overzicht dateert de tweede druk van *Robbedoes & Kwabbernoot* 14: *De gevangene van Boeddha*, uit 1970. In het supplement bij de Dupuiscatalogus, dat verscheen in BSM 149, wordt herhaald dat album 14 van *Robbedoes & Kwabbernoot* pas in 1970 werd herdrukt, terwijl van albums 1 t.e.m. 5, 11 t.e.m. 13, en 15 t.e.m. 17 uit deze reeks toch al in de periode 1965-67 herdrukken waren verschenen. Een opvallende vaststelling. Maar klopt ze ook?

DOOR **STEPHEN WINDROSS**

Er is inderdaad een herdruk van *De gevangene van Boeddha* bekend met 1970 als jaartal van copyright en D. 1970/0089/41 als depotnummer. Op de achterkaft worden 19 *Robbedoes*- en 7 *Guust Flater*-albums vermeld. Ter vergelijking: de 1ste druk heeft 1960 als copyrightjaar en draagt geen depotnummer. In de titellijst achteraan worden 14 *Robbedoes & Kwabbernoot*-titels vermeld en geen enkel *Guust Flater*-album.

Bij nader inzien blijkt echter dat er twee bijna identieke maar ontegensprekelijk verschillende Varianten bestaan die aan deze laatste beschrijving beantwoorden. We noemen ze gemakshalve Variant A en Variant B. Wanneer we de verschillen op een rijtje zetten, wordt al gauw duidelijk dat het om twee verschillende drukken gaat.
Het eerste verschil betreft het formaat: Variant A is hoger en tegelijk iets smaller dan Variant B. Ten tweede heeft Variant A een kaft met een (vaak beschadigde of 'blazende') plastificeerlaag, Variant B niet: die heeft een kaft die we eerder als 'zijdeglans' zouden omschrijven.
Maar allicht het belangrijkste kenmerk betreft de lettering op de covers van de twee albums: de fontgrootte van het reeksnummer en de tekst "door Franquin Jidéhem en Greg" is namelijk verschillend. Bij Variant B is de lettergrootte merkbaar kleiner dan bij Variant A. Dit typografische verschil bewijst dat het weldegelijk om verschillende drukken gaat.

Variant C, die tot nog toe werd beschouwd als de tweede druk, is dus in werkelijkheid een derde druk. Maar welk van de twee andere albums is nu de enige echte 1ste druk? Het feit dat de fontgrootte van reeksnummer en handtekeningen bij Variant C hetzelfde zijn als bij Variant B, wijst heel voorzichtig in de richting van Variant A als 1ste druk, maar een overtuigend argument is het allerminst. Verder is Variant A ook het enige van de drie Varianten met een plastificeerlaag. Maar op zich lost die vaststelling niet veel op. Andere Dupuisalbums met een gelijkaardige cover dateren weliswaar van de eerste helft van de jaren 60 (bijv. *Robbedoes en Kwabbernoot* 16, *Lucky Luke* 19, *Johan en Pirrewiet* 11), maar dat bewijst niets: Variant B zou uit 1960 kunnen dateren terwijl Variant A een vroege herdruk uit 1964/1965 zou kunnen zijn.
Conclusie: Varianten A en B zijn ontegensprekelijk een verschillende druk. Vooralsnog is niet duidelijk welke Variant de eerste en welke de tweede druk is. Bijkomende informatie is uiteraard zeer welkom.

Een overzichtje van de kenmerken van de drie albums (overeenkomsten en verschillen zijn met kleur geaccentueerd) Het album uit 1970 noemen we Variant C:

	VARIANT A	VARIANT B	VARIANT C
Copyright	1960	1960	1970
Depotnummer	geen	geen	D. 1970/0089/41
Laatste titel	R&K 14	R&K 14	R&K 19; GF 7
Binding	nietjes+lijm	nietjes+lijm	lijm
Geplastificeerde kaft	ja	nee	nee
Afmetingen kaft	±21,5x29,8	±20,6x30,2	±21,5x29,5
Afm. "door Franquin Jidéhem en Greg"	2,8x2,3	3,5x2,5	3,5x2,5
Afm. "14"	0,9x0,9	1,0x1,0	1,0x1,0

HIER GAAT DE VOLLEDIGE REEKS
ROBBEDOES en KWABBERNOOT
1. VIER AVONTUREN VAN ROBBEDOES EN KWABBERNOOT ;
2. ER IS EEN TOVENAAR IN ROMMELGEM ;
3. DE ZWARTE HONDEN ;
4. ROBBEDOES EN DE ERFGENAMEN ;
5. DE ROOF VAN DE MARSUPILAMI ;
6. DE HOREN VAN DE NEUSHOREN ;
7. DE DICTATOR EN DE PADDENSTOEL ;
8. PAS OP, KWABBERNOOT ! ;
9. HET SCHUILHOL VAN HET ZEEMONSTER ;
10. HET MASKER DER STILTE ;
11. DE GORILLA HEEFT HET GEDAAN ;
12. HET NEST VAN DE MARSUPILAMI'S ;
13. DE BEZOEKER UIT DE OERTIJD ;
14. DE GEVANGENE VAN BOEDDHA.
PAS OP, KWABBERNOOT !
SCHUILHOL VAN HET ZEEMONSTER
MASKER DER STILTE
DE GORILLA HEEFT HET GEDAAN
HET NEST VAN DE MARSUPILAMI'S
DE BEZOEKER UIT DE OERTIJD
VRAAG IN DE BOEKHANDEL EEN « ROBBEDOES EN KWABBERNOOT » - ALBUM EN
IS HET ER NIET, SCHRIJF DAN AAN EEN VAN DE VOLGENDE ADRESSEN :
UITGEVERIJ J. DUPUIS, ZONEN EN Cie

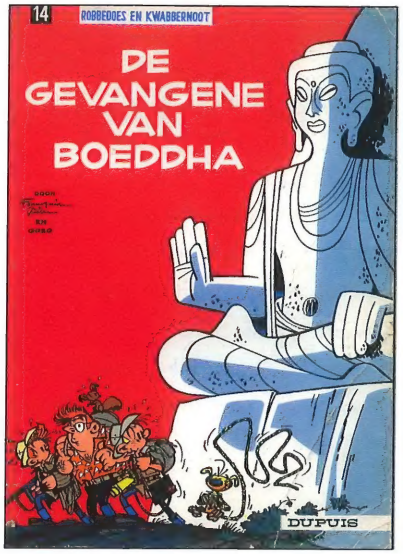

HIER GAAT DE VOLLEDIGE REEKS
ROBBEDOES en KWABBERNOOT
1. VIER AVONTUREN VAN ROBBEDOES EN KWABBERNOOT ;
2. ER IS EEN TOVENAAR IN ROMMELGEM ;
3. DE ZWARTE HONDEN ;
4. ROBBEDOES EN DE ERFGENAMEN ;
5. DE ROOF VAN DE MARSUPILAMI ;
6. DE HOREN VAN DE NEUSHOREN ;
7. DE DICTATOR EN DE PADDENSTOEL ;
8. PAS OP, KWABBERNOOT ! ;
9. HET SCHUILHOL VAN HET ZEEMONSTER ;
10. HET MASKER DER STILTE ;
11. DE GORILLA HEEFT HET GEDAAN ;
12. HET NEST VAN DE MARSUPILAMI'S ;
13. DE BEZOEKER UIT DE OERTIJD ;
14. DE GEVANGENE VAN BOEDDHA.
PAS OP, KWABBERNOOT !
SCHUILHOL VAN HET ZEEMONSTER
MASKER DER STILTE
DE GORILLA HEEFT HET GEDAAN
HET NEST VAN DE MARSUPILAMI'S
DE BEZOEKER UIT DE OERTIJD
VRAAG IN DE BOEKHANDEL EEN « ROBBEDOES EN KWABBERNOOT » - ALBUM EN
IS HET ER NIET, SCHRIJF DAN AAN EEN VAN DE VOLGENDE ADRESSEN :
UITGEVERIJ J. DUPUIS, ZONEN EN Cie

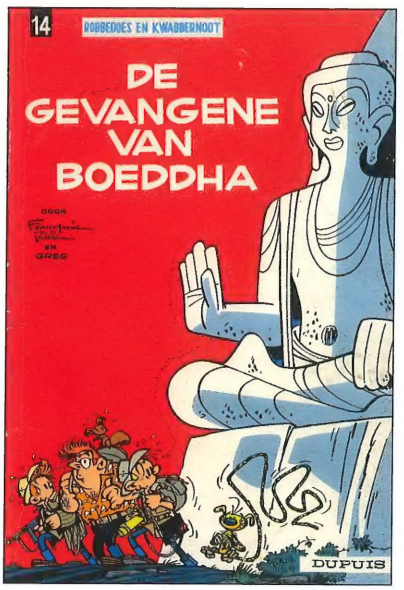

Er zijn nog achttien andere albums verkrijgbaar in de reeks
ROBBEDOES en KWABBERNOOT
1. Vier Avonturen van Robbedoes en Kwabbernoot
2. Er is een Tovenaar in Rommelgem
3. De Zwarte Honden
4. Robbedoes en de Erfgenamen
5. De Roof van de Marsupilami
6. De Horen van de Neushoren
7. De Dictator en de Paddenstoel
8. Pas op, Kwabbernoot !
9. Het Schuilhol van het Zeemonster
10. Het Masker der Stilte
11. De Gorilla heeft het gedaan
12. Het Nest van de Marsupilami's
13. De Bezoeker uit de Oertijd
14. De gevangene van Boeddha
15. Z van Zwendel
16. De Schaduw van Z
17. Robbedoes en de Robbelmannen
18. QRN op Bretzelburg
19. Hommeles in Rommelgem
DE SCHADUW VAN Z
ROBBEDOES EN DE ROBBELMANNEN
QRN op Bretzelburg
NOUNOE!
Je begaat een flater als je deze albums mist
GUUST
1. Flagrante Flaters
2. Flaters-Feest
3. Flaters als Water
4. Flaters te Koop
5. Flagrante Flaters
6. Flaters Schade
7. Van Flaters gesproken...
ALS JE BOEKHANDELAAR ZE NIET HEEFT, KUN JE DEZE ALBUMS BESTELLEN BIJ DE UITGEVERIJ DUPUIS :
BRUSSEL, Livornostraat 97
DEN HAAG, Laan Van Meerdervoort 129

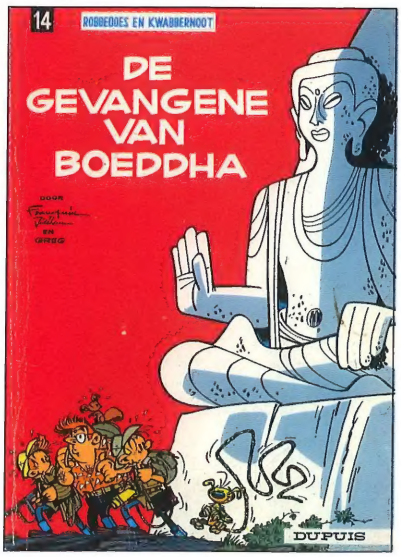

Boven vlnr:
Variant A, achterkant
Variant A, voorkant
Variant A, font

Midden vlnr:
Variant B, achterkant
Variant B, voorkant
Variant B, font

Onder vlnr:
Variant C, achterkant
Variant C, voorkant

STRIPS STAAN IN BIBLIOTHEKEN, BIBLIOTHEKEN STAAN IN STRIPS

Na *René Follet, un rêveur sédentaire*, een monografie over de kunstenaar René Follet, *Leuven in strips, strips in Leuven*, n.a.v. een tentoonstelling georganiseerd door Brabant Strip, *De christelijke strip in Vlaanderen*, een historisch en kritisch overzicht van de Vlaamse christelijke strip en *Het mannekensblad, een bijdrage tot de voorgeschiedenis van het stripverhaal in Vlaanderen*, presenteert de auteur een verkenning naar het beeld van bibliotheken en bibliothecarissen in strips en dit van het Oude Egypte tot de 21ste eeuw. Jozef Peeters, lid van de werkgroep Brabant Strip sinds 1990, heeft een loopbaan als bibliothecaris achter zich en wil met deze publicatie deelgenoten aan deze boeiende jaren verrassen met het overzicht *Strips staan in bibliotheken, bibliotheken staan in strips*.

Er werden al enkele overzichten gepubliceerd over bibliotheken en bibliothecarissen in literatuur en film. Sommige auteurs – overwegend bibliothecarissen – betrokken ook het stripverhaal bij hun overzicht en publiceerden hun bevindingen onder meer op internet. Deze artikels en overzichten beperkten zich echter tot het stripverhaal in de Verenigde Staten en tot Italiaanse strips. Het project werd begrensd door de beschikbaarheid van de strips en volledigheid komt hier niet ter sprake. Zonder onderscheid werden alle genres onder het vergrootglas gehouden. Indien mogelijk noteerde de auteur de geografische en historische werkelijkheid bij de beelden van bibliotheken in stripverhalen. Meer dan 160 Belgische en Franse stripalbums werden behandeld. Italiaanse en Amerikaanse stripverhalen werden in de mate van de beschikbaarheid betrokken bij het onderzoek. Na een omzwerving doorheen tijd en ruimte komen er enkele aparte invalshoeken in beeld, onder meer bibliotheken en humor, bibliotheken in de toekomst. Het thema boekverbranding komt ruim onder de aandacht. Verrassende figuren uit de wereld van de comics uiten zich als bibliothecaris, daar zijn onder meer Rex Libris, Captain Comet, Batgirl en Oracle. Deze laatste is de eerste digitale bibliothecaresse in comics. Het boekje is een pretentieloos verslag over een boeiende reis in de wereld van het stripverhaal, bestemd voor boekenliefhebbers, stripverzamelaars en misschien ook voor bibliothecarissen.

De uitgave *Strips staan in bibliotheken, bibliotheken staan in strips* telt 120 pagina's en werd gedrukt in full color. Het boekje bevat meer dan 200 illustraties. Een aantal exemplaren wordt te koop aangeboden. De oplage is beperkt en ieder exemplaar werd genummerd. De prijs bedraagt 27,00 euro (+ 7,60 euro portkosten voor België; + 16,20 euro portkosten voor Nederland). Exemplaren kunnen afgehaald worden op de stand van Brabant Strip op stripbeurzen in Vlaanderen en Nederland (zie BS Agenda).

Bestellen via overschrijving van 27,00 euro (+ 7,60 of 16,20 portkosten) op rekening: IBAN BE 12 7364 0141 7992 – BIC KREDBEBB – t.n.v. Jozef Peeters, Leuven. Vermeld "ABS" indien afgehaald op een stripbeurs. In dit geval vervallen de portkosten.

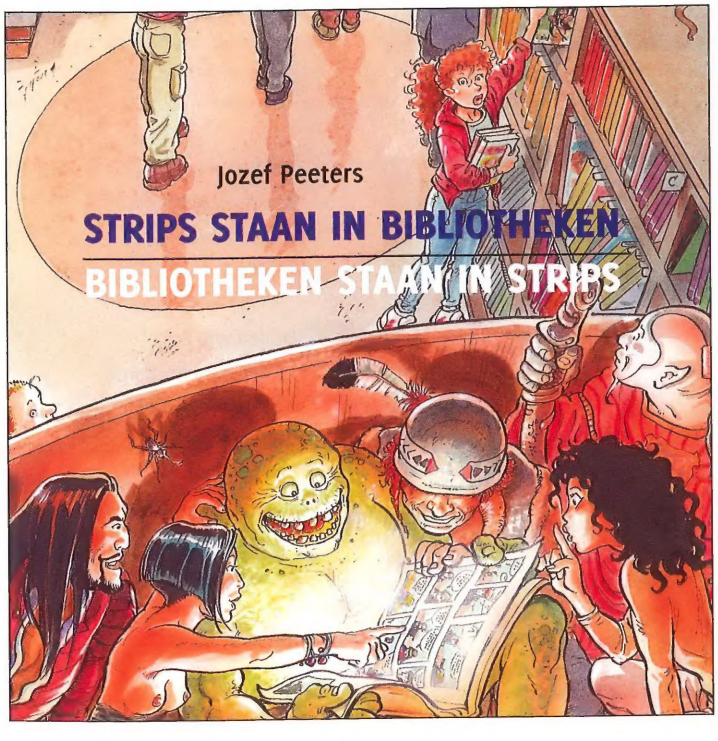

De christelijke strip in Vlaanderen en *Het mannekensblad* zijn uitgeput! Bestel uw exemplaar van *Strips staan in bibliotheken, bibliotheken staan in strips* vooraleer de gereserveerde exemplaren voor verkoop niet meer beschikbaar zijn. Voor meer informatie over het boekje: lobergen@skynet.be

BS AGENDA

Organisatoren kunnen info sturen via e-mail naar:

johan.van.ransbeeck@telenet.be.
De agenda wordt afgesloten op de 1ste van iedere maand.

Meer up-to-date info over beurzen vindt u op www.brabantstrip.be.

Les librairies Cultura présentent la 41e
FESTIVAL INTERNATIONAL DE LA BANDE DESSINÉE
du 30 janvier au 02 février 2014
ANGOULÊME
Cultura

26 januari Putte
Strip- platen-Cd-DVD-beurs
In Gemeenschapscentrum "Klein Boom", Mechelbaan 604
van 09u00 tot 17u30
Info: Chris Stroobants 0495/12.03.72

30 januari tot 2 februari Angoulême
41ste Festival International de la BD
In de binnenstad.
Met diverse exposities, lezingen, filmvoorstellingen, signeersessies,...
Info: http://www.bdangouleme.com

9 februari Lichtervelde
BRABANT STRIP LEDENDAG
Nieuwe locatie!!!
Statiestraat 113-115, Lichtervelde
vanaf 13u00 - Iedereen welkom!

Ieder lid heeft recht op een gratis ruilstand. Reservatie noodzakelijk!
Info: Filip 051/724136 na 19h of via filip.vanderper@telenet.be

9 februari Opwijk
Stripbeurs
In Nijdrop, Kloosterstraat 9
van 10u00 tot 18u00
Info: 052 35 61 65 of griet@nijdrop.be

9 februari Leuven
BRABANT STRIP AANWEZIG
17de stripbeurs
In Zaal Redingenhof, Redingenstraat 90
van 10u00 tot 16u00
Info: hendrickxjeanpierre@skynet.be of 016/23 65 97

GEZOCHT

(17/11) Brabant Strip Magazines nummers 104, 105, 106, 107, 108, 109 en nummer 114. Deze nummers zijn van 2003 en 2004.
smet.filip@hotmail.com

(01/11) 4 jaarboeken Lekturama nrs. 14 tot en met 17 van de rode reeks Suske en Wiske. Hierin staan de verhalen nr. 296 (*De curieuze neuzen*) tot nr. 306 (*De stralende staf*) + enkele kortverhalen per album.
jeanpierrevw@telenet.be

(14/09) Oude siroopdoosjes met rennerskoppen op getekend door Vandersteen.
patrick.van.melkebeke@telenet.be

(16/08) - reeks : Papyrus : nr. 28 : De kinderen van Isis, - reeks : De Psy : nr. 12 : Ik ben zo lelijk.
rene.kempeneers@telenet.be

AANGEBODEN

(17/11) De Kleine Zondagsvriend bundeling van tijdschrift van 11 oktober 1951 tot 3 januari 1952. In goede staat met harde kaft.
marij1511@gmail.com

(01/10) Kuifje in de auto. 69 stuks statief, alsook Suske & Wiske strip van 1 tot 60 (Nieuwsblad) en 113 Vlaamse Filmpjes te koop. Zoek ook alle soorten prentjes Chocolade Jacques.
Bergiers W. - Tel: 02/721-44-32 - GSM: 0476/77-43-55

(30/11) Luxe hardcover met linnen rug *Tijl Uilenspiegel opstand der geuzen*, gen. -en gesigneerd door Willy Vandersteen. Rikki en Wiske, softcover met alle bijlages. gen. -en gesigneerd door Willy Vandersteen. Beide albums zijn in absolute nieuwstaat.
je-pe@home.nl

catawiki

Speciale Stripveilingen

In januari

bieden vanaf €1

Cartoon / Stripcuriosa veiling

3 t/m 7 januari

Vandersteen / Suske en Wiske veiling

10 t/m 16 januari

Hergé / Kuifje veiling

17 t/m 23 januari

Originele Striptekeningen veiling

24 t/m 30 januari

Asterix veiling

31 jan. t/m 4 feb.

catawiki.nl/stripveiling catawiki.be/stripveiling